DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ ÖZEL

Mart-Nisan-Mayıs 2013-03 / 5 TL (KDV Dahil) -K.K.T.C 6 TL.

BAYAN YANI

ISSN 1304-1029-0-4

* 8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN

BİR 8 MART TÜRKİYE ÜTOPYASI...

Betül Yılmaz

İSTİYO, EHEH.

İSTEMESE NE İŞİ VAR BURDA TEK BAŞINA...

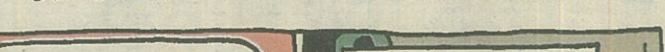
Bİ KADIN, KIRLIK ORTAMA TEK BAŞINA GİTTİĞİNDE KEYFİ KAÇMASA!

ANADOLUDA, YAZIN ASKILI TİŞÖRT GİYEN KADINLARA YOLLU GÖZÜYLE BAKILMASA!

GULP

YOLLU BU YOLLUU!

KESİN YOLLU!

SIRF, ÇOK ZENGİN BİRİNİN OĞLU DİYE Bİ KIZA TECAVÜZ EDİP ÖLDÜRÜP SONRA DA SEYAHATE ÇIKMASINA İZİN VERİLMESE!

BENİM KARARIM!

ÇOCUK DOĞURMAK KONUSUNDA, İNSANLAR KENDİ HÜR KARARLARINI VERSE...

ADALET MÜLKÜN TEMELİ OLSA!

BRAVO

ŞAK ŞAK

ŞAK ŞAK

ŞAK ŞAK

TECAVÜZCÜLER EN AZINDAN YARGI ÖNÜNDE ALKIŞLANMASA, ÇOK SEVİLMESE!

YİNE OLSA YİNE YAPARIM.

OH! WONDERFUL PLACE!.

Bİ SÜRE SONRA

ÜLKEMİZE GELEN TURİST, GASP, TECAVÜZ VE ÖLÜMLE KARŞILANMASA.

TÖRE DİYE NAMUS DİYE ARTIK KADINLAR ÖLDÜRÜLMESE!

DIŞIIN DIKŞIN DIIKŞIN DIKŞIN DIŞIN DIŞIN DIKŞIN VE DIKŞIN

KARADENİZLİ KADINLAR BU KADAR ÇALIŞMASA.

ZIRTINDAN ZOPAYI GARNUNDAN ZIPAYI EGZUK ETMEYECESUN DAAAĞ!

ESİNE SENDEN AYRILMAK İSTİYORUM, DİYEN KADIN SEKİZ KURŞUNLA ÖLDÜRÜLMESE...

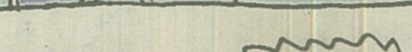
AMA ÇALIŞAN KADINLAR TACİZE UĞRAMASA!

ASLAN OĞLUUM, EE ANLAT BAKALIM, ÖPTÜN MÜ KIZI EHEH! HEY PAŞAM BENİM, HEE OKULDA BAŞKA KIZ ARKADAŞLARIN DA VARDIR SENİN. HEY MAŞALLAH OĞLUMA ERKEK OĞLUM YAKIŞIIR HEH HEH HEE...

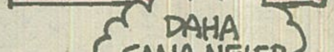
KİMDİ YANINDAKİ O OĞLAN! SÖYLE KIZ BACAKLARINI KIRMIYIM! OROSPULUK YAPACAKSAN ALIYIM OKULDAN DA GÖR! EVDEN ÇIKMAK DA YASAK SANA!.

OĞLU MANİTA YAPINCA ÇOK SEVİNEN ÇOK KEYİFLENEN BABALAR KIZI MANİTA YAPINCA DELLENMESE KIZLARINI DÖVMESE...

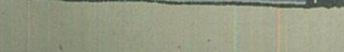
AİLELER KIZLARINI TECAVÜZCÜSÜYLE EVLENDİRMESE, TECAVÜZCÜSÜNDEN OLAN ÇOCUĞUNU ZORLA DOĞURTMASA!.

DAHA SANA NELER EDECEEM!.

KADINLAR DA GECE DIŞARI ÇIKINCA TEDİRGİN OLMADAN YÜRÜYEBİLSE!

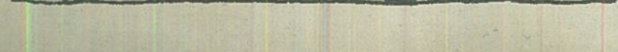

KAMUYA AÇIK ALANLARDA KOCALAR, KARILARINI DÖVERKEN TV İZLEYEN SÜKÛNETLİ KİTLE...

HEH HEH!

AHH!

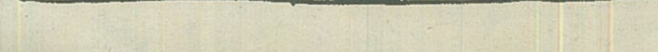
DIŞK

NOLUYO LAN ORDA! BALTAYI KAP AHMET ABİ, MAHALLEMİZİN NAMUSU GİDİYO!

AHLAKSIZLAR, ÇOLUĞUMUZ ÇOCUĞUMUZ VAR LAN, AİLE VAR LAN BURDA! ALLAHSIZLAR!

ÖPÜŞEN SEVİŞEN ÇİFT GÖRÜNCE, LİNCE KOŞMA KAYPAKLIĞI YAPMASA!.

VE BÜTÜN BUNLAR ÜTOPYA DEĞİL GERÇEK OLSA!

BAYAN YANI

İÇİNDEKİLER

2 Betül Yılmaz Bir 8 Mart Türkiye Ütopyası

4-5 Ramize Erer Lubitel

6 Feyhan Güver Beton Kafalar Cenneti...

7 Müge İplikçi Durak

8 Şafak Pavey Helga'dan Nataşa'ya, Bacca'da Sierra'ya Çağ Atlayan Yabancı Kadın

9-11 İpek Özsüslü Sinemor

12 Gülay Batur Tabii İlişki

13 Özlem Kumrular
Evreka! Akılsız erkek yoktur, az votka vardır!

14-15 Elif Nurşad
Bir Duraklık Aşk; Bal Gibi...

16-17 Ayşe Hür
Tarihten 'Kara Fatma' Portreleri
Nurgül Kaan
'Kadın, bilene nefes; bilmeyene nefs'tir.'

18 Melda Onur
İçkisiz, aile salonlu uçuşlarımız başlamıştır.

19 Feyhan Güver Yaşam Koçu

20 İnci Aral Mahremiyet ve Cinnet
Christine Van de Putte Plof Plof Plof Plof

21 Ramize Erer Kötü Kız

22 Şebnem İyinam Kırmızı Gül | **Pelin Arıner** Beyaz Atlı Mesleğim

23 Atilla Atalay Sıdıka

24-25 Aktüel

26- 27 İpek Özsüslü "Bizi seven 8 Mart'ta ardımızdan gelmesin."

28 Raziye İçoğlu Paparazziye

29 Feyhan Güver Kişisel Gelişim

30-31 Sibel Bozkurt | Ezgi Aksoy Cinnet Kutusu
Duygu Yavuz Absürdlükler Diyarı

32 Selda Öztürk
"Kadın, "Rağmen" şarkı söyleyince."

33 Ece Üner Mart'ın Sekizi
Zehra Ömeroğlu

34-35 Ezgi Aksoy Latin Amerika'nın Kadınları

36-37 Katina Karanikola Stin İgiamas Koritsia
Feyhan Güver

38 Ayşe Özer
Evde kalmış kız kuruları ve şen dullar apartmanı

39 İpek Özsüslü

40 Bahadır Boysal Çamura Gömülü Saltanat

41 Behiç Pek Bir erkek feryad ediyor | Kadınlar gününde bir kadına sitem

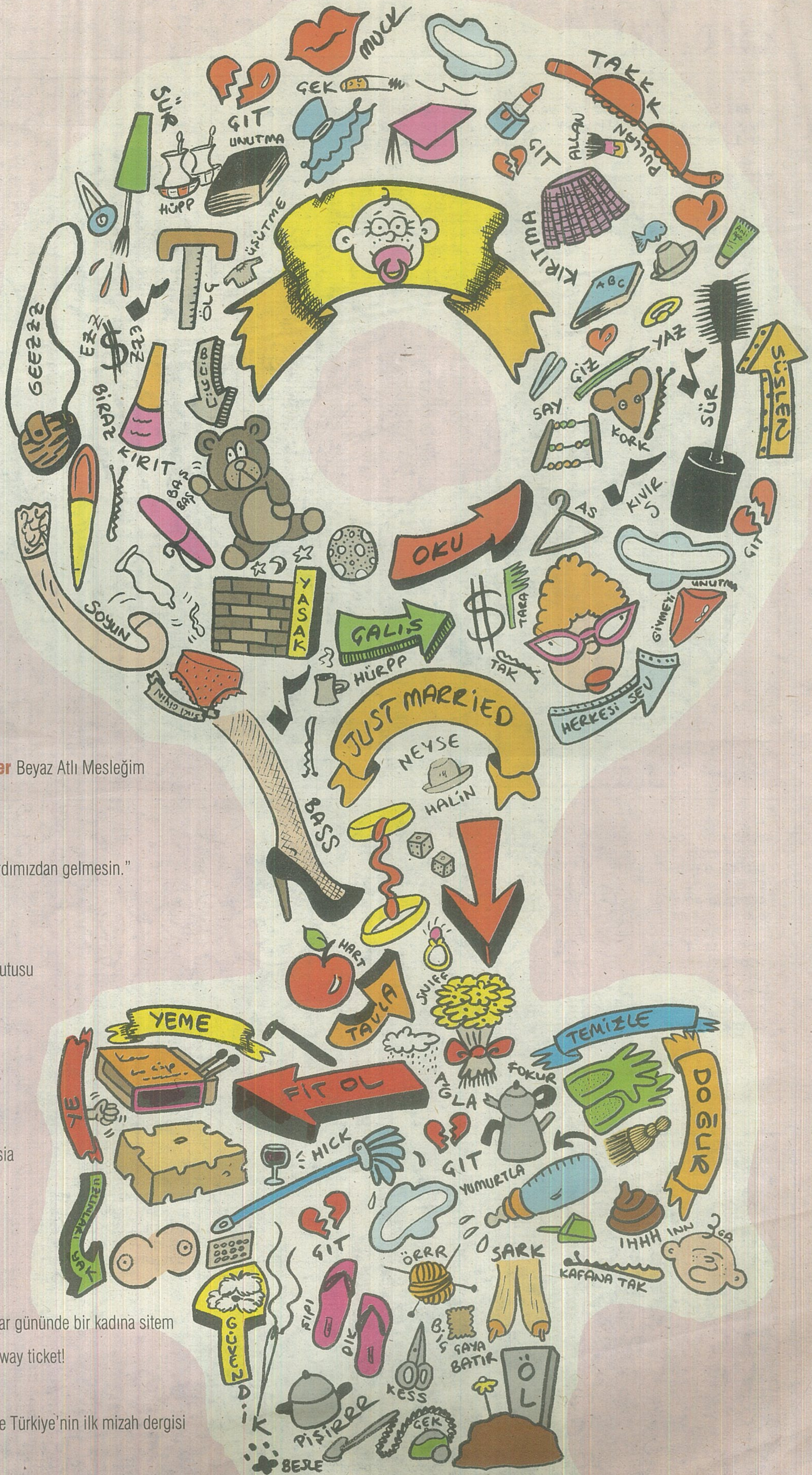
42 Doğan Pehlevan | Aslan Özdemir One way ticket!

43 Felat Delibalta 5 Kadın 5 Hikaye

44-45 Turgut Çeviker İlk kadın karikatürcü ve Türkiye'nin ilk mizah dergisi

47 Harem Tuncay Akgün - Kemal Aratan

48 Betül Yılmaz Dilex

Lubitel

Ramize Erer

Daha önce size, bir hikayem de, babamın hediye ettiği Lubitel fotoğraf makinemden bahetmiştim. Babam bunu düşünerek mi aldı bilmiyorum ama, sessiz, aşırı çekingen bir kız için düşünülecek en güzel hediyeydi.

Birkaç gün bu Rus malı Lubitel'i, ne yapacağım bilemeden; "bize gelmiş, yabancı bir misafiri seyreder gibi seyrettim.

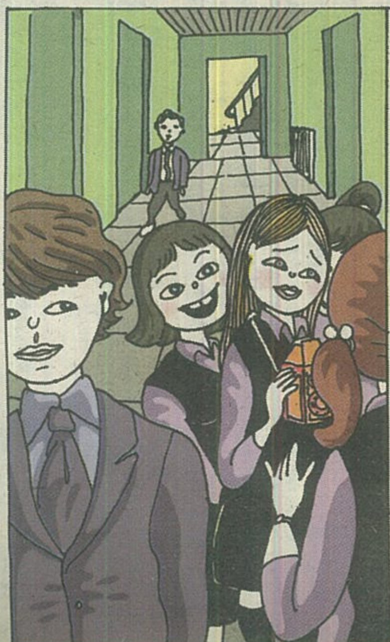

Artık, okulda daha çok konuşuyordum. Lubitel sayesinde, kendi çapımda geveze bile olmuştum diyebilirim. Kötü kadrajlar, titrek, flu karelerle arkadaşlarımın hayranlığını kazanmıştım işte.

Okulda fotoğraf çekmediğim nokta kalmamış, pencere kenarları, ince uzun koridorlar, bahçe, trabzanlar, sıra üstleri, sınıflar, kara tahtanın önü.

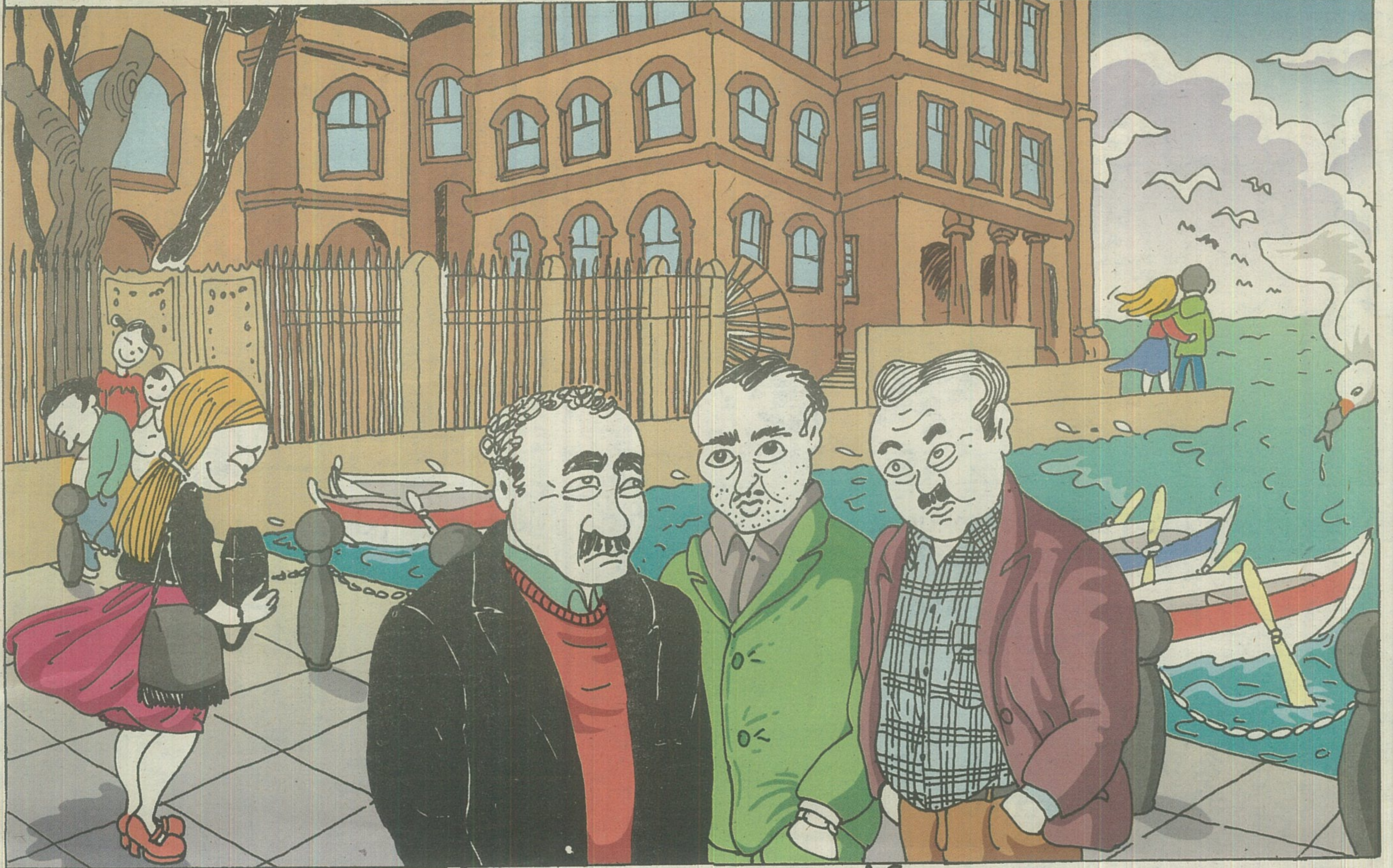
Yeni mekanlar bulmalıydım. Okulda fotoğraf çemek beni kesmiyordu. O zamana kadar tek başıma, ödev yapmak için Beyazıt Devlet Kütüphanesi'sine kadar gitmiştim. İşte o zaman üniversite binasına, yüzyıllık çınara, Sahaflar Çarşıs'na çarpılmıştım.

Lubitel'imle İstanbul'u keşfe çıkma isteğimi anneme söyledim. Tabii ki kabul etmedi. Kararlı davrandım.

Annem, sokaklarda kimseyle konuşmamam koşuluyla İstanbul fotoğrafları çekmeme izin verdi. Bir otobüs biletiyle kendimi Ortaköy'de bulmuştum. Annem, sokaklarda sessiz olmamı isterdi. Sessiz ol, sessiz gül, sessiz yürü, sessizce oturup kalk... Aslında demek istediği, başına bela almak istemiyorsan "görünmez ol". Sessizlik sizi görünmez yapar, nadiren sessizliğinizle farkedilseniz bile, bu özelliğiniz yüzünden varlığınız unutulur çarcabuk.

Oysa ben gezevelik derecesinde konuşmak isterdim insanlarla. Fotoğraflarını çektiğim balıkçılardan sergiledikleri balıkların isimlerini öğrenmek, yaptıkları basit şakalara makaraları koyarak gülmek iserdim. İnsanlarla konuşmamak ne büyük bir kalabalık, ne büyük bir hakaretti.

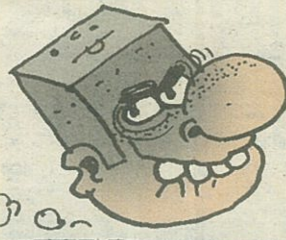
Fotoğraf çekerken, kümelenen erkeklerden uzak durur, kadın görünce rahatlar, onlara yanaşırdım. Onların sokaklardaki varlığı beni rahatlatırdı. Sokaklarda erkekler kadar, kadınlar da olsaydı belki annem benim için o kadar korkmazdı.

İşte 'Bayan Yanı'nın son sayısında çizdiğim kapağa bakarken, İstanbul'a fotoğraf çekmeye gelip, öldürülen Sarai Sierra bana bunları hatırlattı. İstanbul'da 15 yaşımın saflığıyla dolaşan bu zavallı kadın, belli ki insanlarla konuşmayı seven biriydi. Hem de yabancı bir dilde.

Beton Kafalar Cenneti...

feyhan güver

• ERKEKTİR, NE YAPSA YERİDİR...

• SENİN NAMUSUN BENDEN SORULUR

• KADINLAR İKİYE AYRILIR..., EVLENİLECEK KADINLAR, TACİZ EDİLECEK KADINLAR...

• YA BENİMSİN YA TOPRAĞIN

Durak

Müge İplikçi

Bir otobüs durağında bekliyor. Bir otobüs gelse kalkıp gidecek. Tıpkı geçmişte olduğu gibi. Bir otobüs gelse, gelmeli. Yaşamındaki durakları hatırlıyor; o eğlenceli otobüs duraklarını inip bindiği. Duraklardaki uzun bekleyişlerini, bindiği otobüslerden geride kalan o durakları nasıl dikizlediğini, durakların arkada, gerilerde küçülürken gidebilmenin içine saldığı titrek cesareti, midesini kazıyan, çocuksu, loş özgürlüğü.

Bir otobüs gelse! Onunla birlikte bir çırpıda uzaklaşsa, çok uzaklara gitse. Arkadaki geniş camdan küçülen bu mahmur durağa baksa. Suskun geçmişine, gerilerde kalan bitene. Nedir ki bir otobüs, yeter ki bir otobüs gelse.

Nicedir burada. Ne gelen var ne giden. İç sesi mırıldanıyor. 'Yükselen Durağı burası kızım, korkma!' Burası senin her zaman otobüs beklediğin durak. Tanışıkların, arkadaşların, gençliğin, sesin, hatıraların. Gevrek kahkahaların, okul kırışların, taze çayın, ikindi simidinin yeri burası. Kokuların, sıcaklığın, emin oluşun yeri Yükselen Durağı. Çabucak geçen saatlerin, çarşı uğultusunun , ilkbaharın cıvıltısının, yazın bereketinin, kışın, hazanın yeri ve cilvesi bu durak. Eve gidecek yol demek; hatta ev.

Rahatla.

Tekrarlıyor: Burası olsa olsa Yükselen Durağı'dır. Burası sen ve sana dair olan ne varsa onun durağı. Oyunlar, aşklar, bilmeceler, sorular, ünlemler, gençlik, heyecanlar. Korna sesleri, leblebi kokularına karışan lahmacun kokuları, yaşamla harmanlanmış ezan, vitrinlerdeki pırıltılı taşlar, döviz büroları,okulların içinden taşan çocuk kahkahaları. Hemen hepsi de Yükselen Durağı'na çarpan, orada yankılananlar. Yükselen Durağı'nın sesleri.

O halde niye kimse yok?

Niye üşüyor?

Yine de biliyor ki bir otobüs gelse kalkıp gidecek. Tıpkı geçmişte olduğu gibi. Bir otobüs gelse, gelmeli.

Azalan nabızla birlikte bir otobüs gelse! Onunla birlikte gitse, çok uzaklara gitse.

Buranın Yükselen Durağı olmadığını anlatmaya çalışıyor zihnine. Buranın terk edilmiş ve artık kullanılmayan bir durak olduğunu.

Yok, zihni kabul etmiyor. Gelecek diyor, bir otobüs gelecek mutlaka ve sen kalkıp o otobüse binip bu lanet olası izbeliğe terk edilmiş duraktan kalkıp gideceksin.

Yattığı bankta bir eli durağın tozlu zeminine dokunuyor. Vücudunun diğer kısımlarını ise pek oynatamıyor. Parmaklarının ucunda gezinen tozların dünyayla onun arasındaki tek canlı ilişki olduğunu o sırada kavrıyor. Parmaklarını o tozun zerrelerine buluyor ve ağır hareketlerle dudağına benzemekten uzak, tam olarak hissedemediği o boşluğa götürüyor. Dili, tozun tadını daha dün yediği kağıt helvanın tadına benzetiyor. Hafif bir kireç tadı da alıyor. Aynı tozlu parmaklarla yüzünü ellemeye çalışıyor. El, bir gözünün kapanmış olduğunu o sayede anlıyor.Diğer gözüne götürüyor parmaklarını. Göz, bir durağın gölgesindeki bu kimsesiz parmakları bir yaz gününün neşeli çığlıklarıyla hatırlayıveriyor. İki yıl önce bir trafik kazasında kaybettikleri kız kardeşiyle oynadıkları el kızartmaca oyunundaki çocuk parmaklar bunlar. Evin bahçesindeki ağaçları, eskiyi, kelebekleri, o sırada ağaçların dalları arasındaki rüzgârı bile görüyor.

Bu durakta ise yaprak kıpırdamıyor.

Tekrarlayıp duruyor kendi kendine. Burası Yükselen Durağı değil. Burası başka, uzak bir durak.

Saatlerce sonra bir otobüs geliyor salına silkine 'Uzak Durağı'na. Çocukluğuna benzer bir otobüs bu. Haydi diyor, bu son fırsatın fırla.

Son bir gayretle yerinden doğrulmaya çalışıyor.

Haydi, neden oyalanıyorsun ki!

Yok, kıpırdayamıyor. Bedeninin her parçasına girip çıkan bıçağı da o zaman hatırlıyor. Bıçağı ve o bıçağı bedenine saplayan tanıdık gözleri de. Kocasının gözleri bunlar. On yıldır bildiği, tanıdığı gözler. O gözler ona ne kadar uzak, ne kadar yabancı şimdi.

Haydi diyor kendi kendine. Şu otobüse bin artık!

Başka çaren yok. Bin ve git!

Haydi diyor kız kardeşi. El kızartmaca oynayalım. Gel!

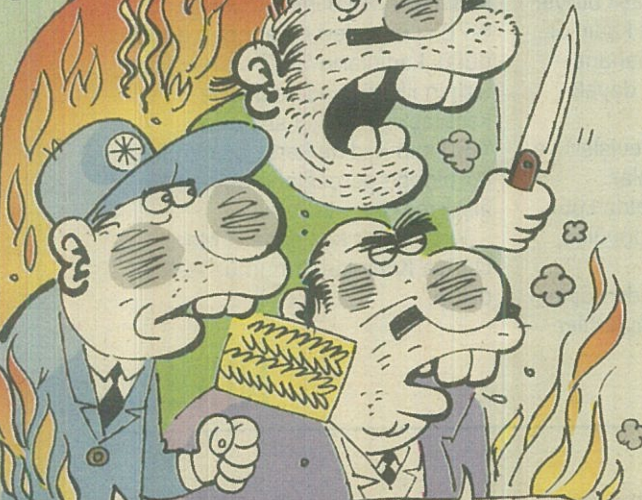
O zaman iç sesi son bir gayretle çocukluğundan kalma o otobüse biniyor. Otobüs duraktan ağır ağır kalkarken o cam tabutun içinde banka yayılıp gitmiş olan cesedi de o sırada görüyor.

Bir kadın yatıyor durakta; durağın yoksul bankına serilmiş çaresiz bedeni kan içinde kadının. Saçları alnına yapışmış, yüzü mor ve şiş.

Bir kadın uzak bir durakta yatıyor. O zaman iç sesiyle baktığı o tanınmaz bedenin... O bedenin, ah o bedenin, kendi bedeni olduğunu anlıyor. Kadının uzak bir durakta kalakalmış cansız bedenine ve bedenin bir umut ararcasına toprağa değmeye çalışan yapayalnız eline öylece bakakalıyor.

Çocukluğunun otobüsü hiçbir şey olmamışçasına tıngır mıngır uzaklaşıveriyor duraktan.

Behiç Pek

Helga'dan Nataşa'ya, Bacca'dan Sierra'ya Çağ Atlayan Yabancı Kadın

Şafak Pavey

"İstanbul fantastik," dedi kocaman gözlüklerinin ardından bakarak. Efsanevi doğa, tarih, eğlence, güleryüz, misafirperverlik için gelmişti memleketimize.. Pek sarışın değildi ama yine de esmer çoğunluk arasında hemen dikkati çekiyordu. Basbayağı yabancı kadındı. Pasaport sırasında bekleyen adam; "Bizim memleketin suyundan içen bir daha ayrılamaz," dedi. "I hope so," diye gülerek cevap verdi. Arkalardan bir ses, "Giderse de cenazesi gider." Dedi. Hepimiz dönüp sesin sahibini aradık ama yüzler ifadesizdi. Biri anlamadığımızı düşünüp açıkladı. "Hani şu Amerikalı gavur kadın vardı ya onu diyor, hıyarın biri öldürmüştü de.." Gavur kadının öldürülmesi üzerine koyu bir erkek muhabbeti başladı. Kimi kadının casus olduğunu anlatıyordu. Başka biri tecavüz edilmediğini, bizim erkeklerin elin karısına el sürmeyecek kadar gururlu olduklarını, bazısı da şüpheli bir kafir tarikatına mensup olduğundan emindi. Kısaca kadın kendi kaşınmıştı. Bizimkiler ise hem el sürmemişler hem de toprağımızda kirli emelleri olan kadının hakkından gelmişlerdi. Bu hikâyede masum olan erkeklerdi. Böylece konuşma erkekleri baştan çıkaran kötü kadınlar üstüne anlatılanlara döndü. Konuşmalardan hiçbir şey anlamayan yabancı kadın ise bütün bu hararetin dil bilmeyen kendisine memleketi tanıtma gayreti olduğunu sanıp ahmak bir ifadeyle gülümsüyordu. Ben çocukken Avrupa'dan gelmiş sarışın kadınlara Almanya ile olan akrabalığımızdan ötürü Helga derlerdi. Helga sadece bir isim değildi. Hem hafif meşrep, hem kolayca taciz edilebilen ve bu tacizden gayet memnun kalması beklenen müsait kadın anlamına geliyordu. Soğuk savaş sona erip, duvar yıkılınca Helga'nın pabucu dama atıldı. Yerini Sovyet ülkelerinden akın akın gelen güneşe hasret sarışın Kuzeyli kadınlar aldı. Onlar sınıfsal olarak Helga'dan iki tabaka aşağıda ama daha müsaittiler. Ceplerinde Helga'nın sahip olduğu kadar para yoktu. Bu da seks kölesi olarak çok daha kolay avlanacaklarına iyi bir işaretti. Karadeniz ayağa kalktı. Erkekler adrenalinden ölmek üzereydiler. Peri kızı tadında Nataşalar tecavüze, tacize ve pazarlamaya, (hem de iki paraya) her ne isterlerse onu yapmaya müsaittiler. Üstelik gururları da okşanmıştı. Kendilerinden daha fakir birileri ile ilk kez karşılaşıyorlardı. Yedir, doyur, giydir, öldür. Ne soran var ne arayan.. Daha iyisi can sağlığı.. Ara sıra yanlışlıklar oluyor Nataşa yerine İtalya'dan Gazze'ye barış umudu yaymak için giden Bacca isimli kadınlara da tecavüz ve cinayet piyangosu vuruyordu. Ama onlar tamamen antrenör kazasıydı. Topluca mahcubiyet sunduktan sonra elimizden daha ne gelirdi ki! Üstelik Bacca Türkiye'de öldürüldüğü için dua etmeliydi. Ya kazara Baharı ve Gazze'yi destekleyeceğim diye Tahrir meydanına yolu düşseydi, "Allah muhafaza" hiç yoktan jiletle doğranırdı. Bizde öyle işler olmaz. Adam gibi doğru dürüst öldürür bizim erkekler. Annesi ardından "O sadece insanların güvenilir olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu" demiş. Bu hikayede beni en çok etkileyen Bacca'yı öldürenin günlerce köy kahvesinde oturup televizyonda Bacca haberleri dinledikçe öfkelenip, elalemin karısına kızına musallat olup, memleketi yanlış tanıtanlara küfür etmesi.."Hangi şerefsiz bu işi yapmış? Şimdi Avrupa'ya rezil olacağız!" Memleket mevzuunda bu kadar da hassas özetle.. Yabancı kadın sevmeyip, memleketsevenlerin incileri bitmiyor. 2011 de, İrlandalı anne ve kızı tecavüz edip öldüren katilimiz de basına kızmıştı. "Basın benim davamla neden bu kadar ilgileniyor? Başka olay mı yok?"

Doğru söylüyor. Başka olay mı yok. Kendi cinayetlerimiz herkese yeter. Mısır Baharına bakalım. 'Özgür baharları' müjdeleyen Tahrir meydanında kadınların erkekler tarafından kuşatılıp cinsel saldırıya uğraması olay değil mi? Kızkardeşi ile birlikte muhalif gösteriler sırasında meydanda ciddi bir saldırıya uğrayan Mısırlı Şoruk , "Herkes oramdan buramdan tutmuş, beni güya kalabalığın dışına çekmeye çalışıyor ama o sırada taciz ediyorlardı. Kim gerçekten yardım etmeye çalışıyor, kim taciz ediyor ayırdemiyordunuz. Bir yandan da kendi yaptıklarına kendileri gülüyorlardı. " demiş. Biri Tahrir Meydanı'nda kadınlara kimin saldırdığını merak etmiş. Gençler gülerek cevap vermişler; "Kızın birinin açık saçık giyindiğini görüyorsunuz. Ne yapacaksınız? Elinizde olmuyor. Kadın kendisi istemese öyle dar şeyler giyinmez, kalkıp buraya gelmez!" Aslında şiddette kadının da ne kadar suçlu olduğunu Mısırlı (ama nedense Avustralya'da yaşamayı daha konforlu bulan) Şeyh Taceddin el Hilali özetliyor;

"Eğer üstü açık eti dışarıda bırakırsanız, kediler de gelir ve onu yerler. Bu kimin hatası? Kedilerin mi, yoksa üstü açık bırakılan etin mi? Hata ettedir, kedide değil!" Şeyhe göre makyaj yapan ve başını kapamayan kadınlar, obur hayvanların iştahını kabartan üstü açık et parçalarıydı. Eğer kadın evinde, başını kapamış olsa hiçbir sorun çıkmazdı. Ancak daha sonra şeyhin sözlerinin yanlış aktarıldığını ve aslında cinsel taciz değil cinsel sadakatsizliği hedef aldığı açıklandı. Şeyh aslında zinanın önlenmesinden söz ediyordu. Ve tek amacı kadınların şerefini korumaktı. Kadının cinsel meselesinin şeyhin dinsel takıntısına dönüşmesi sorun değil. Sorun yabancı kadınları terbiye edemiyor olmamız diye düşünülüyor olsa gerek. Makyaja, açık gezinmeye, özgür olmaya devam ediyorlar. ABD'li Sierra gibi bedelini de ödüyorlar. Kötü olan bizim erkeklerin memleket tanıtma takıntısına vurulan darbe..

CHP İstanbul Milletvekili ve Doğa Hakları ve Sosyal Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Şafak Pavey, uluslararası kamuoyunda insan hakları, insani yardım ve küresel barış konusundaki çalışmalarıyla tanınıyor.

2003 yılında BM Mülteciler Yüksek Komiserliği bünyesinde göreve başladığı iş hayatını Cezayir, Sahra, Mısır, Yemen, Lübnan, Suriye ve Irak' ta insani yardım görevlisi olarak, İran ve Afganistan da sözcü olarak, Cenevre genel merkezinde küresel halkla ilişkiler ve stratejik iletişim projelerinin yöneticisi olarak, Washington'da Ted Kennedy Nansen Mülteci Ödülü Komitesinin Koordinatorü olarak, Macaristan'da Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Orta Avrupa üst düzey sözcüsü olarak, Cenevre'de Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği sekreteri olarak sürdürdü. 2011 Haziran'ından itibaren 24. dönem milletvekili olarak TBMM'de yer aldı.

İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca konuşmaktadır. Temel seviyede Arapça ve Farsça dillerine hâkimdir. Akıcı olarak uluslararası işaret dili konuşabilmektedir.

2012 ABD Dışişleri Bakanlığının "2012 Uluslararası Cesur Kadın" ödülü ve 2011 "Dünyanın En Başarılı On Genci" ödüllerinin sahibidir.

Kadınlar...

Çocuk yaşta para karşılığı kendinden daha yaşlı biriyle evlendirilen çocuk kadınlar...

Kuma yapılan, sudan bahanelerle eşinden azar işiten, dayak yiyen çaresiz kadınlar...

Hem işe gidip hem de evişleri ve çocuklarıyla uğraşan analar...

Kocasından ayrıldığı halde tutsak yaşayan, öldürülen, dövülen, hor görülen kadınlar...

Dünya Kadınlar Gününde söylenen süslü laflar, iddialı söylemler ne yazık ki;

2000'li yıllarda şehirlerde evli kadınların %18'inin, köylerde %76'sının eşleri tarafından dövüldüğü, kadınların %57'sinin evliliklerinin ilk gününde şiddetle karşılaştığı, aile içi suçların %90'ının kadına karşı işlenen suçlar olduğu gerçeğini maalesef değiştirmiyor.

Yine de bir kez daha 8 Mart Dünya Kadınlar Günümüz kutlu olsun.

Nilüfer

ADI VASFİYE

Biz vasfiyeyle aynı köydeniz..birbirimize çocukluktan aşıktık..anasıgil bizim çiftlikte kahyaydı..babası anasını babamla bastırınca malların yarısı bunlara verildi..zengin oldular.. istedik babası vermedi ..beni kaçır diye tutturdu..

Neyse..kaçtık..boş bi samanlıkta birbirimizin olduk.bi taraftan tedirginim..2 hafta sonra askere gidecem evde abimle babam var.damızlık boğa gibiler...vasfiyeyi onlara emanet etmek kurda kuzu emanet etmek gibi..

PÜFFF, RESMEN EKİLDİM YAAA. ŞUNA BAK GECE OLDU HERİF ORTADA YOK !!

TANSİYONUNU ÖLÇEYİM Mİ? İSTER MİSİN?
HIII... SİZ DE KİMSİNİZ? EMİN BEYİ BEKLİYODUM BEN...
O BENİM GELDİĞİM YERDE DURAMAZ... BU ARADA BEN RÜSTEM... İĞNECİ RÜSTEM.. VASFİYE-NİN EMİNLE TAŞINDIĞI KASABADA DİSPANSERDE SAĞLIK MEMURUYDUM....

DİSPANSERLE EVLERİ AYNI SOKAKTA.. VASFİYE FİNGİR FİNGİR...
İKİ ÇAY ALALIM BİRİ AÇIK...

Kocası olacak alçak izmirde pavyona dadanmış..evde bal badem İzmir 'de fıstık ezmesi..vasfiye dayanamadı tabi gururlu kadın..bi gün dispansere gelip öğle arasında beni eve çağırdı..
ELİM ÇOK HAFİFTİR KORKMA!!.
OOHHH RÜSTEM BEEEY ACIMAZ Dİ Miiii!.

BENCE SİZ BİRAZ SALLIYOSUNUZ... VASFİYE BÖYLE BİŞEY YAPMAZ..
SEN ÖYLE SAN!!
HÜRPP

BEKLE, Bİ İĞNE YAPIP GELİCEM... ANLARSIN YA !!
KIPPS
PİSLİK HERİF!.

Aradan 2 saat geçmişti..ne Emin gelmişti ne Rüstem..hesabı bana kitleyip gitmişlerdi..
KAÇ LİRA?
64 ÇAY 64 LİRA.
OHAAA! MANYAK GİBİ İÇMİŞLER!.

OFFF VASFİYEE... NERDEN BULUCAM BEN SENİ... SOYADINI BİLSEM FEYSBUKTA ARARDIM AMA YOKK YOKK...
MEYHANE
TAK TAK TAK
hıı... neeee... ben mii...
TAK

DEMEK BENİ BEKLİYORDUNUZ... RÜSTEM'LE KONUŞTUK BİRAZ...
KÖTÜLEDİ Dİ Mİ VASFİYEMİ... YALANCI P*ZEVENK... KARIMI BANA ÖĞRETECEK.
KARINIZ MI?
KARIM TABİ...

RÜSTEM ADİSİNİN ATTIĞI İTİRAFLARI DUYAN KOCASI KIZCAĞIZI BIÇAKLAMIŞ... BİZ HASTANEDE TANIŞTIK...
GNAMM GNAMM

Kasabada kuaförlük yapan bi akrabam vardı.. Onun yanına yerleştirdim Vasfiyeyi.. Sonra bi eksiğiniz var mı gibi bahanelerle eve girip çıkmaya başladım sonunda da nikahıma aldım...
OLMUYOSA ZORLAMA HAMZA ABİ...
BU İŞİN YARINI DA VARINI DA VAR Dİ Mİ VASFİYE?
VAR HAMZA ABİ...
ABİ DEME LAZIM OLURUM, DEMEDİM Mİ VASFİYE!!!
NAPİİM AĞZIM ALIŞMIŞ!

NE İSTEDİYSE ALDIM. TELEVİZYON, LEPTOP, TEK TAŞ. SADECE ŞEY YAPAMADIM.. MEĞERSE ESKİ KOCASI BUNU FEYSBUKTAN BULMUŞ.

AKLINI ÇELMİŞ... WEB CAM'DE SOYUNURKEN YAKALADIM... AFFEDECEKTİM ETMESİNE AMA ERTESİ GÜNÜ KAÇMIŞTI... NEYSE BEN Bİ TUVALETE GİDEYİM PROSTATIM AZDI.. DEVAMINI ANLATIRIM!..
ÖNCE BEN GİTSEM TUVALETE... ALTIMA YAPICAM DA..
PEKİ MADEM.. GİT...

Mutluydum.. İçki masası hesabı bana kitlenmeden kurtulmayı başarmıştım.. Bir de ne göreyim..
ŞIK ŞIKI
ŞIK ŞIKI
AAA SEVİM ŞUNA BU GECE...

VASFİYE'Yİ BEKLİYORSUNUZ Dİİ Mİ?..
BEN DE ONU BEKLİYORUM... ONU HALA UNUTAMADIM... AHH, NE TATLI Bİ KADINDIR!

Sıcak hareketleri bana başta hafiflik olarak gelmişti.. Onu ciddiye almamıştım...
DOKTOR BEY, KALBİM AĞRIYOR...
DOKTOR BEY SİZİ GÖRÜNCE İYİLEŞİYORUM!..
Sonra onun özünde iyi bi insan olduğunu tek kusurunun iyi sevişmek olduğunu anlamıştım..

Çıldırmak üzereydim. Vasfiye için biri ahçı biri fahişe biri hanımefendi diyordu.. Kimdi ulan bu vasfiye?..
KUUS

VASFİYE!! SENİ KURTARMAYA GELDİM!..
BİRİYLE KARIŞTIRDINIZ GALİBA!..
BU KİM KIZ?? YENİ Mİ DÜŞTÜN BURALARA YAVRUM? KİMSİN, KİMLERDENSİN?..
SEN SUS GAVAT!.. VASFİYE BU HERİFE MUHTAÇ DEĞİLSİN ARTIK.. BENİMLE GEL... YENİ Bİ HAYAT KURMANA YARDIMCI OLURUM.. DERGİDE ÇALIŞIRSIN...
?!

EKMEĞİMLE OYNATMAM LAANNN!! OYNATMAM!!! S.KTİR GİT.. BELANI MI ARIYOSUN... SERMAYEME GÖZ DİKERSİN HAA!..
ŞEREFFSİ...

HALA BIRAKTIĞIM YERDESİN!! NOOLDU ARAŞTIRMADIN MI?
?!
BIÇAKLANDIM TUNCAY ABİ... VASİYETİMDİR... NOT AL LÜTFEN...
HAYALİMDEKİ ALBÜMLERİMİ ÇIKAR... BENİM ADIMA Bİ PARFÜM YARATTIR, "İPEKMANIA" OLSUN ADI.. DERGİYLE BERABER RUHUMA DAĞITIN ÜCRETSİZ OLARAK TÜM OKURLARA!! SÖZ MÜ, YAPACAK MISIN?..
ELBETTE YAPICAM.. SÖZ!

AĞLAMA... AAA, VURULMAMIŞIM! BEN DE NİYE "ACI YOK" DİYORDUM!
NE AĞLICAM, GÖZÜME KİRPİK KAÇTI!! HADİ KALK, KALK ÇOK İŞ VAR!
İpek

TABİİ İLİŞKİ

gbatur@gmail.com GÜNAY BATUR

Evreka! Akılsız erkek yoktur, az votka vardır!

Özlem Kumrular

Bizim mitolojik hayvanların hepsini yakından tanıyorum ben! Timsah başlı, ayı vücutlu, tavşan kalpli oluyorlar. Mesela taksicilerimiz, iyice kuş beyinli bir formatta dolaşıyorlar. "Abla, köprü altında bırakayım mı seni?" (Köprüaltı çocuğu tadımdayım ya bu saçlarla). "Olur canım, ben de paranı Doyçebank'a EFT yapayım, müsait bir zamanda alırsın". Havaalanında elim kolum bavul, şişe, torba, taksiciye "Beylerbeyi'ne" diyorum. Herif bana "Seni Beşiktaş'a bırakayım, oradan motorla geçersin" diyor. Bu neyin kafası? "Yook güzelim, sen beni Kabataş'a kadar götür, ben oradan yüzerim". Kendi kendine yeten hayvanat bahçesi bunlar. Portatif hayvanlar âlemi! Tek bedende çok hayvan. Unutmayın, çok hayvan hiç hayvandır kızlar! Akılsız erkek yoktur, az votka vardır!

Lay la lay, ben güneşi sen ay, annem de seviniyorrr... Hah ha hay gerçek bi prens dizlerimde uyuyor. Bu Gülben Ergen şarkısının içine nasıl düştüğümü sormayın, Makbule'nin babaannesinin gelinliğini giyip müstakbel kayınpederine yakalanan bir Burhan Altıntop repliğiyle cevap vermekten başka çarem kalmaz: "İşte bunu açıklayamayacağım!" Ama olur da klibe bakacak olursanız, kızımızın annesinin neden sevindiğini anlarsınız. Ben böyle bir şey bulsam, annem en iyi ihtimalle uzaya uydular gönderir, emekli maaşıyla otoyollarımızı tamir ettirir, falan filan... Gerçek bir prens dizlerinde uyuyormuş. Sanırsın Stefano Accorsi uyuyor kucağında. Bir de benim dizlerime bak, Çokoprens uyuyor. (Yolda kardeşimle Çokoprens yerken, Merve yılın vecizesine imza attı: "İşte gerçek bir prens!" Çok o prens bize! Törkiye şartlarında en gerçek prens Çokoprens tabii. Kardeşimin bunu erkenden öğrendiği iyi oldu. Açılsın yurtdışına erkenden.

Erkeğin kalbine giden yol mideden geçermiş? Yalan! Bir kere, o yol nereden geçerse geçsin sonuçta o mekanizmada kalp namına bir şey bulmak biraz olasılıksız. İkincisi, yok eğer kalbe ulaşmak için bir umut yola çıkıldıysa da zaten midede (işkembe, kırkbayır, börkenek ve şirden komününde demeliydim hatta) otoyol sona erer: Bundan sonrası Güney İtalya'nın yolları gibi son 50 yıldır yapım aşamasındadır.

Hande'nin üç yaşındaki oğlu Massimo "Özlem'i üzenin kafasını patlatırım" diyordu telefonda fonda. Hande de soruyordu: "Bu erkekler bu noktadan oraya nasıl geliyorlar, bilemiyorum. Biz buna mucizevî evrim diyoruz". Dün gece de "biz aşağı inince, burası yukarısı oluyor, değil mi anne?" dedi. "Evet yavrum, her şey göreceli, bunu tek anlayamayan Özlem", demez mi? Başladı yine anih(k)ilasyon! Temizlikçi, Hande'den sonra mesleği bırakmış. Benim ruhumu böyle temizlemeye uğraşan kadının ev konusunda hassaslığını hayal edin. Filipinli kesin Filipin'e kaçmıştır.

Şimdi size aşk için nasıl emek gösterilmesi gerektiği anlayacağım. Sene 2000, mevsim bahar. Hande, annesi ve ben anneannelerini ziyarete Tire'ye gidiyoruz. Otogarda otobüs önündeyiz ve otobüsün kalkmasına üç dakika var. Bu arada gözümüzün önünden bir bavul geçiyor, üzerinde de İberia etiketi. Necla Teyzem, "Ay, Özlem şunlarla İspanyolca konuşsana, duyalım", diyor. Ben de kafamı çevirip "Nerden gelir, nereye gidersiniz?" diyorum komiklik olsun diye. Bir tanesinden cevap geliyor: "Bilmemne matik konferansından geliyoruz, Kapadokya'ya gidiyoruz". "Haydi sağlıcakla", diyip otobüse biniyorum. O saniye yüzümde sıcak bir rüzgâr. Oturuyorum koltuğuma ve "ben âşık oldum" diyorum. Çocuk Steva Vai'ya benziyor, birkaç ay önce de Steve Vai konserine gitmişiz, hayali hâlâ taze gözümüzde. Ama nasıl çirkin, nasıl çirkin. Gogol'ün burnunun reenkarne hali. Çin'in burun ihtiyacını yek başına karşılar, o derece. Ya da bir Altınçağ İspanyol dahi şairi-yazarı Quevodo'nun dediği gibi: buruna yapışık bir adam! Hafta sonu geçmek bilmiyor. Pazartesi sabah İstanbul'a varıyoruz, ben bilgisayar başına geçip başlıyorum çalışmaya. Eldeki veri: Sıfıra yakın: İspanyol, adını anlamadığım bir mühendislik bölümünde, Kapadokya'ya gidiyor. 18 kişilik bir ofiste çalışıyoruz, yediden yetmişe herkese derdimi söylüyorum.

Hep birlikte arıyoruz. Her gün bir arkadaş elinde bir veriyle geliyor. "Özlem, Microsoft kongresi olmuş, bu olabilir mi?" Haldır haldır programlar çıkıyor, İspanyollara bakılıyor. Havayolları aranıyor, gazetelere bakılıyor, kongre merkezleri inceleniyor. 65 yaşında Suat Bey bile seferberlikte ön sırada. Fehime Hanım her sabah elinde küpürlerle geliyor. Dünya tatlısı bir mühendislik fakültesi dekanımız vardı o zamanlar, canımın içi Ruhi Hocam. Heyecanla odasına çıkıp hayal meyal hatırladığım kelimeleri soruyorum "tele", "komünikasyon", "telematik", "tele-komüniskasyon". Ama yüzsüzlüğü ele alıp derdimi söylemiyorum tabii. Bütün üniversite seferber oluyor. Öğrencilerim dâhil. Sonra aklıma bütün teleli ve kominikasyonlu İspanyol üniversitelerinin sekreterlerine mail atmak geliyor: "Ben birisini tanıdım, (yarım dakika sürdü) sonra kaybettim. Tek bildiğim kongreye İstanbul'a geldiği, sonra da Kapadokya'ya gittiği". Maillerin sayısını hatırlamıyorum. Ertesi sabah (yani onu bulmaya çalışmamın 4. gününün sabahı) bir mail geliyor. "Hola Özlem, beni bulduğuna inanamıyorum!" Bi de bana sor, esas ben inanamıyorum! Hemen sigara yaldızlarından kedi merdivenleri yapıp ofisin kapısına asıyorum. Öğrencilerim zekidir, yaldızı gören, şifreyi anlıyor: "Hocam buldunuz mu?" "Benden kaçar mı!" Bir şenlik, bir şenlik, ofiste kırk gün kırk gece şenlik oluyor. Halaya durmadığımız kalıyor. Arkadaşlardan biri "kızım çevir bize şu maili, ne demiş", diyor. Ben de alıyorum elime çeviriyorum, "Hola (merhaba) Özlem", diyor. Çevirisi: Oha, Özlem! Roman kahramanlarımdan Amanda "bir sonrakine sana bir Çinliyi bir kez gösterip Çin'e atacağız, bakalım ne kadar zamanda bulacaksın", diyor. Juan, Madrid Politeknik'teymiş. Çalıştığı bölüm sekreteri maili görünce hemen onun olduğunu anlayıp göndermiş ona. Sonra biz Juan'la yıllarca çıktık! Yıllar sonra, benim İstanbul'da yaşama sevdamdan ayrıldık. (Hay, aklıma tüküreyim). Bana bugün bile hâlâ sandığımda sakladığım destan gibi mektup gönderdi: "Özlem, bu mektubu sakla, torunların görsün ve sevdiklerine senin bana yaptıklarını yapmasınlar". (Ne yaptıysam ona? Buraya gelseydik İspanya'da kriz var diye ağlamaz, Törkiye'de hayatımızın her yerine sirayet eden krizie alışırdık). Bugün hâlâ dostuz onunla. Siz bildiniz mi şimdi aşk için savaşmak ne demek? Birisini seviyorsanız her gün gösterin, her gün çalışın. Juan gibi beyaz bayrak çeksin! Onu sevdiğinize inandırın!

Aşkı için çaba gösteren mekanizmaya bütün sözlüklerde kadın denir anacıımm..

Hikâyemizi Süleyman Demirel'in Elele dergisine verdiği bir röportajdaki seçme sözüyle kapatalım: "İcabı olup olmadığı tartışılabilir. Ama icabı varsa feminizm fevkalade güzel bir şeydir."

Bir Duraklık Aşk; Bal gibi...

Elif Nurşad

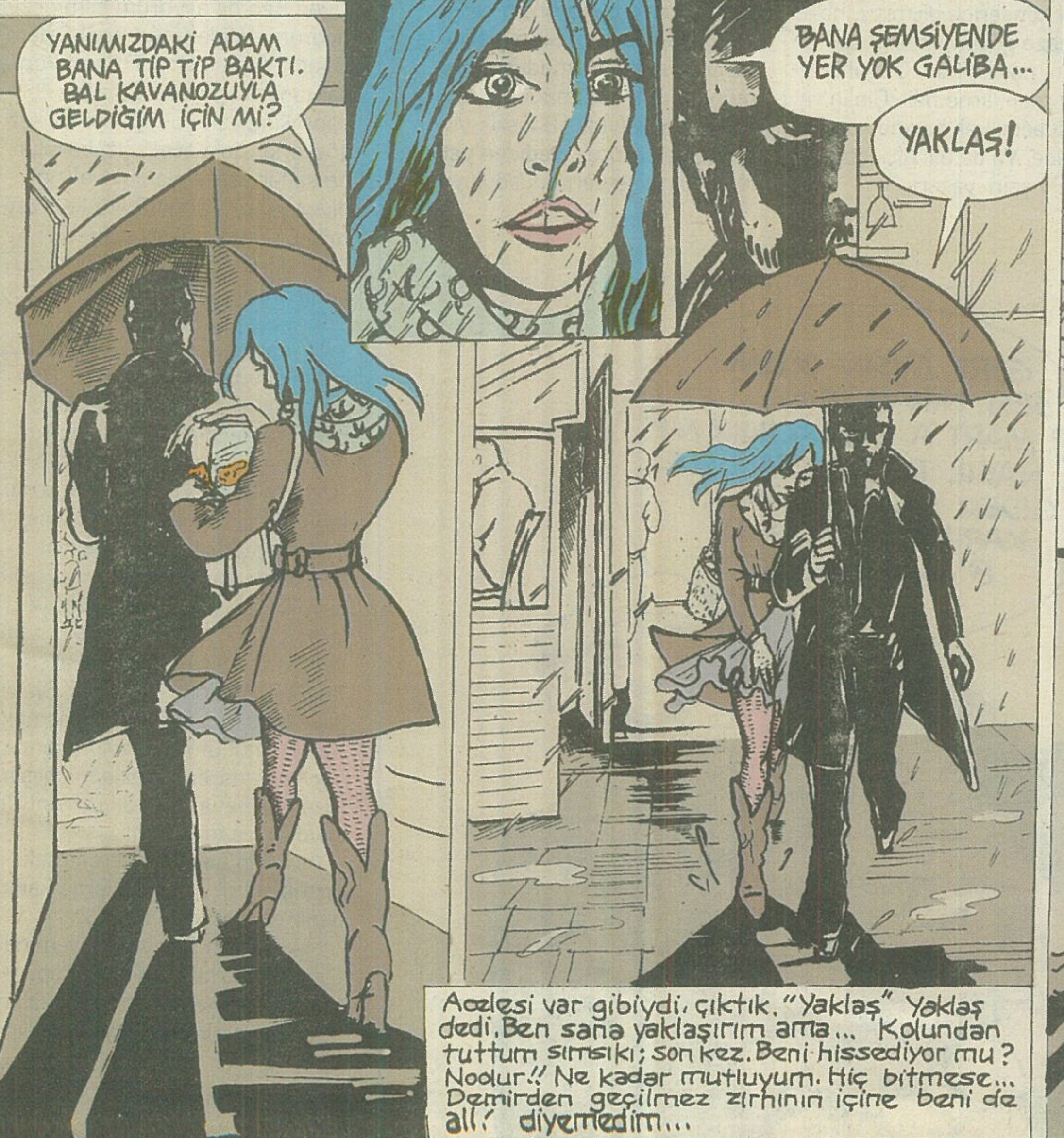
...Ne var ki daha onu aramamıştım. Sonunda aradığımda bana vakit ayırmak istemediğini anladım. Onu zorlamıştım... Zorladığıma pişman olucaktım...

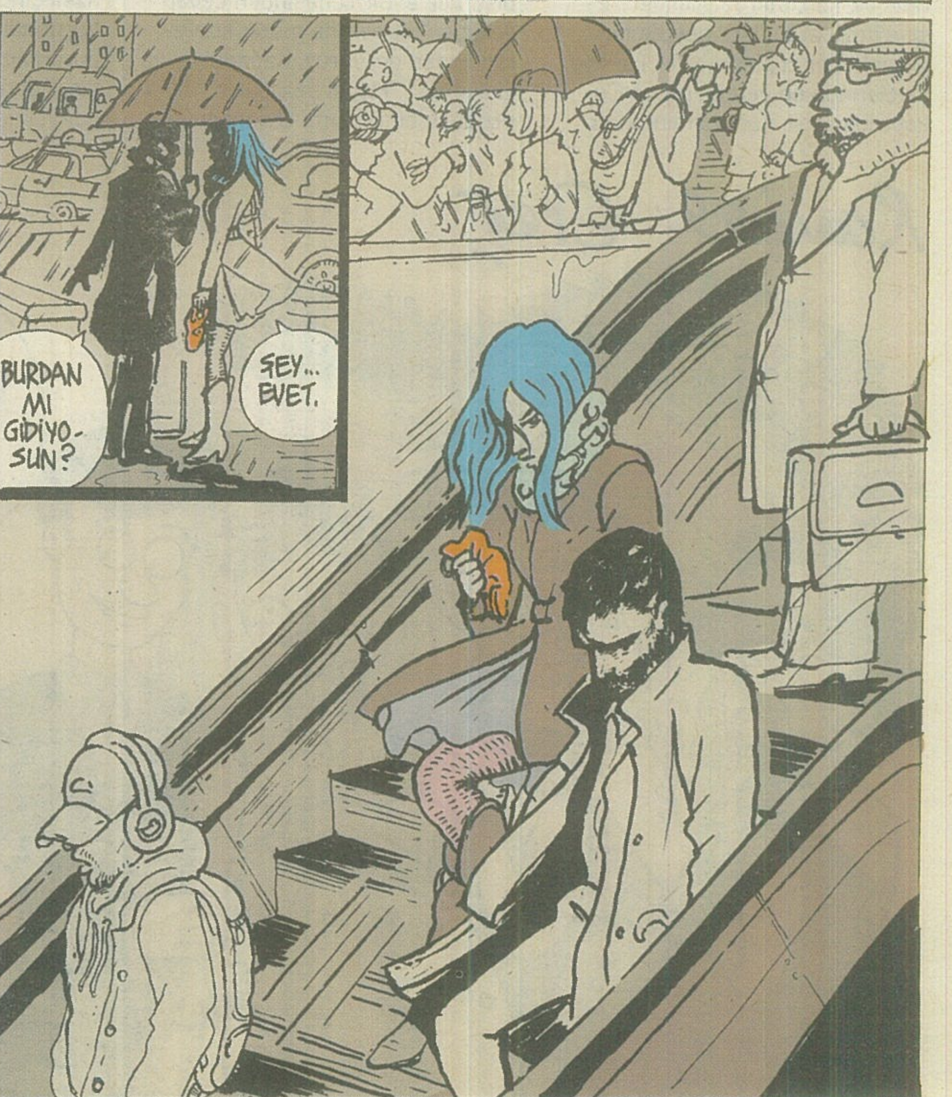

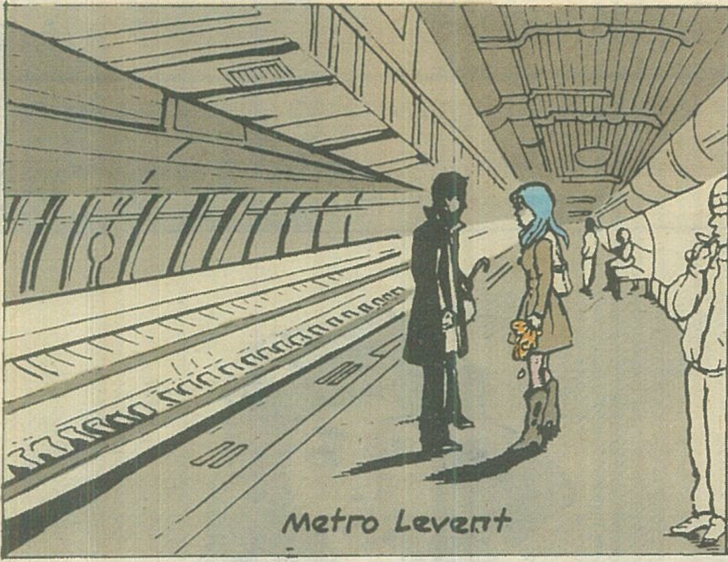
Gergindi ve sinirli ve kızgın... Her an patlayabilirdi. Konuşamadım, hiçbir şey söyleyemedim. Gözleri koyulaşmıştı, içinde acı. Peki neden mutlu dülsin? Rüyamda gördüğüm gibi... Bacağım dizine deydi... Pardon dedim. Yabancı gibi...

Metro Levent

NOOLDU! SÖYLE HA!? HADİ?

BENİ BUNDAN SONRA ARAMA TAMAM MI? GÖRÜŞEMEYİZ ANLADIN MI? BİTTİ. YÜRÜMEZ BÖYLE.
BUNU SÖYLEMENDEN KORKUYORDUM.

HADİ BİNELİM, GELDİ!

SEN GİT! SONRAKİNE BİNİCEM BEN. GİDER MİSİN! ÇOCUK DİİLİM BEN! Bİ DURAK SONRA İNİCEKSİN ANLAMIYORUM, GİT İŞTE!

TAMAM BEN DE BEKLİYORUM ...

BEN BUGÜN SENİ GÖRMEYİ ÇOK İSTEMİŞTİM, O KADAR ÇOK Kİ SON Bİ KEZ! SANKİ ŞİMDİ VÜCUDUMUN İÇİNE ZİNCİRLER KOYMUŞLAR YUKARIDAN AŞŞAĞIDAN ÇEKİYOLAR, ETİM PARÇALANIYO, KANIYO ACIYOOR, ANLIYO MUSUN BENİ ANLIYO MUSUN?

HADİ GELDİ, GİDİYORUZ!
DIITTT

DIIT
DITT

HHHH
HH

ŞÖYLE GEL!
HAA! GİDİYODUM BEN!
DITT
DIT
HA

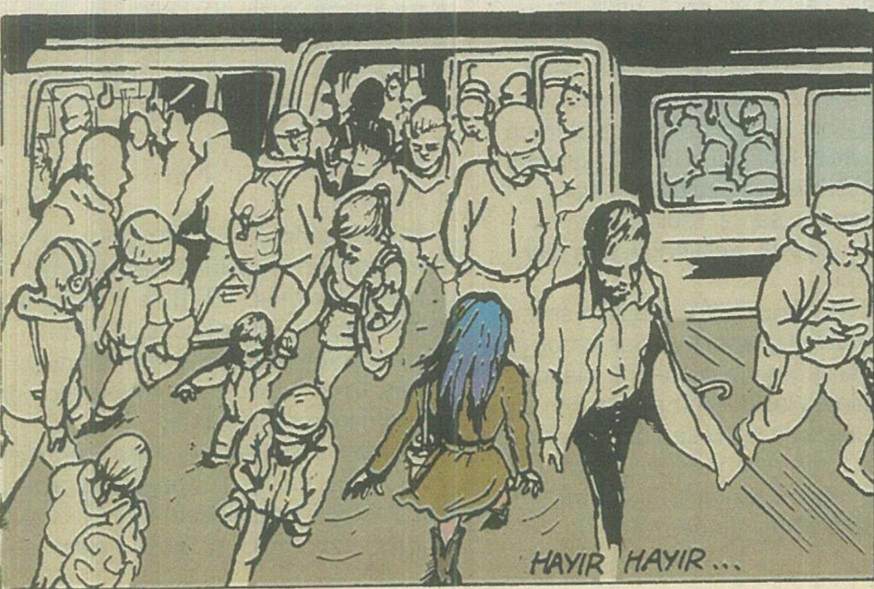

FARKINDAYIM BİLİYORUM HI HI...
GELECEK İSTASYON ŞİŞLİ
HA!
GÜLÜŞÜNÜ KAÇIRDIM...

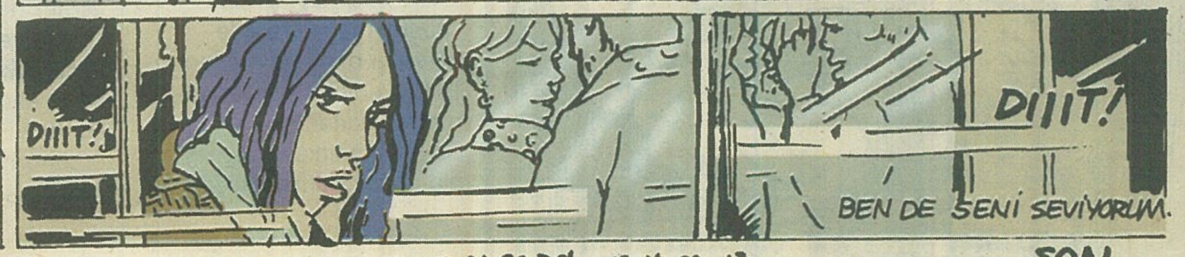

GELECEK İSTASYON ŞİŞLİ

DIIIIT
DIIT
ŞİŞLİ
GİTME NOOLUR!

HAYIR HAYIR...

DIIIT!
DIIIT!
BEN DE SENİ SEVİYORUM.

SON

Tarihten 'Kara Fatma' Portreleri

Ayşe Hür

Mehmet Bayrak *Osmanlı'da Kürt Kadını* (Özge Yayınları, 2002) adlı eserinde, Kürt literatüründe 'Fataraş' veya 'Fata Reş' adıyla tanınan kahraman savaşçı kadından ve bu kahramanın zaman içinde nasıl Türkleştirildiğinden söz eder. Zeynep Kutluata ise 2006'da Sabancı Üniversitesi'nde hazırladığı lisansüstü tezinde 1806'nın, 1853-1856 Kırım Savaşı'nın, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ve Milli Mücadele Dönemi'nin Kara Fatmaları anlatır.

Bu kadınlar, askerliğe, savaşa ilişkin toplumsal cinsiyet kalıplarına ilişkin önyargılarımızı tersyüz eden istisnai kadınlardır. Zeynep Kutluata, tezinin önsözünde cevap aradığı soruları "Bu istisna, nasıl temsil edildi? Neden ihtiyaç duyuldu? Kime hizmet etti? Savaşa ilişkin geleneksel ataerkil rollere meydan okudu mu? Yoksa geleneksel rolleri yeniden mi üretti?..." şeklinde sıralar ve bir 'stereotip' olan Kara Fatmalara ilişkin söylem savaşlarının bugün hâlâ devam ettiğini belirtir.

'Haydut' Kara Fatma

Kaynaklardaki ilk 'Kara Fatma' 1806 yılında Trabzon Valisi Tayyar Mahmud Paşa tarafından İstanbul'a yazılmış bir mektupta çıkar karşımıza. Mektuptan Kara Fatma adlı bir Kürt aşiret beyinin karısının, 78 kişilik bir çeteye komuta ettiğini ve Amasya Sancağı'nda hırsızlık yaptığını öğreniriz. Kara Fatma, çaldığı malları, kadın olduğu için dikkati çekmemesine güvenerek Çorum ve Osmancık bölgesinde pazarlamaktadır. Kara Fatma'nın diğer suçu bir Müslüman'ı öldürmek ve bin kuruşunu çalmaktır. Tayyar Mahmud Paşa, Kara Fatma ve adamlarını üç-beş gün hapse atar ve çetenin çaldığı paraları, öksüz bıraktığı çocuklara verir.

Mahmud Tayyar Paşa'nın mektubunda kadından 'kâfir' ve 'melûne' olarak söz etmesi ilginçtir, çünkü bilindiği gibi Kürtlerin ezici çoğunluğu Müslüman'dır. Bu durum akla, kadının (Y)Ezidi Kürtlerinden olduğunu düşündürür. Ama daha ilginç olan, Tayyar Mahmud Paşa'nın bir kadın haydudan söz ederken hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermemesidir. Anlaşılan o devirlerde bu tür kadınlara sıkça rastlanmaktadır.

'Kürt' Kara Fatma

İkinci kahramanımız Sinemilli aşiretinin reisi Kara Bilal'in kız kardeşidir. Kaynaklarda adı Fatareş diye geçer. (Kürtçede Fata=Fatma, Reş=Kara demektir.) Ailenin erkek üyelerinin sırayla ölmesi üzerine aşiretin başına geçen Fatareş Hanım 1853'te Kırım Savaşı patlak verdiğinde, padişahın tüm Osmanlı tebaasına yaptığı çağırıya uyarak, 300 dolayında süvari ve piyade ile bu savaşa katılmak üzere İstanbul'a gider.

İngilizler ve Fransızlar da Osmanlı ile birlikte savaşa katıldıklarından, İstanbul, Avrupa'dan gelen askerler, yazarlar, gazeteciler, gezginler ve ressamlarla doludur. Bir köylü kadının komutasında İstanbul'a gelen bu gönüllü milis birliği, hem Batılıların hem de İstanbul halkının büyük ilgisini çeker.

Kara Fatma'nın o sırada Ayasofya'nın tamiri ile ilgilenen ünlü sanat tarihçisi Gusieppe Fossati tarafından yapılan gravürü 15 Nisan 1854 tarihli *L'Illustration Journal Universel* dergisi yoluyla Fransız basınında boy gösterir. Gravürün altında Fransızca 'Kürdistan kahramanı Kara Fatma İstanbul'da' yazmaktadır. Ardından İngiliz basını konuyla ilgilenmeye başlar. 22 Nisan 1854 tarihli *The Illustrated London News* dergisi, benzer bir gravürü 'Kara Fatma Hanım, Kürt süvarileriyle İstanbul'da' altyazısıyla verir. Gazeteye göre Kara Fatma'nın Sivastopol'de Moskovalılara karşı gösterdiği büyük kahramanlığın nedeni, adi bir suçtan dolayı Girit Kandiye'deki zindanlardan birinde yatan kocasını affettirmek için padişahın gözüne girmek istemesidir.

'Amazon' Kara Fatma

Yaklaşık 30 yıl sonra Kırım Savaşı'ndaki çarpışan Kara Fatma yeniden karşımıza çıkar. 8 Kasım 1887 tarihli *New York Times*'te Kara Fatma'yı anlatan uzun yazıya 'Amazon' başlığını uygun görülmüştür. Bilindiği gibi Amazonlar, ilk kez Homeros'un *İlyada* destanında adı geçen, Samsun havalisinde yaşadıkları varsayılan ve ok atmalarını engellemesin diye tek göğüslerini kesen efsanevi kadın savaşçılardır. Bu kadınlar genç, güzel, erotik varlıklar olarak temsil edilirken, Batılı kaynakların çizdiği Kara Fatma portresi yaşlı, çirkin, kadın mı erkek mi olduğu anlaşılmayan bir varlıktır. Zeynep Kutluata'ya göre, Kara Fatma'yı çirkin göstermek suretiyle, savaşçı olmanın medeni Batılı kadınlara uygun olmadığı, sadece çirkin Doğulu kadınlara uygun olduğu ima edilmektedir.

'Islam Validesi' Kara Fatma

Çeyrek asır sonra *Kadınlar Dünyası* adlı derginin 20 Temmuz 1913 tarihli sayısında Kara Fatma'nın bir gravürü ön sayfada boy gösterir. 10. sayfadaki yazıda 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'nda, Rus işgali sırasında düşman eline geçen Erzurum'daki ünlü Aziziye Tabyalarını, topladığı 3-4 bin Kürt cengaveriyle ele geçiren (yazarın ifadesiyle) 'Büyük İslam validesi' olarak takdim edilen kahramanımızın portresi şöyle ayrıntılandırılır: "Kara Fatma iddiamızca kara değil, parlak, dırahşan bir delildir. Kara Fatma bir Kürddür. Malatya sancağı mülhakatından Aladağlı'dır ve Aladağ Kürd Beylerinden birinin asil, necip kızıdır. Resminden anlaşıldığı üzere zayıf, orta boylu olup rengi esmer ve gözleri ve kaşları siyahtır. Elbisesi erkek elbiselerinin aynıdır. Entari yerine geniş bir şalvar, ceket yerine ise 'sarka' tabir olunan bir nevi cepken giyerdi. Sesi erkek sesi gibi gür ve sertti."

Yazar "[Kara Fatma] Yüzünü asla setr etmez (kapatmaz), ancak saçlarını boynunun velhasıl başının yüzünden maada bütün aksamını leçek tabir olunan bir bezle kat-kat sararak tesettür ederdi. Harbde ise resimde görüldüğü üzere örtünürdü" diyerek o günlerin önemli 'peçe' tartışmasına gönderme yapar.

'Türk' Kara Fatma

1914'te İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kanatları altında yayımlanan *Siyanet* dergisinin 4. sayısında 1850'lerden beri Batı gazetelerinde yayımlanan 'Kürt kızı' gravürü hiçbir kanıt gösterilmeden veya açıklama yapılmadan 'Türk Kızı Kara Fatma' olarak sunulur. Aynı iddia, derginin 15. sayısında yayımlanan Halil Hâmid imzalı Kürt asıllı yazarın Kürt kadınlarına ilişkin bir yazının, dergi redaktörünce eklenen dipnotunda tekrarlanır: "Silsile-i kelâma halel getirmemek için muharririn Kara Fatma'ya ait olan fıkrasına dokunmadık. Dört numaralı nüshamızda resmini ve tercüme-i hâlini derc ettiğimiz Kara Fatma Kürd değil, Türk'tür."

'Vatanperver' Kara Fatma

Milli Mücadele'de çok Kara Fatma vardır ama bunların en ünlüsü Fatma Seher (Erden) Hanımdır. 1878'de Erzurum'da doğan Fatma Seher kocası Derviş Efendi'nin ölümünden sonra Edirne'ye göç etmiş, İzmit cephesinde erkeklerden daha kahramanca savaşmıştır.

Fatma Seher Hanım'a Kara Fatma adını, Eylül 1919'da, Sivas Kongresi sırasında karşılaştığı Mustafa Kemal vermiştir. Kongre'den sonra Fatma Seher Hanım İstan-

bul'a gitmiş, oradan Topkapılı Pire Mehmet ve Laz Tahsin'le birlikte 15 kişilik bir birlik oluşturarak İzmit Cephesi'nde Gülbahçeli Murat Ağa'nın emrine girmiştir. Murat Ağa'nın yardımı ile birliğini 743 kişiye çıkaran Kara Fatma, Halit Paşa'nın kumandasında kahramanca savaşır.

'Sosyalist' Kara Fatma

Fatma Seher Hanım, 1 Mayıs 1922'de Meclis Başkanı Kazım (Özalp) Bey, Van mebusu Hasan (Hakkı ?) Bey ve Sovyet Rusya Sefiri Aralov Yoldaş'ın da bulunduğu 1 Mayıs işçi bayramında (kendisi 'çiçek bayramı' der) girdiği bir atış müsabakasında üsteğmen rütbesiyle ve işlemeli gümüş bir sigaralık ile ödüllendirilir. Aralov hatıratında "Fatma Çavuş kısa boylu, zayıf, enerjik yüzlü, kara gözlü bir kadındı... Fatma'nın sırtında siyah bir ceket, altında çizgili bir eteklik vardı. Belindeki geniş kuşağında tüfek mermileri, kama, omzunda da kayış görünüyordu. Başını bir yemeni ile sarmıştı. Fatma Çavuş, Sovyet Rusya'ya olan sempatisini belirtmek, ayrıca bizim askerlik işlerimiz ve Rus kadınlarının iç savaşa katılmaları konusunda ayrıntılı bilgi almak için gelmişti" der. Aralov'un çizdiği portreye bakılırsa, ortada bir de 'sosyalist Kara Fatma' vardır.

'Yoksul ama şerefli' Kara Fatma

5 Temmuz 1923'te *Tanin* gazetesindeki bir haberde Fatma Seher Hanım şunları anlatır okurlara: "Vatanın büyük kurtarıcısı Ebedi şefin layık olmadığım büyük iltifatı beni son derece sevindirmişti. Esasen bütün emel ve arzum yapmış olduğum hizmetten hiçbir menfaat beklemiyordum. Bu itibarla taltif edilmiş olduğum rütbemin mukabilinde verilecek maaşımı Kızılaya terk etmekle son vatani görevimi yaptım."

Bu haberden sonra Kara Fatma'dan haber alınamaz. *Yedigün* dergisinin muhabiri Mekki Bey, Kara Fatma'yı 1933 yılında İstanbul Galata'daki Rus Manastırı'nda bulur. Derginin 9 Ağustos 1933 tarihli 22. sayısında yayımlanan mülakattan Kara Fatma'nın, Milli Mücadele sırasında bir çatışmada iki elini ve akli dengesini kaybeden kızının çocukları ile birlikte nasıl bir sefalet içinde yaşadığını öğreniriz. 55 yaşındaki Kara Fatma yerde, torunları ise tahta kerevetin üzerine serili çuvalın üzerinde yatmaktadır. "İş bulamıyorum ki... Kapıcılık kolculuk bulsam... çöpçülüğe de razıyım. Kızımla torunlarıma bakayım..." der öfkeli ve kırgın bir ses tonuyla. Bir eliyle göğsündeki İstiklal madalyasını gösterir: "Bütün sefaletimi unutturan, beni yaşatan bu İstiklâl madalyasıdır, açım ama şerefliyim!" der. Aç ama şerefli kadın ağlamaya başlar. Ağlarken anlatır, anlatırken ağlar.

Mekki Bey gördüklerini kelimesi kelimesine aktarır sütunlarına ama hayırsever insanlara duyurmayı başaramaz sesini. Kara Fatma'nın yoksulluk içindeki yaşamı yıllarca sürer. 1944'te içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıyı azaltmak için hatıralarını yayınlamak zorunda kalır. 66 yaşında yeniden hatırlanıp Defterdarlık'ta bir işe yerleştirilir ama 1950'de gazetelere yansıdığına göre hala yoksul ve acılı bir hayat sürmektedir. 1954 tarihinde Fatma Hanım'a 170 lira 'ömür boyu' maaş bağlanır ama Kara Fatma'nın ömrü bu maaşı almaya yetmez.

Fatma Seher Hanım, 2 Temmuz 1955'de İstanbul Darülaceze'de vefat eder ve Kasımpaşa'daki Kulaksız Mezarlığı'na defnedilir. Böylece, son Kara Fatma'mızı da toplumsal belleğimizin derin kuyularına gömüp, hayatımıza devam ederiz...

Temel Kaynakça: Zeynep Kutluata, "Gender and War During the Late Otoman and Early Republican Periods: The Case of Black Fatma(s)", Sabancı Üniversitesi'nde 2006 yılında kabul edilmiş lisansüstü tezi; Mehmet Bayrak, *Geçmişten Günümüze Kürt Kadını*, Özge Yayınları, Ankara, 2002; Volkan Şenel, "Kara Fatma'nın (Fatma Seher Hanım) İzmit'teki Mücadelesi", *Değişen Kocaeli*, S. 3, 2007.

'Kadın, bilene nefes; bilmeyene nefs'tir.'*

Nurgül Kaan

• Bi duygudan bahsetmek istiyorum ama ismi yok tam olarak o duygunun. 'Zamanmekan şaşalaması' denebilir mi? 'Boyut kayması'?.. Algı sürçmesi mi? Fındık ezmesi mi?.. Bilemedim ismini.. Anlatıyım da.. kesin biliyosundur sen de: Pencerenin önüne kuşlar yesin diye ekmek koydumdu. Kuş yerine büyük martı geldi.. Büyük martı çünkü kuş değil. Büyük martı, koyun. Uçan koyun.. Pencerenin önünde duruyodu, bana baktı. Ben ona baktım. O bana baktı.. Göz hizasından ve çok yakından görünce iyice karar verdim, 'bu da uçuyo ama bu kuş değil' dedim. Aralık perdenin arasından bakıştık. Sonra bana ters ters baka baka yuttu kocaman ıslak ekmek dilimlerini, bütün bütün. Ters bakmak istemiyodur da, normal bakışı öyle onun. Vahşi gibi, yırtıcı gibi.. Vahşi koyun. Uçan yırtıcı koyun.. Sonra ben içeri gittim. Rahat yesin ayı, canım benim diye. Döndüğümde gitmişti. Cama sıcıp gitmiş. Kuşlar cama sıcar tabii ki, en doğal hakları, ama on litre değil.. Bu canını sevdiğimin iricanı, iricanına hayran olduğumun heybetlisi, on litre akçakakasını cama boydan boya serpmek suretiyle.. 'ayıp olmasın, ben de ona bi şeyler ikram ediyim bari.. mis gibi deniz mahsüllü gübre bırakıym' diye mi düşündü, nedir?..

• Martının camdaki on litrelik akçakakasını silmek için pencereyi açtım. Sildim taze taze. Kuruyana kadar beklersem, pencereyi keserle kazımak gerekecekti çünkü. On litre.. Tam pencereyi kapatırken dev bir sinek hızla dışarı kaçtı son anda. Tam kapatırken ama.. son anki aralıktan, viraj alarak, 'amman aman aman, du bi dakka abla, kapatma' diye. Çok iri olduğu için vozultusu anlaşılıyodu artık. Yanımdan geçerken '.. bi dakka abla kapatma'yı çok net duydum. Vapur iskelesinde görevli kapıyı kapatırken, son anda aradan seyirten insan gibi fıydı dev sinek. Bir an alışık olduğumuz ebatların dışında canlılarla muhatap olunca kafam karıştı. Büyük martı, büyük kaka, büyük sinek.. O duygu işte.. bildin mi?.. Hani dev çalar saatler oluyo bazan dükkanlarda?.. kimse de görmedim onu alıp kullanan, ama, dev çalar saat, zilleri yumruk kadar.. dev çakmaklar çıktıydı bi de bi ara.. onları görünce olan boyut bocalamalı duygu.. bildin mi?..

• Atem tutem ben seni, karpe diem ben seni, ay sonu ekstre gelince loy önüne atem ben seni.. 'Karpe diem', gapitalizmin atasözü oluverdi ya, a dostlar.. Nedir? 'Yarın yok!' mu diyo yani, karpe diem demekle?.. Yarın yok, zaten dünü de boşver.. naapalım peki?.. 'Yani diyem ki, kredi kartı al, bol bol borçlan, gerekli gereksiz her şeyi satın al.. yarınını düşünme.. yarın ve sonraki gün, ondan sonraki gün ve sonraki yıllar hep bana çalış.. Ben sana karpe diyem, başka da bi şey demiyem'.. Bizde 'Karpe diem' değil, 'Dem bu dem' var, artiz gapitalizm. Labigitpis!..

• Saçımı uzattım. Kendi saçımı koklayabiliyorum, kaç yıldır ilk defa. Saç kokuyo. Bildiğin direk saç kokusu.

• ..diye bunu anlatınca, şunu da demeden duramayış: Çok yağlı kafa yağı gördüm dün otobüs camında. Yazık, yorgun düşmüş, uyuklamış zaar, kafayı cama yaslayıp. Hep görüyom zaten kafa yağı otobüs, vapur, dolmuş camlarında. O değil de.. bu seferki kafa aşırı yağlamıştı camı. Kafasıyla bisiklet zenciri yağlayabiliecek kadar yağ var kafasında o izin sahibinin. Direkman kafasını bisikletin zencirine sürtmek suretiyle.. fiytıtı fiytıtı fiyy fizzz fizz fizzzzz diye çözülüp, çok nefis çalışır zencir. Yazık, hep boşa gidiyor o yağlar, değerlendirilmeli.

• Kuru temizlemeci kamyonu gördüm. Üstünde 'Robotlarla gömlek ütülenir' yazıyordu. Gömleği robota ütületmek bir ihtiyaç olabilir mi? Bir tercih? 'Allahım, gömleğimi robot ütülese keşke' diye düşünen insan var mıdır? Varsa ne güzelmiş. Yani.. çok saçmaymış da. Çok saçma olduğu için güzelmiş. 'Gömleğimi robot ütülese keşke.. keşke robot ütülese..'

• 'Lan deme lan, babam kızıyo lan!' lafını duymadan büyüyen çocuklar daha alerjik oluyomuş, daha çabuk hastalanıyomuş.. diye yalan uydursam başım ağrımaz. 'Lan deme lan, babam kızıyo lan' diyen naif arkadaşı özledim.

• Bi de şu vardı eskiden, ama 'lan deme lan, babam kızıyo lan' gibi sevimli değil bu: 'Lan demek bi kıza yakışıyo mu hiç? Cık, çok ayıp. Kızlar lan demez!'.. Peki madem: 'Ulan' o zaman?!.. 'Saçmalama ulen' ya da!.. Çünkü, 'lan' dediğin, 'oğlan' kelimesinin kısaltması. 'Ulan, ulen, lan, len' diye denişik, eğlenceli versiyonları da var. Ama 'oğlan' demek neticede. Oğlan demenin ne sakıncası olabilir ki len?.. Barnabi'yi Barni, Maykıl'ı Mayk, Musta-fa'yı Mıstaa diye kısaltırken eyi de, 'oğlan' kelimesini kısaltmak mı ayıp?.. Yaa, labigitpis.

• Pencereden dışarı bakıyorum. Saat gece 12.30.. Karşıda bi park var. Çocuklar basketbol oynuyor, top oynuyor, gülüp eğleşiyor. Çok süper. Eğlenen insan sesi çok güzel bi şey. Ama gelen seslere bakılırsa (hooo hörölölö ahöooo hooğğaaarg ehhoo), parktaki çocukların hepsi oğlan. Kız yok aralarında sanırım. Niyçün? Çünkü kızı s.kerler bu saatte. Basket sahasındaki delikanlılar belki de süpersonik genjlerdir, onları demiyorum. Kızlarla beraber oynayabilmeyi bilen, kız görünce, hemen, 'skmek' diye düşünmeyen, sıhhatli, normal genjlerdir belki de. Ama nedir? Yine de 'bi kızın o saatte orda ne işi var' diye bi şey var, de mi?.. Çok korkunç bi şey değil mi bu sence de? Bence çok korkunç.. Sence?.. Nasıl olmuş da böyle yaşamaya başlamış insanlar dünyada?.. Neler olmuş da alışılmış, yadırganmaz olmuş kızları evde mapis tutmak?.. Eminim eskiden, çoook uzun bi dönem, kızlarla erkekler bir arada yaşayabiliyodu.. Çünkü ikisi de insan. Ayıyla, kaplanla bile yaşayan insanlar var çünkü; kızlarla erkekler neden ferah rahat bi arada duramasın?.. Her şey çok sıhhatli, güzel ve düzgün giderken, neler olmuş kimbilir?.. Dünyayı sığırlar mı ele geçirmiş bi yerden sonra?.. Kendi nefsine hakim olamayan, ibişinin otokontrolünü sağlayamadığı için kızları toplum hayatından uzaklaştıran odunsudokular?.. Ondan sonra da neden dünya böyle, neden şöyle diye sızlanıyolar.. Ya ne olacağıdı ya?.. Ya başka nasıl olacağıdı ya bu durumda hayat?.. Sırf akşamları sokaklar kızlar için güvenli olamadığı için, olması gereken yaşam biçimi olabilemiyor işte. Sırf 'akşam kızları eve kapatmak zorunda' oldurtulduğumuz için.. sırf sabah da kızları eve kapattıkları için. Sırf sabah veya akşam, sokaklar, hatta evler bile kızlar için tehlikeli olduğu için.. Sırf hiç bi şey yapamasa yoldan geçerken g.tüne başına bakarak kadına, kıza, kardeşe, anneye, ablaya, teyzeye huzursuzluk verdiği için kendi de huzur bulamıyo ya bu daly.rak.. sonra da diyo ki neden huzurum yok, neden mutlu olamıyorum. Dünyada her şey birbirine görükmez bağlarla bağlı. Başkasına huzur vermediği için huzur bulamıyo halbuse ibibik... diye azbiraz sitem edebilelim hanzolara ama de mi, a dostlar?..

*(Şems-i Tebrizi)

İçkisiz, aile salonlu uçuşlarımız başlamıştır

Melda Onur

meldaonur@gmail.com

Bayan Yanı 2 yaşına gelmiş meğer: İki yıl önce derginin hazırlıklarını sürerken ve benden de bir yazı istedikleri için ağzım kulaklarımda dolaşırken, adının daha ne olduğunu bilmeden ilk yazımı "Bayan yanı" üzerine yazıp göndermiştim.

Sevgili Tuncay Akgün'ün "Sana derginin adını söylememiştim ki, nerden duydun?" notunu aldığımda çok eğlendim. Çünkü hep bir gün bir köşem olursa adını "Bayan Yanı" koyacağım diye düşünürdüm; toplu taşıma araçlarını kullanan biri olarak "bayan yanı" uygulamasına öylesine takmıştım ki, ilk yazım bunun üzerine olmalıydı. Sonuçta derginin de adı buymuş; güzel denk geldi.

İki yılda bayan yanı uygulamasında değişen bir şey yok. Hala kadın kadına, erkek erkeğe oturtuyor otobüs firmaları. On-line bilet alımlarında ise hala satılmamış koltuklarda 3 pembe koltuk yani "bayan yanı" varsa 4.sünü internetten alamıyorsunuz. Değişen şu oldu: Ben artık böyle bir durumda 'erkek' seçeneğini işaretleyerek hiç olmazsa otobüste istediğim yerdeki koltuğu alıyorum.

Otobüste bayan yanına alıştık da, uçakta koymasalar bari. Düşünün aceleniz var, tek kişilik koltuk kalmış, satmıyor adam "bayan yanı değil" diye...

Şu içki mevzusu

Uçak mevzusu gelmişken, şu uçaklarda içki ikramı meselesine bir açıklık getirelim. Uçaklarda içki var mı, yok mu, vardı da kalktı mı, duruyor mu? Vatandaş bunu tam olarak anlayamadı. Şu işe bir açıklık getirelim:

Birincisi şu: Uçaklarda, iç hatlarda ekonomik sınıf menülerinde hiçbir zaman içki yoktu. Bu sadece dış hatlara özgüydü.

İkincisi, içki business class dedikleri perdeli bölümde vardı, hala da var. Ayıptır söylemesi, milletvekili olunca, eğer uçağın durumu müsait ise, business class'ta yer varsa – ki çoğunlukla oluyor- sizin ekonomik biletinizi, business'a upgrade ediyorlar. (Bu arada yine çok merak edilen bir konuyu daha açıklığa kavuşturalım: Milletvekilleri bütün uçak vesaire ulaşım, otel masraflarını kendileri öder. Özel bir görev değilse parti veya TBMM ödemez.) Burada her zaman içki mevcut.

Üçüncüsü: THY'nin nispeten uygun fiyatlı markası olan ve çoğunlukla Anadolu'nun küçük illerine uçan Anadolu Jet uçaklarında zaten Business- Ekonomi ayrımı yok, dolayısıyla içki de yok. Herkes demokratik bir şekilde aynı sandviçi yiyor.

Yalnız, geçtiğimiz dönemde şöyle bir gelişme oldu:

2012 yılı Ramazan ayı arefesine kadar, business class'ta koltuğunuza oturur oturmaz güler yüzlü hostesler ve steward'lar ellerinde tepsilerle "hoşgeldiniz" der ve su, portakal suya veya – saat kaç olursa olsun– şampanya ikram ederlerdi. Sabah saatlerinde pek ilgi görmese de gün içerisinde şampanya güzel oluyordu.

Derken 2012 yılı Ramazanı arefesinde bir de baktık ki tepsilere şerbet kıvamında nefis alkolsüz içecekler konmuş. Ama gerçekten lezzetli. Suyun yanı sıra yine portakal suyu ama içerisine birer portakal dilimi atılarak katma değerli hale getirilmiş, nefis bir limonata içinde limonu, nanesi usta elinden çıkma ve benim hala favorim olan sodalı çilek suyu, içinde çileği ile...

Anladık ki Ramazan uygulaması olarak bu getirilmişti.

Derken Ramazan bitti, bayram bitti ama ikram değişmedi. Bir keresinde merakımdan sordum: "Hayırdır siz şampanya ikram ediyordunuz, ne oldu?" dedim, steward arkadaş "pek fazla içilmiyor, ama isterseniz veririz" dedi... "Demek ki böyle" diye düşündüm.

Unuttuk! Çay, kahve?

Derken içilmiyor, israf oluyor falan derken küçük yollu bir içki ikramı azaltma eğilimleri başlamış olmalı. Sorsanız "yok öyle bir şey" derler. Hürriyet'ten Vahap Munyar'ın Kayseri uçağında tanık olduğu uçağa "sehven" içki koymayı unutmak meselesi bana biraz zemin yoklama gibi geliyor ya neyse... "İçki unutulmuş, çay ya da kahve ikram edelim" demiş hostes...

Bana bu nedense, velilere, "Aslında bir sürü seçmeli dersimiz var, neler neler yok ki... Aaaa o ne, öğretmeni kalmamış. Kusura bakmayın, çocuklarımıza verebileceğimiz dersler Kuran-ı Kerim ile Hz. Muhammed'in Hayatı, hangisini alırsınız?" diyen okul yöneticilerini hatırlattı.

Zaten uçuş ekibi o kıyafetleri giyerse değil içki, yemek ikramı, güvenlik sunumunu dahi yapamayacak. Kafada fes, oksijen maskesini takmaya çalışıyor: üzerindeki perdelik kumaşa benzeyen paltoyü can yeleğinin içine sığdırmaya çalışıyor; emniyet kemerinin ucu kavuşmuyor; ikramda önlük zaten sığmıyor, göğüsteki farbela sizden önce yemeğin, içkinin içine giriyor...

Uçağın ortasına perde çekip bir tarafı aile uçuşu yapma gibi bir projeleri var mıdır, yoksa bu durum eşeğin aklına karpuz kabuğu kaçırmak mıdır?

Bayan Yanı'nın 2 yılı kutlu, mutlu, tatlı olsun... İki yılın şerefine kadeh kaldıranları bol olsun!

Melda TODO List...

Mart ayı fena halde yoğun görünüyor. Şimdilik kaptanın seyir defteri şöyle:

1 Mart – CHP İstanbul İl Örgütü'nde Kentsel Dönüşüm Toplantısı: Kanayan yaramız...

1 Mart – Samatyalı bir grup Ermeni vatandaşla buluşma: Benimle bir şeyler konuşacaklarmış, ne güzel.

2 Mart – TMMOB'nin "Sırtı lacivert hamsilerin ve mısır ekmeğinin zaferi için" Karadeniz Forumda Toplantısı. Sırf toplantının ismi sizi kendine çekiyor.

3 Mart – Sarıyer Kadın Kolları'nın daveti üzerinde "kadın" konulu konuşma... Malum 8 Mart etkinlikleri erken başlıyor.

5 Mart – CHP İnsan Hakları Komisyonu toplantısı: Yeni başladık. Heyecanlıyız ve umutluyuz.

6-9 Mart arası – Brüksel'deyim. "İklim değişimi" konulu bir seri konferans ve etkinlik var. 4 gün iklim değişimi ve temiz enerji kürü...

13-14 Mart – Çevre Komisyonu CHP üyeleriyle Adana'da çevre denetimleri. Barajlardan şikayet var.

18 Mart – Şehitler Günü: anneler, babalar, çocuklara bir sıcak el.

19 Mart – KADER ile toplantı. Yerel seçimlerde daha çok kadını nasıl belediye başkanı veya meclis üyesi yapacağız?

20 Mart – "Dünya Mutluluk Günü" – 1 Gün de olsa ülkece mutlu olamaz mıyız?

21 Mart – Nevruz. Bakalım bu yıl nasıl olacak? Diyarbakır'da olma olasılığım yüksek görünüyor.

22 Mart – Bursa Milletvekili Sena Kaleli'nin daveti üzerine Bursa'ya kadın milletvekillerinin ziyareti. Hala 8 Mart etkinlikleri... Hem aynı zamanda Dünya Su Günü... Bir mesaj vermek gerek.

23 Mart – Uluslararası Nakliyeciler Derneği'ne ziyaret. Eski işyerim, nostaljik.

27 Mart – Londra'da bir think tank kuruluşunun daveti üzerine uluslararası açılım yapacağım.

Yaşam Koçu Afet

feyhan güver

İnci Aral

Mahremiyet ve Cinnet

Kadın cinselliğinin erkek iktidarında oluşunun geçmişi çok eskidir. Her şeyden önce "aile mahremiyeti "alanına sokulan bu iktidar, kadını gönüllü kul durumuna indirger. Çünkü din kurallarından töre ve göreneklere görev ev içinde tanımlanıp belirlenmiştir. Kadın, geleneksel toplumun en saklı varlığıdır. Aile mahremiyet algısını kadının cinselliği üzerinden kurgulayıp pekiştirir. Korkulan bu mahremiyetin ihlalidir. Kadın mümkün olduğunca az eğitim görmeli, ev kadınlığı mesleğinde uzmanlaşmalı, ara sıra ödül niyetine önüne atılan "evin direği" söylemiyle avunup "evinin nesnesi" olma konumunu sorgulama bilincine ermemelidir.

İnsanlığın yaşadığı uzun kadınlık yada kölelik tarihi boyunca, kendilerine biçilen bu role uyum sağlayamayan ya da bir biçimde dışına çıkmaya çalışan kadınlar akıl hastanelerine düştüler, kendi canlarına kıydılar, lanetli sayılıp yakıldılar. Günümüzde ise her gün daha çok kadın kendisine kader diye dayatılan ikincil ve eksikli cins olma düzenine başkaldırıyor. Çağdışı, ikiyüzlü ahlak anlayışının cehenneme çevirdiği hayatından ve erkek şiddetinden kurtulmaya çalışıyor. Sevmediği, kabalık, sorumsuzluk ve hoyratlığına katlanamadığı adamdan ayrılma hakkına sahip olduğunu öğreniyor, mal olmayı reddediyor. Özgür insan olabilmek için ölümü bile göze alıyor.

'Sahip'lik algısına tutunan, eskiyen, hayatın gerisinde kalan, her iki cinsi de zorlayan sorunları görmeyen ya da görmek istemeyen erkekler, yaygın iletişim çağında hak ve özgürlüklerini öğrenen ve talep eden kadınlarla ne yapacaklarını bilmiyorlar. Panik ve şaşkınlıkları kadınların adım başı gözü dönmüş bir şiddetin kurbanı olmalarına neden oluyor ve bu cinnetin önüne geçilemiyor.

Oysa bugün, ilişkiler, kavrayışlar, toplumsal ve ekonomik koşullarla birlikte mahremiyet kabulleri de değişmekte. Erkek iktidara başkaldıran, kendi başına ayakta durmaya çabalayan kadın erkeğin arkasına sığındığı mahremiyet perdesini yırtıyor. Bu yüzden kadın katili erkeklerin bir kısmı kendilerini de öldürüyor. "Ben hayır diyen, benden ayrılmaya kalkışan kadını başkasına yar etmem, öldürürüm ve bu yolda ölmeyi göze alırım! " Bu mesaj, bize erkekliğin bunalımını ve bugün içinde bulunduğu çaresizliği gösteriyor. Aynı zamanda da bir uyarı. Çünkü gericilik ve kadının toplumsal denetimi üzerine oturtulmuş mahremiyet algısının "itaate dayalı" temelleri sallanıyor. Erkek iktidar, içinde koca baskısı ve şiddetinin geçerli ilişki biçimi olduğu aileyi kollama siyasetinden vazgeçmiyor ve kadın taleplerine cevap vermek, dolayısıyla cinayetleri önlemek için parmağını oynatmıyor.

Bulaşıcı, erkekten erkeğe geçen ölümcül bir salgınla karşı karşıyayız. Mikrobu kapan erkek kadın öldürmeyi mahremini koruma hakkı saydığından azılı bir katile dönüşüyor. Hedefi, bir zamanlar sevdiği, bir yastığa baş koyduğu, çocuklarını doğurmuş olan kadın!

Salgın hızla ve tehlikeli biçimde yayılıyor çünkü gelişen kadınlık bilinci ve iradesi karşısında erkek toplum kendini koruma ve güçlü hissetme ihtiyacı duyuyor. Yasalar ise kadını kollamak yerine erkek saldırganı kurtarmak için işliyor. Kadını kurban saymayan anlayış, kadın öldüreni -ihanete uğradığı için- suçun aşırılığına itilmiş bir kurban olarak görmeyi yeğliyor. Salgını önlemek, kadına şiddeti durdurmak için erkek cinsine şefkat ve birlikte yaşama bilinci aşılayacak, refah, eğitim ve kültür düzeyini yükseltip insanlık algısını geliştirecek çağdaş, insani kavrayışlara çok ihtiyacımız var.

Cinsiyet eşitsizliği yalnız kadınların değil, hem kadının hem erkeğin sorunudur. Birinin aşağı görüldüğü ve mutsuz olduğu terde ötekinin mutluluk umudu olamaz. Eşitlik öncelikle bir insan hakları ve demokrasi sorunudur. Suları tersine akıtmaya çalışan anlayışların arka çıktığı erkek zavallılığının çözümü yıldıramadığı kadını ortadan kaldırmak olamaz. Erkeklerin, ekonomik, kültürel, toplumsal sorunların kıskacında boğulan ve var olmak için çabalayan kadına yöneltiği şiddetin boyutları vahşet ve dehşet sınırlarını çoktan aştı. İmdat! İmdat istiyoruz!

Christine Van de Putte

Plof Plof Plof Plof

Erkeği aile reisi, kadını da kendisini besleyene boyun egen kişi olarak vazeden din yüzyıllarından yıkanmadık.

Kadınların özgürleşmesinin başarılı devrimi ancak 1969-79'lu yıllarda sürekli ve geriye dönüsü olmayan bir devrime donuştu.

Ancak genlerimize derinliğine islemiş bu ataerkil kurallar söz konusu olduğunda 40 yıl nedir ki?

Sevgili okurlarım; sizlere çamaşır makinesinin yalnızca ön yıkama programında olduğunu üzüntüyle ilan ediyorum. Plof Plof Plof Plof

Bugün hala ayrılıklarda, bir kadın bir erkeği kaybedince, üzücü ama kadın sadece bir kişiyi kaybeder. Oysa birçok durumda, bir erkek bir kadını kaybettiğinde bir anda üç kişiyi kaybeder: bir hizmetçiyi, bir fahişeyi ve bir anneyi. Kabullenmesi zor.

Ondan sonra bazen, bıçağını soktuğu olur, ayni uzvunu soktuğu gibi, eski karısı olmaya zaman bulamayacak karısına.

Fransa'da:

Her 8 dakikada bir tecavüz!

Pat!

Her 2 günde bir kadın cinayeti.

Güm!

Türkiye'de her gün 5 kadın cinayeti!

Dank!

Ne yapmalı? Dinî saçmalıkları yıkayana kadar çamaşır makinesinin programlarını bitirebilmesi için 2 asır daha mı beklemeli?

Hayır, mücadele etmek gerek.

Nasıl?

Kurumsal silahlar olsa da unutulmaması gereken bir silah daha var. Direnisin gülüşü, nöronları titreten cinsten. Bir kastin diğerini aşağıladığı cinsten bir gülüş değil dünya gösterisinin ve çılgınlıklarının gülüşü. Ve dünyanın saçmalığına gülebilmek için onu duymak gerekir. Sadece bir sesten ibaret değildir, paradokslardan oluşan bir senfonidir.

Stendhal'in "Parma manastırı" nın bir yerinde Fabrice Del Dongo zor durumdadır. Düşmanlarının idare ettiği kulede hapsedilirse zehirlenme tehlikesiyle karşı karsıyadır. Kont Mosca, Stendhal'ın zeki öteki-beni, Fabrice'in koruyucusu şöyle der: (kulede) Fabrice her türlü tehlikeye maruz kalabilir. Ancak benim hükümdar olduğum şehrin hapishanesinde bu pek mümkün değildir: biliyorsunuz ben bir Fransız aşçı getirttim, onun kadar neşe saçan bir insan bulunmaz, hem kelime oyunları da yapıyor ve gayet iyi bilinir ki kelime oyunu ile cinayet bağdaşmaz.

Stendhal'de, Cervantes ve Montaigne gibi mizahın ne kadar güçlü bir direniş silahı olduğunu çok iyi kavramıştı. Herkes Virginia Woolf'un deli olduğunu bilir ama ya ne kadar komik biri olduğunu kaç kişi bilir? Bu tehlikeli bilgiler saklanır.

Tüm bunlar sevgili Bayan Yani okurları Paris'te tanışma zevkine nail olduğum Ramize'nin çarpıcı mizahini okumanın bir şans olduğunu size hatırlatmak. Dünyanın nabzını tutarak güldürebilen bu nadir yetenekler gerçek bir mutluluk kaynağı.

Ah, hepimizin çocuklarla dolu bir gemide olduğumuzu bilenlerin gülüşünü ne kadar seviyorum!

Christine Van de Putte 1958'de Nancy'de doğmuştur.

Jean Pierre Léaud onu (Truffaut'un de gizlice desteklediği) yapım kooperatifine18 yaşında bir anda angaje edince okulu bırakır. Böylece 19 yaşında **Truffaut** ile sonra da **Godard**'la görüntü üzerine çalışma şansı olur. 20 yaşında Fransa'da dönemin en genç kadın yonetmeni olur. Önemli filmleri *Poker yalancıları*, (Poker Menteuses), Carson Mac Cullers'ın bir eserinden uyarlama *Bir taş Bir ağaç Bir Bulut* (Une Pierre Un arbre Un nuage) ve *Cevap Vermiyorsam Öldüm Demektir* (Si je réponds pas c'est que je suis mort).

Film yapmak için mecburi hale gelen devlet ödeneklerini elde etmek için ilkelerinden taviz vermeye dayanamadığı için edebiyat alanına yönelir. İlk romanı *Kızlar Gerçekten Zavallı Kaybedenler*'i başarıyla yayınlar. Özgürlük alanını edebiyatta bulur. Flammarion ve Jailu yayınevleriyle romanlarını (ör: *Susuzluk Öğrenilmez*) yayınlamaya devam eder.

Çocuklar için hikâyeler, Fransız devlet radyosunda yayınlanan dramatik metinler ve "Keşmekeş" dergisinde kısa öyküler yazar.

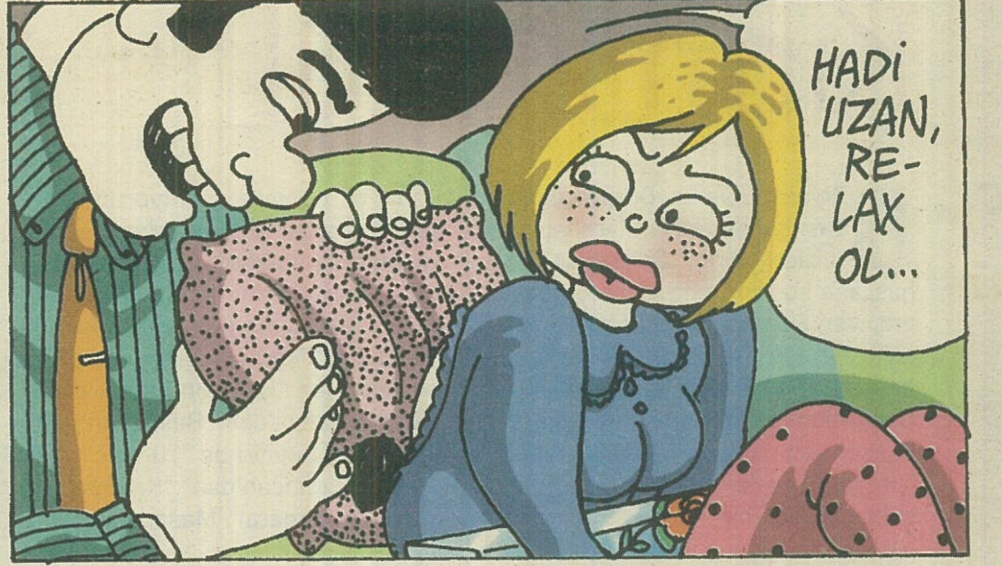
"Christine Van de Putte neşeli ve berrak eserler yazıyor. Gözlerini kocaman açıp hayal ediyor ve çarşafları mürekkeple lekeleme pahasına kopyalamaktan kendimizi alıkoyamadığımız o cümleleri yazmayı başarıyor."

Raphaël Sorin ve Gérard Guégan

Kötü Kız

Ramize Erer

Kırmızı Gül

Biliyor musunuz, Borsa Lokantası konser akşamları hep aynı yüzleri ağırlar. Sanılabilir ki, hastane koridorunda toplu çiş seansı var. Damara bağlı serum şişesiyle zar zor çişe götürülen 'erkek hasta' topluluğunun ağır adımları. Botokslu melekler az sonra onlara konser salonuna giriş yapabilmeleri için yardım edecekler, eşlikçi bir yavaşlıkta. İçim geçmesin diye boynumu bir o yana, bir bu yana çeviriyorum. Penguenler kadar absürd orkestra elemanları da dolanmıyor ortalarda. Gençten birilerini mi arıyor gözlerim? Buldum, hem de yanı başımda. Genç kadın karnıyarığının son parçasını eşeliyor. "Patlıcan Kemer'den, biber Antakya'dan". Başlarken yedikleri tulum peyniri de "Türkiye'nin en iyisi! Erzincan'dan" "Karnıyarık 1 numara!". Masadaki iki erkekten genç olanı böbürlendikçe böbürleniyor. İş adamı kılıklı, steril bir hali var, iyi giyimli. "Bugün işyerindeki bütün kadınlara birer kırmızı gül yolladım," diyor sırıtarak yaşlı olana. Kadın, iki erkek arasında başlaması muhtemel sohbeti yırtıyor panter gibi. "Nasıl yani? Sen Dünya Kadınlar Günü'nü önemsiyor musun?" Sırıtması soluveriyor yüzünde adamın, müstehzi bir ifadeyle cevaplıyor "Hem de çok..." Kadın ani bir el hareketiyle önündeki tabağı masanın ortasına itip, öfkeden çılgın gibi "Yaa, öyle mi? Bütün gün evdeydim. Kapımı çalıp da, bana kırmızı gül getiren olmadı." Adamların vücut dili çevikleşiyor birden "Sen yanlış biliyorsun. 8 Mart, Dünya Kadınlar Günü değil, Dünya Emekçi Kadınlar Günü..." Kadın "Bana bak" diyor, "ben dünyaya iyi karnıyarık yemeğe gelmedim. Bugün benim canım kebap çekmişti. Keşke buraya geleceğimize bir kebapçıya uğrasaydık da, o verseydi bana kırmızı gülümü."

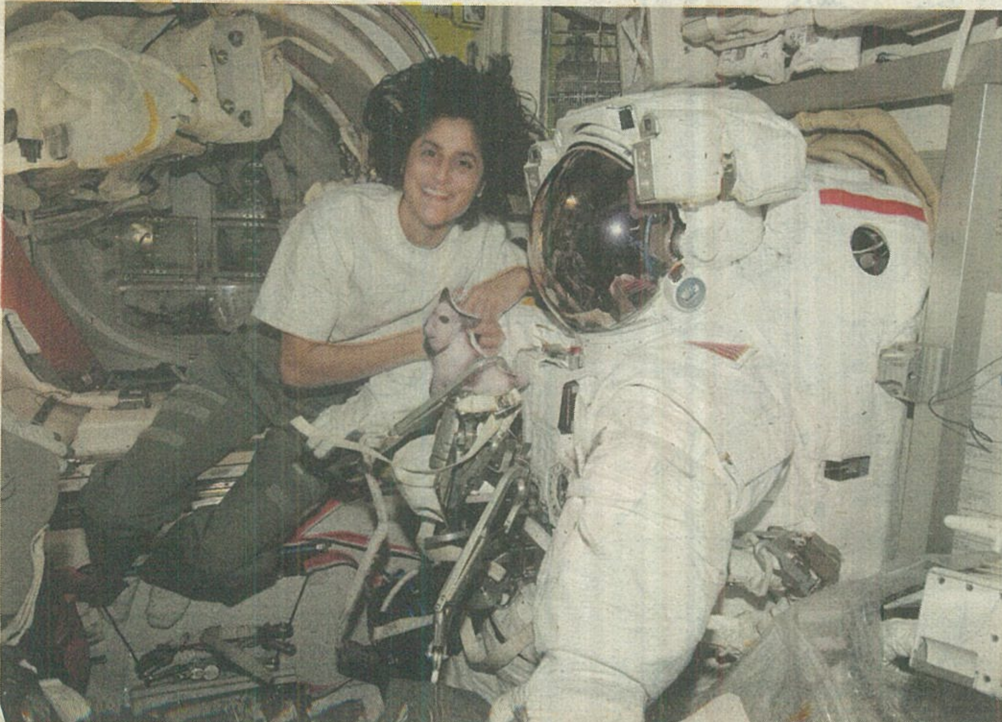
Beyaz Atlı Mesleğim

Pelin Ar

Mutlu sonlarla büyüdüm. Muhtemelen sizin gibi. Okumaya da meraklıydım. Bol bol hikaye okudum, bol bol masal. Masalların en kötü yanı da mutlu sonudur. Prensle Prenses evlenir ve herşey tatlıya bağlanır. Halbuki bu prensle prenses krallıkları demokrasiye dönüştüğünde nasıl geçinecek, çocuklara kim bakacak, sağlık sigortasını nereden sağlayacak, ondan hiç bahsedilmezdi. Yeni nesiller için yeni masallar yazmak istiyorum—Prenses'in hikaye esnasında gerçek tutkusunu keşfedip ona kavuşup ömrünün sonuna kadar mutlu olacağı hikayeler.

Çünkü esas kalıcı mutluluk sevdiğimiz işi yapmakta yatıyor. Mihaly Csikszentmihalyi isimli Macar psikolog'un yaptığı araştırmalara göre sevdiği, tutkuyla uğraştığı bir işi yapmakta olan insan 'flow' denen ve kişi'nin zaman mekan mefhumunun kaybolmasına neden olan bir konstantrasyon haline girebiliyor. Alın size gençlik iksiri. Doğal bir coşku'ya yol açan bu hal aynı zamanda insanlar'ın en doyurucu mutluluk kaynaklarından biri olarak kabul ediliyor. Alın size mutlu son.

Tabii çoğu insan tutkusunu duyduğu işler yapmıyor, bunun hayalini bile etmiyor, edemiyor ama bu hayali kuramamızın bir nedeni de mutlu son'u sadece duygusal hayatla bağdaştırmamızdır. Neredeyse hepimiz prens cüce cadı öpücük hikayelerini dinlemişizdir.

Bir de şimdi bildiğimiz klasik masalları 'erkek' ve 'kız' çocuklarına göre ayıran kitaplar basılmaya başlamış. Dehşet içerisinde keşfettim ki Penguin gibi dev bir yayınevi tarafindan Uyuyan Güzel, Külkedisi gibi masallar kızlar için, Şehir Faresi'yle Köy Faresi, Üç Küçük Domuz gibi hikayeler ise oğlanlar için uygun görülmüş. Böylece kız çocukları prenses'siz olan masalların kafa yorucu, ya da ne bileyim can sıkıcı etkisinden uzak, rahat rahat sırf kurtarıcı prens hikayelerine odaklanabilecekler, erkek çocuklarıysa o baydırıcı aşk meşk meseleleri olmayan hatta mümkünse hiç duygusu olmayan dünyalarında neşeyle birbirlerini kovalayacaklar.

Yeni masallar lazım. Yeni kahramanlar, yeni prensesler lazım. Benim bir adayım var, geçende televizyonda gördüm. Öyle bir prenses ki, yerçekimine bile maruz değil! İsmi Sunita. Kıvırcık saçları başının etrafinda bir hare gibi yayılmış, uçarak, havada takla atarak, bize uzay'daki sarayını gezdiriyor. Pek normal değil içerisi... Yatağı tavanda, duvarlar ne idüğü belirsiz cihazlarla kaplı ve tuvalet'te çişini vakumlu bir hortum'un içine yapması gerekiyor. Fakat bu kadar nazik detayları bile gözlerinin içi gülerek anlatıyor Prenses Sunita, ve asalet'inin en büyük göstergesi olan alçakgönüllülüğüyle bizlerin de gönlünü kazanıyor. Çünkü bu prenses'in tam ismi Sunita Williams ve dört kıtadan yedi astronot'un yaşadığı Uluslararası Uzay Üssü'nün kumandanı. O gerek olduğu zaman 150 kiloluk uzay elbisesini kuşanıp o esneyen boşluğa çıkıp mekiğin arızalarını değiştiriyor. Boş zamanında mekiğin camlı kubbeciğinden Dünya'yı seyrediyor ve hangi kıta'nın üzerinde olduğunu tahmin ediyor. Dolu zamanındaysa, pek hayal bile edemeyeceğim deneyler ayarlar iletişimlerle uğraşıyor. Ama işte Sunita Abla (ki Hint kökeni kalbime bir ok daha attı) mizah duygusunu kaybetmemiş, vidyo'da bir eli önde Süpermen gibi uçacak kadar kendinden emin ve rahat. İsterseniz siz de girip bakın, YouTube'da onu bulması çok kolay.

8 Mart Kadınlar gününüzü kutlarken 2013 senesinde büyüyen kızlarımız için böyle hem aklen hem de ruhen dolu, gerçek güzelliğin emsali olan başarılı kadın kahramanlar, kolundaki altın bileziği mecazi ve parlak olan yeni prensesler dilerim.

Fikirlerinizi paylaşmak ya da ulaşmak isterseniz email adresim: pariner@gmail.com

atilla atalay

Yetenek Avcısı

- Hakkaten yoğurtlar artık hiç bozulmuyo anne kız, te abimin sünnetinden kalma yoğurt var evde, ööle duruyo kireç kaymağı gibi... İhihi... Yok artık... Bak ne yazıyo; koca kraliçe Bakingam Sarayı'nda ısınmak için Ufo yakıyomuş ahaha... Gerçi en güzelini yapıyo hafazanallah sarayda doğalgazdan zehirlenseler de kraliçe ölse, koca imparatorluk çöker...Düşünsene bi sabah uşaklar açıyo sarayın kapısını Kraliçe, Lordlar, Düşesler felan alayı mosmor... Nooldu? Majesteleri katalitikten zehirlendi... Ahihihi...

- Yeter Sıdıka, çık artık internetten. Yoldurtma bana o aletin kablolarını...

- Majesteleri sinirlendi...

- Sinirlenir tabi majeste. Misafir gelicek kızım. Evi toplamaya yardım ediceğine sokmuş kafayı internete; hay şu şööle olmuş hak hak hak, hay bu böyle olmuş hik hik hik. Sana ne kızım onlardan? Elalem kraliçe lojmanında oturuyo. Evini kendi silip süpürmüyo ki, bi sürü uşağı var. Elizabetgile misafir gelicek olsa, uşakları saraya dağılıp her yeri dip köşe temizliyollar. Burda bi tek senle ben varız...

- Şetaret Halam misafir sayılmaz ki anne. Kendisi saray halkından biri. Yılda en az üç kez enişte zulmünden kaçıp bize geliyo. Üstelik gelirken yanında tarhanasından eriştesine, ev baklavasından turşusuna bi sürü mama getiriyo, ööle yemek börek kasmaya da gerek yok yani...

- Bu sefer yanında Maykıl Ceksın getiriyo Sıdıka. Küçük torunu Enes, Maykıl Ceksın olmuş. Acungilin yarışmasına katmaya getiriyo.

- Haydaa, ya katıldı ya o çocuk Acun'a... Bitbaks yaptı hani. Üç hayırla uğurladılar...

- Bitbaksçı olan ortanca torun. Büyüğü rep yapıyo, ufağı da Maykıl olmuş işte...

- Maaşallah hepsi de sanatkar yavruların. Bizim zamanımızda böyle Maykıl olmak yoktu. 23 nisanlarda kelebek kılığına felan giriyoduk işte. İhe...

- İyi işte, uğraşıyollar bişeyle fena mı? Erkek çocuğu, bi meşgalesi olmazsa içkiye kumara sardırır. Askere gidinceye kadar Maykıl Ceksın da olur, ağzıynan bitbaks da yapar, efendime sööliyim yere yatıp göt üstü fırıldak gibi de döner... Askerden sonra kurar yuvasını, yapar üç çocuğunu, alır Doblo'yu girer TOKİ'ye... Ne gülüyosun kız hıs hıs, deli mi dürttü?

- Yok bişey... "Hıs hıs" diye bitbaks denemesi yapıyorum ben ağzımla... Zup tıss zzbbu hıss...

- Öyle yapılmaz anneye ağzın eğri kalır.

- Hani meşgaleydi, sanattı? Bari bu kadarına izin verilsin ya. Keman, bale, ebru, resim, heykel, sinema... Kim bilir nelere yeteneğim vardı, hiç birini ortaya çıkaramadım sayenizde. Bari ağzımla bi takım yetenekler yapayım. Anladığım kadarıynan ulus olarak yetenekliyiz bu bitbaks işine. Acun Medya'da bitbaksçısı olmayan şirin bir beldeye raslamadım henüz. Bu saatten sonra abim gibi ninja sanatkarı olucak halim yok heralde..

- Yavrum kadının fıtratında yok ninja olmak. Abin de gençliğinde kırdı kiremitini mermerini şimdi duruldu. Eskisi kadar ninjalık peşinde değil artık. Bin Euro eksiği var, tamamlasın, bedelliye baş vurucak. Asker dönüşü kalan ninjalığı da gider. Kurar yuvasını, hanımıylan o AVM senin bu AVM benim efendi efendi dolaşır.

- Hıs hıs hıs hı hı hıssss... Dıdımtak! Dıdımtak!!!

- Sıdıkağ!

- Hıs?

- Sus bak vallahi paralarım. Parça pinçik ederim, majestesi gelse elimden alamaz!

- Upsık upsık upsık dududududu...

- Du ben sana Aref sihirbazlığı yapıyım o zaman Sıdıka. Bi organ seç yok edicem o organını ben, yolucam kaybolucak, konu komşu hayretler içinde kalıcak. Salonlar yıkılıcak, SMS ler patlıycak, memleket kabiliyete doycak...

- Bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. Bada bada bada bada.... Cassssss! Up dak up dak up dak up dak up dak up dak . Dabanda zabadaba dıgi dıgi taaak! Usss...

- Vay başıma gelenler. Bu yaşta olmadık yetenek çıktı karıda... Sıdıka Allah'ın adını veriyorum sus kızım. Sen sus bak söz veriyorum babangille başka bi sanata yönlendiricez seni. İstersen kaat veriyim otur bi köşede katla, sessiz sessiz origami yap... Kime diyorum, Sıdıkağ...

- Bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. bede bede puf, bab bab ba puf. Bada bada bada bada.... Cassssss! Up dak up dak up dak up dak up dak up dak . Dabanda zabadaba dıgi dıgi taaak!

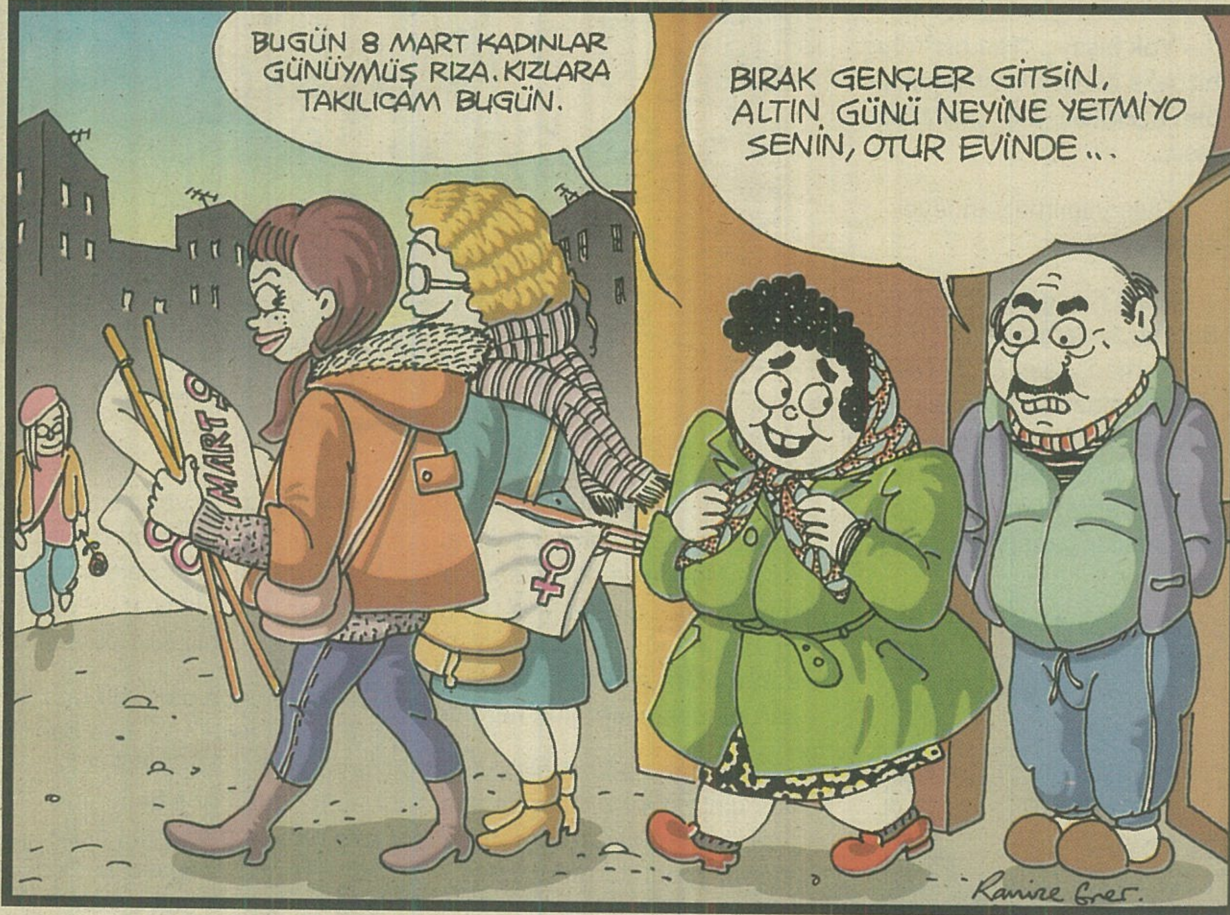

KADINA KURTULUŞ YOK! Ameliyatla erkek olan oyuncu Nil Erkoçlar ölüm tehditleri alıyor...

Kocası ya da eski kocası tarafından öldürülen kadınların oranı % 70 erkek sevgisi her gün 3 kadın öldürüyor...

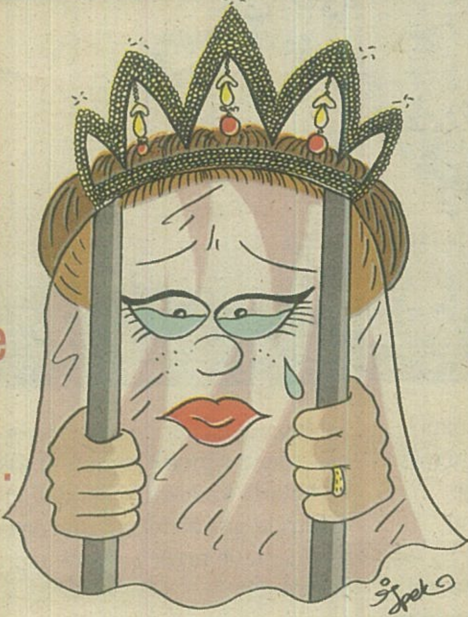
Türkiye'de çocuk gelinlerde hala bir azalma yok...

BAYAN YANI

Haydi Kızlar Düğüne! Türkiye" Çocuk Gelin"de Avrupa ikincisi...

Mart-Nisan-Mayıs
2013 - 03
Aylık yaygın süreli yerel yayındır

LM Basın Yayın Tic. Ltd. Şti.
adına
Sahibi ve Yazıişleri Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir

Fotoğraf Editörü Zafer Aknar
Abonelik Asiye Uludağ
0.212.249 91 13

ADRES: İmam Adnan Sokak No: 14
Beyoğlu / İstanbul
TEL: 0212 292 9450
FAX: 0212 251 5754

BASKI: LeMan Ofset
Tel: 0212 858 0093

GENEL DAĞITIM: DPP A.Ş.

Bizi seven 8 Mart'ta ardımızdan gelmesin!

Röportaj: İpek Özsüslü

Bu ay 2. yaşını kutlayan dergimiz ilk günden bu yana farklı kesimlerden farklı farklı tepkiler aldı. Hiç öyle kadın dili oluşturamadınız hiç feminist değilsiniz! diyen mi istersin, ööeehh çok feminist bu dergi diye midesi bulananlar, çok ortadan sıradan dergi diyenler mi ararsın, bu ne yeeaa kızlar kendi kendini eğlendiriyor diye küçümseyen, altın günü muamelesi çekenler mi.. Dergimizin sevildiğini bir türlü kabul etmek istemeyen erkekler & kadınlar... Onlar, biz çok mu feministiz, az mı feminist? Kadından mizahçı olur mu? Çizmeseler de olur, siz kadın çizersiniz tabi her zaman yer bulursunuz dergilerde falan filan diye kara kara düşünmeye devam etsinler. Biz Sosyalist Feminist Kolektif'ten iki feministle sohbet ettik bile. Her ikisi de üniversite yıllarında feminizmle tanışan Başak ve aynı zamanda Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nda çalışan Nacide.. Buyurunuz, buradan okuyunuz...

İpek:Pat diye sormak istiyorum: Erkek düşmanı mısınız?

Nacide: Evet hem de çok feci! Şaka bir yana, valla ortada bir düşmanlık varsa onun erkeklerde hasıl olan bir duygu ve his olduğunu düşünüyorum. Çünkü biz her gün 3 erkek öldürmüyoruz, her gün evde sevgilimizin emeğini sömürmüyoruz, sokakta erkekleri taciz etmiyoruz, iş yerlerinde ayaklarına çelme takmıyoruz, hayatta kalma stratejimiz onların üzerine basarak ilerlemek değil! Bunların hepsini erkekler kadınlara yapıyor. Sizce kim kime düşman? Erkek düşmanlığı kavramının da erkeklerin kendilerini çok fazla önemsemesinden kaynaklı bir laf olduğunu düşünüyorum. Zannediyorlar ki feminist hareket bile onların hayatı etrafında dönüyor, erkek egosunun tavan yapma haline başka bir örnek bu da!

Başak: Aslında bu kavramın biraz feministleri aşağılamak için kullanıldığını düşünüyorum. Çünkü erkek düşmanlığına indirgenmeyecek kadar politik ve girift bir mücadele feminizm. Sonuçta patriarka erkekleri bir özne olarak konumlandırsa da; feminizm bir cins kırımını değil iki cins arasındaki eşitsizliği sonlandırmayı amaçlar. Ama bu mücadele içinde bize düşmanlık besleyen erkekleri yer yer düşman olarak görmekten kendimi alıkoyamadığımı da belirteyim. Sonuçta karşılıklı gelişen bir hissiyat bu, biz de birer melek değiliz...

İpek: Evli misiniz? Sevgiliniz var mı? Eşinize/sevgilinize şiddet uyguluyor musunuz?

Nacide: Maalesef evliyim, bu da benim yaman çelişkim. Bu "maalesef", ilişkime dair değil; bize başka bir yaşam biçimi sağlamayan sistemin, aile ve evlilik kurumunu dayatmasından kaynaklı. Sordukların ise hiçbirini hiçbir sevgilime yapmadım. İcabında "intikam timi" değiliz! Ama "hödt" demeden olmuyor, erkek milleti fazla yüz vermeye gelmez, sen aşk sarhoşluğu içindeyken alıverir hayatını elinden! Bir de zaman zaman kadınlara şiddet (fiziksel, psikolojik ve cinsel vb.) uygulayan erkekler için "erkek doğrama cemiyeti" sadece bir kitap adı olmasaydı diye de içimden geçmiyor değil!!!

Başak: Sevgilim de yok, kocam da. Ama buradan yalnız bir kadın olduğum anlaşılmasın, bu sayede bütün erkekler benim. Şaka bir yana, kadınları bir simetri içine yerleştirip her daim bir erkekle kurgulamak bu toplumun bir saçmalığı, bunu reddediyorum. Güvenli ve seviyeli ilişkiler kurmaya çalışıyorum diyeyim. Şiddete gelince; şiddete karşı bir insanım. Kimseye şiddet uygulamıyorum. Şiddetin toplumsal cinsiyete özgü bir sonuç olduğunu düşünüyorum

KARDEŞLER İYİ ANLAŞMAK ZORUNDA DEĞİLDİR

İpek: Kadınlar kız kardeştir diyoruz ya, sizce kadınlar pek de iyi anlaşamayan kız kardeşler mi? Kadın kadının kurdu mu?

Başak: Kadın kadının kurdu olabiliyor bazen. Maalesef bunu bir neden-sonuç ilişkisi olarak düşünüyorum. Kadınları erkeklerden daha avantajsız bırakan bir sistem var ve bu da kadınları ancak birbirine kırdırarak gerçekleşiyor. 'Kadın kadının kurdudur' miti daha çok iş hayatında ya da mahalle hayatında filan birbirleriyle rekabet etme zorunluluğundan türemiş bir şey. İkisinde de erkeklere kendini gösterme hevesi barındırıyor dikkat edin, yani buradaki 'erkek' faktörünü atlamayalım! Bir onaylanma arzusu varsa orada bir hiyerarşi ve iktidar vardır. Yani ezcümle buna zorlansak da bunun karşısında durup hemcinslerimize karşı değil erkeklere karşı mücadele etmeliyiz o zaman. Çünkü ne kadar farklı olsak da kadınlıktan ötürü birbirimizin çok benzer hikayeleri var ve bu hikayeleri ortaklaştırdığımızda kadınların elinde olan tek 'silahın' feminizm olduğunu düşünüyorum.

Nacide: Bir, kardeşler iyi anlaşmak zorunda değildir. İki, kardeşlik ortak geçmiş demektir çoğu zaman. Bu yüzden kız kardeşlik meselesi de ortak tarihimiz olan kadının ezilmişliğini vurgulayan bir ifadedir. Bu ortaklık içinde biliyoruz ki yaşadığımız ayrımcılıklar, sömürüler, eşitsizlikler sadece bize ait değil tüm hemcinslerimize ait. Bunu da aşabilmenin tek yolu ve umudu kadın dayanışması ve kız kardeşliktir. En azından bana güç ve güven veren bu. Ayrıca kadın kadının kurdu değil, sevgi kelebeği de olabiliyor, bunu da unutmayalım! Kadın kadına aşk diye de bir şey var sonuçta, di mi?

İpek: 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde karma eylem mi, kadınlara özel eylem mi? Neden?

Nacide: Öncelikle 'emekçi kadınlar' tanımlamasına itirazım var benim. Çünkü emekçi olmayan kadınlar hangi kadınlar sorusuna cevap bulamıyorum açıkçası ve bunun kadınlar arasında bir hiyerarşi yarattığını ve bunun bilinçli yapıldığını düşünüyorum. Kentli ve köylü kadın olarak ayırdıkları yetmediği gibi bu da sol hareketin bize 'hediyesi' oldu; emekçi olan ve olmayan kadınlar! Bütün dünya 7'mizden 70'imize ücretli ya da ücretsiz emeğimiz üzerinde dönerken bu tanımlama özür dilerim ama benim için içi çok boş bir tanımlama. Karma eylemle ilgili; 'bir gün bile olsa yakamızdan düşün be erkekler!' diyorum. Bizi seven 8 Mart'ta ardımızdan gelmesin allah aşkına!

Başak: Valla bunun üstüne ne denir bilmiyorum. Yani yıllar geçtikçe ileri gideceğimize geri gidiyoruz, kadınlar kadın oldukları için eziliyorsa kadınlar olarak mücadele ederler tabii ki, ötesi var mı? Bundan daha doğal bir sonuç olabilir mi?

1 Mayıs'a işçiler patronlarıyla gelsin diyebilir miyiz sence? Neden erkekler de kadınlarla kadınların kendi için yaptıkları eylemde yer alsınlar? Bu tamamen bir saçmalık ve artık buna cevap vermek zül benim için.

İSYAN ETTİKÇE ÖLDÜRÜLÜYORUZ !!!

İpek: Kadınların en önemli problemi ne?

Başak, Nacide: Koro halinde söyleyebiliriz ki; kadınların en önemli problemi de, engeli de patriarkanın kendisi ve bunun öznesi olan er-kek-ler!

İpek: Kadın cinayetleri hep mi bu kadar fazlaydı biz mi duymuyorduk yoksa cinayetlerde artış mı var?

Nacide: Kadınların ve feministlerin sesini yükseltmesi nedeniyle bu daha çok görünür hale geldi diye düşünüyorum ilk olarak. Ama asıl neden birçok yerde tekrarladığımız gibi; kadınların daha çok "hayır" demeye başlaması. İsyan ettikçe öldürülüyoruz. Başka neden gelmiyor aklıma. Kaldı ki kadın cinayetlerinin nedenlerine baktığımızda hepsi bir 'hayır'ın ve reddetmenin yani boşanma ve ayrılma sürecinin sonucunda gerçekleşiyor. Çekilir dert olmayan erkeklerden ayrılamıyor bile kadınlar, ayrılamadan öldürülüyorlar...

Başak: Erkeğin, kontrol edemediği kadının canını alarak onu cezalandırdığını düşünüyorum ve bu sonucun bilhassa hükümetin ve başbakanın açıklamalarıyla örtüştüğünü düşünüyorum. Kadını her daim çekmeye çalıştıkları yere uymayan kadınları hep kötü kadın olarak pompalarlarsa; bu ülkenin erkekleri de onları öldürmekte bu kadar rahat olur! Bu söylem bu sonucu tetikliyor ve çok tehlikeli bir süreç bu!

İpek: Türkiye'deki sığınma evlerinin durumu nedir ?

Nacide: Olması gereken sığınak sayısı 1400'lerken Türkiye'de şu anda 103 sığınak var! Başka sorum yok. Sanık sizin... Var olanların durumu da ne kadınları şiddetten uzaklaştırmayı ne de güçlendirmeyi amaçlıyor. Bir nevi o 'sıcak' yuvalarını bıraktıkları için cezalandırma yöntemi olarak kullanılıyor sığınaklar. Bakanlığın adından da, başbakanın söylemlerinden de bildiğimiz gibi mühim olan aile en nihayetinde! Konukevi diye cilalamaya çalıştıkları yerler, kadını şiddetten kurtarmak için değil; adı üstünde onu bir-iki gün konuk ettikten, öfkesini yatıştırdıktan sonra bir an önce aileye geri göndermeyi hedefleyen yerler.

İpek: Kadınlara feminizm konusunda idol olabilecek biri var mı sizce? Tarih, sanat, medya, edebiyat dünyasında?

Başak: İdolleştirmeye karşıyım. Tabii ki her alanda emek vermiş bir sürü kadın var tarihte ama tarih yazımında bile kendine yer bulamamış kadınların birçoğu... İdolleştirmektense kendimiz için, kendi kurtuluşumuz için ve hemcinslerimizin örselenen hakları için her yerde var olmaya çalışmalıyız. Sırf bunun için bile örgütlü olmak zaruri.

Nacide: Katılıyorum Başak'a. Edebiyat, müzik vb. aklına gelebilecek her alanda adı ve kendi yok sayılan kadınlarla dolu tarih. Patriarkanın çarkına çomak sokan, sokmaya çalışan bütün kadınlar idolümdür! İlle de bir isim istersen Aysel Gürel derim...

-Siz de mi partiden sıkıldınız?
-Hayır 'cancağızım'

İpek: 2013 yılında tek başına tatile çıkan bir kadın, 1983 yılında tek başına tatile çıkan kadına ne söylerdi böyle bir imkanı olsaydı? 30 yılda değişen ne var?

Başak: 30 yılda değişen birçok şey var, değişmeyen de bir sürü şey. Erkeklik denen şey milim ilerlemiyor dünyada, maalesef hep baki huyu, yapısı. 30 yıl içinde kadın ekonomik olarak çok değişti, bu tabii tatil anlayışını da değiştirmiştir ama tatilde başına gelenlerin pek değiştiğini zannetmiyorum. Şunu derdi galiba; "Her tatil paketi aile boyu, olmayan ailemin parasını da ödüyorum habire; 30 yıl önce de böyle miydi kardeş?!"

Nacide: Öncelikle cesaretleri ve bizim şu anda daha rahat hareket etmemizi sağlayan ödedikleri bedeller için minnet duyduğumu söylemek isterim. Feminist mücadele bu topraklarda bugün benim görece eşit eğitim alabilmemin, çalışabilmemin, hala eşit olmasa da cesaretle sokağa çıkabilmemin, tatile çıkabilmemin yolunu açtı. Bugün kadınlar kendi mücadeleleriyle çok şeyi değiştiriyorlar hayatlarında; evet bugün valizimi alıp tek başıma tatile çıkabilirim ama her yere gidebilir miyim, pek emin değilim. Zira tek başınalığımı zehir edebilecek, maydanoz olabilecek erkekler her yerde! "Siz de mi partiden sıkıldınız?" Hayır cancağızım — Karadayı dizisindeki savcı Turgut tonuyla-, sizden sıkıldık!

İpek: Kızlarımıza/oğullarımıza acil olarak neyi öğretmeliyiz ?

Nacide: Çok basit şeylerin farkına varmalarını sağlayarak başlayabiliriz, deneyimlerimizi paylaşabiliriz. Mesela erkek çocuklarına kız arkadaşlarının saçını çekip eteklerini açmamalarını söyleyebiliriz. Ve bunun hiç de komik olmadığını, arkadaş ortamlarında bunu eğlenceli bir etkinlik tadında anlatmanın kendini bilmezlik olduğunu, daha zeki ve cinsiyetçi olmayan, şiddet içermeyen iletişim yöntemleri geliştirmelerini ve bunu yapabileceklerini, bu cinsiyetçiliği durdurabileceklerini! Zira bu gidişatın ileride iş yerinde mobbing, barda cinsel tacize, ısrarcı tekliflere vardığını maalesef önceki kuşaklar olarak fena halde deneyimliyoruz. Kız çocuklarına da erkeklerin kıskançlığının aşktan, sevgiden değil; üzerimizde kurmak istedikleri kontrolden ve güç gösterisinden kaynaklı olduğunu söyleyebiliriz. O Ezellerin, Kuzeylerin gerçek hayatta çekilir dert olmadıklarını, aşkın sevginin onların elinde bırakın 2 yılı 2 aydan fazla ömrü olmadığını... Zira bu gidişatın da kadınlara mutlu ilişkiler değil; şiddet ve hatta ölüm getirdiğini maalesef her gün görüyoruz.

İpek: Anne olmak istemeyen pek çok kadın tanıyorum ve bu kadınlar uzaylı muamelesi görüyorlar. Sizce annelik kutsal mı, vicdan azabı mı çekmeli bu kadınlar?

Nacide: Uzaylı değiliz, içimiz rahat olsun! Hiçbir kadın anne olmak zorunda değil. Çünkü hiçbir kadın eşittir anne değil. Annelik sadece bir tercih. Nasıl saçlarımızın ne renk olacağına kendimiz karar verip tercih ediyorsak anne olmak da aynı şey benim için. Tabii bedeli çok ağır bir tercih! Bu yüzden de bin düşünüp bir karara varmamız gereken bir durum annelik, hele ki bu sistemde bu erkeklerle... Kutsallık masalı da ağzımıza çalınan bal ama onu da yemiyoruz tabii!

Başak: Vicdan azabı çekmesi bekleniyor maalesef bunu reddeden kadınların. Bunun da en başta dinin ve çeşitli kanallarla beslenen ataerkil sistemin dayatmasıyla oluştuğunu düşünüyorum. Sonuçta kadınları yalnızca "anne" ve "eş" olarak saygın gören, bu saygınlığı da onların emeğini ve her şeylerini sömürmek için ikiyüzlü bir şekilde kullanan bir sistemden bahsediyoruz. Bu noktada hem salt kendi rızamla karara varabileceğim bir şey olarak düşünüyorum anneliği hem de bir sivil itaatsizlik olarak görebilirim anne olmamayı. Neden olmasın ki? Sonuçta kendimce bir çomak sokabilirim bu hayata bir yerinden, bunu da anne olmayarak da yapabilirim. Hayat bana illa ki bunu dayatıyorsa icabında...

Nacide: Reddet, diren, anne olma!

NACİDE

Mesela evde çoluğa çocuğa bakan kadın, kadın için bedeli iş hayatından dışlanmak, erkek içinse bir prestij kaynağı. Hepsini bir arada yürütüyormuş; neyi yürütüyorsun, akşam eve gelince ancak kumandanın tuşlarını yürütüyorsun! Sonra kendi çorabını toplayamayıp bir kaşık yemek yapamayan, çamaşırı yıkanan, karnı doyan, kıyafeti ütülenen, çayı suyu ayağına gelen yani hayattaki temel ihtiyaçlarını bile kendi gideremeyen adamlar devleti yönetiyor; şirketleri yönetiyor, sokaklara sahip, barlara sahip, gecelere sahip. Bu çocuklardan geri yetilere sahip erkeklerin bütün bunlara sahip olması absürtlüğün daniskası bence! Nüfusun yarısı kadın diyoruz, mecliste bizi koca bir bıyıklılar ordusu temsil ediyor.

BAŞAK

Erkek tacizlerine hepimiz maruz kalıyoruz sık sık. Bunun herhangi bir nitel, karakteristik şeyle değil yalnızca kadın olmakla yani toplumsal cinsiyetle -kadınlık ve erkeklikle- ilgisi olduğunu düşünüyorum. Yani güzel olmak, açık giyinmek, gece geç saatte dışarı çıkmak gibi örtülü ya da açıktan söylenen tacizlerin bizim suçumuz ve sorumluluğumuz olduğu algısı bizi sonunda evlere hapsolmaya, kadınlarının özgürlüklerinin ellerinden alınmasına götürür. Bizim yapacağımız bu gibi durumlarda sineye çekmek değil ses çıkarmak, toplumda bu gibi durumlarla karşılaştığımızda kadınların yanında yer almak olmalı. Komik ve hazin de oluyor bazen bunlar. Mesela geçen yıl geç bir saatte dolmuşla evime dönerken (herkesin alkollü olduğu bir saat diyebiliriz) yanımda oturan adam uyuyor ve kafasını hep omzuma düşürüyordu. Bu görüntü anlatınca komik gelebilir ama adamın artık bunu kasıtlı yapmaya başladığını düşünüp ses ettiğimde, "eeh yeter" dediğimde dolmuş şoföründen de, önümüzde oturan benden çok küçük erkek ve kız çiftin erkek olanından da garip bir karşı tepkiyle karşılaştım. Adamın kendisinin verdiği tepkiden bahsetmiyorum bile! Sanki suçlu olan benim sanırsın! O erkeğin (öndeki çift olan) kendi kız arkadaşının o dolmuşta yalnızken başına böyle bir şey geldiğinde vereceği tepkiyle bana o anda verdiği tepkinin ihtimal farklılığı, oradaki herkesin suskunluğu benim için ilginç bir deneyimdir. Taciz eden adamınki ise zaten bildik... Kadınlık zor zanaat vesselam!

PAPARAZZİYE 8 Mart'ta Günün Kadını

Raziye İçoğlu
raziyeicoglu@gmail.com

Bir Pazar gününe denk gelen, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde **"Karılar için ayakkabı boyası"** diye bağıran satıcı gördüm yıllar önce...

Sırıtarak boyacıya doğru yönelen EX'e; **"satıcı her gün bu iskelede, bugün alma bari"** diyordum. EX; **"ne zamandan beri, bulamadığım ara renkler"** diyordu. Her zaman ayakkabılarını benim boyadığım EX sanki her boyayı boyadı, bir tek ara kahverengi kaldı. EX ara renkleri bulmaktan, ayakkabı boyacısı yarattığı iş sektörüne yapılan ilk siftahtan memnun. Ben ise Dünya Kadınlar Günü'nde ayakkabı boyası alan erkeğin yanındaki kadın olmaktan bedbahttım...

Haber bültenlerinde alınan hediye ile erkekler tarafından dövülen kadınlara veya ebeveynleri tarafından alınan hediye ile dövülen çocuklara, kıyasla çok şanslıydım.

Kadınlar Günü denince anlaşılan neydi acaba?

Geçen yıl Dünya Kadınlar Günü olduğunun farkında değilmiş tavrı ile **"kadınlar olmasa 8 Mart'ın bir coşkusu olmazdı"** diyor televizyon reklâmlarındaki ses..

Kendimi bildim bileli kalabalığa doğru **"Kadın"** dediğinizde muhakkak **"Erkek"** diye bir ses yükselir. Sanki futbol takımı renkleri gibi bilinç alanına bunlardan birisi girince ötekini de bilinç alanına çeker. Hangi rengin baskın takım rengi olduğunu tartışmak boşunadır. Diğer toplulukları bilemem ama bizim toplumumuzda bu çağrışım zincirleme devam eder, **"Erkek"** denince de **"Şiddet"** anlaşılır. Ve Kadınlar Günü ister istemez **"erkek şiddeti"** karşısında direnme günü haline bürünür.

Türk kadınının en büyük derdi erkekler sayesinde **"Dayak"** olmuş. Kadınlar Erkekler yüzünden strateji geliştirirerek sürekli kendilerini kanıtlamak durumunda yaşamaktadır. Bu kadınları yoruyor, dünya zevkini, üretim, tüketim çarkını azaltıyor . kadınlar sürekli bir erkek imtihanı yaşamaya maruz bırakılıyorlar.....

Bilbordlar yazıyordu; **"Kadına şiddet uygulayan erkek değildir"**. Erkeklere göre Erkek olmak öyle üstün bir şey ki **"İnsan"** demiyor, erkeklikle tehdit ediyor. Sigara alırken **"öldürür"** yazanı alıyor erkek, **"cinselliği bitirir"** yazanı tercih etmiyor. Faraza bile erkekliği korumaya uğraşıyor.

Bu günü istemiyoruz aslında. Çünkü bu günün intikamı, başa kalkması, öbür tarihe kadar sürüyor. Bazen adını, nereli olduğunu söylemeye utanan bir ergen gibi **"kadınım"** diyemiyoruz.

Kadın denmesi **Erkek** tarafının sürekli bir galeyan durumu yaşadığı en birinci konudur.

Erkekler yine, Kadınlar Günü'nde bile ilgiyi erkekliğe çekiyorlar ve **Kadın /Erkek** rekabetine start veriyorlar.

"Sigara zararlıdır" reklâmından sonra sigara yakmak isteği duymak, diyet yemekleri listesi dolapta asılı ise bütün listeyi bir öğünde yemek gibi bir dürtüdür, Kadınlar Günü'nde kadına şiddetle saldırmak...

Kadınlar günü denince ya da herhangi bir özel günde, özel durumda akla kötü şiddet uygulamak gelmesi daha da kötü bir şiddet... EX'in aldatma ve ayrılık zamanı için aile büyüğüme son vazifelerimi yapacağım acılı dönemimi, anneannemin cenazesini seçmesi gibi...

Kadınların şiddete karşı yapacağı tek davranış belli, dolabın kapağını ya da kapıyı hızlı bir şekilde çarpmak... Aldığı şiddeti kendisinden ve ya çocuğundan çıkaran istisnai kadınlarda yok değil.

Kadına bakış nasıl acaba?

Üniversite yıllarında bindiğim bir minübüste önde oturan kadını indirdi şoför; **"sen benim ailem misin ki başımda zır zır konuşuyorsun?"** .. Sadece karısı ile konuşan bir adam. Böyle bir adamın karısı ile konuştuğu da şüpheli.. Övgülü, kibar konuşan kadını ona asılmış, karısı gibi olmuş sanıyordu.

Kadınlar belli bir saatten sonra neden dışarı çıkamıyor? Niye yanında erkek varken güvendedir? Yanındaki erkek onu sokağın diğer erkek tehlikelerinden mi koruyacaktır? Ama bazen o erkek başka bir kadının veya EX gibi yanındaki kadının tehlikesidir.

Negatif küfürsel tacizler yüzünden Türk filmlerinin Şoför Nebahat'i gibi erkek kılığında mı araba kullanmalı kadınlar? Erkekler, her konuda olduğu gibi, biz arabayı onlara gıcıklık olsun diye sürüyoruz, bu dergiyi onlara tepki olsun diye çıkarıyoruz sanıyorlar. Buradan erkeğin alacağı bir şey varsa alsın tabi. Kardeşim de alsın, annem de alsın.

Kadınlar her sektörde ilk gözden çıkarılacak listesinde... Evde de öyle bakılır ya; yıllarca annem **"Raziye gidince burayı oturma odası yapacağım"** derdi. Yapıldı da.

Bir ilahiyat profesörünün çıkıp da **"dekolte giyen için tecavüz sürpriz olmaz"** demesi aslında açıkça **"dekolte giyene saldırırım ben"** demektir. Söylemek istediği bu... Bunu söyleyen erkeğin kendi kafasında geliştirdiği bir şey. Mini etek giyiyorsak üzerine de uzun bir pardösü giyme ihtiyacı duyuyoruz. Neredeyse taciz etmesinler diye lahana tarzı giyinip, dolaşıyoruz. **"Senin de anan var"** diyebiliyoruz bazen sadece, iki dakika anasını düşünüyor o kadar.

Şiddetin şekli var mı?

"EX seni dövdü mü? Sövdü mü? Azığını eksik mi etti? Her erkek aldatır, görmezden gelseydin!" diyen insanlar oldu. En acısı da bunları çoğunlukla kadınların demesi idi. Türk filmlerinin Önder Somer, Nuri Alço rolünü oynarcasına ağzında ciklet, kendini yeni sevgiliye hazırladığı göbek eritme spor aletinde **"seni defalarca aldattım, 1 değil, 2, değil, 3, değil......"** derken şiddetin hangi sınıfını bana uyguluyordu acaba? Hangisi daha ağırdı, kolumun bacağımın kırılması mı, yoksa görünmeyen psikolojik şiddet ile kalbimin kırılması mı? Seni aldatmadım, gönlüm kaydı derken ise, psikolojik şiddet bıçağını çeviriyordu sapladığı yerde... **"Aldatırsa, aldatırım"** diyordu bir kadın arkadaşım nasihat verirken bana.. Bu şiddetin bumerang şekli idi sanırım.

Bir yerde okumuştum; **"Suudi Arabistan'da bir kadın kocasına kahve yapmazsa bu boşanma nedenidir."** Halbuki, hiçbir zaman kahvesini eksik etmemiştim. Kadın söz konusu olunca erkek çok basit bahaneler bulabiliyor, EX; annesinden hoşlanmadığımı varsayarak, **"bu evlilik yürümez böyle, Vim marketde ki kasiyer Leylâ'yı annemden daha çok seviyosun"** diye bir polemik yaratmıştı bir keresinde .. Leylâ Hanım'ın beni EX Kaynanandan daha çok sevdiğini bildiğim için bu tartışmaya sessiz kalmıştım...

Kadın erkeğe itaat ederse **"saygı"**, erkek kadına itaat ederse **"kılıbık"** niye oluyor ki? Sırf erkekliğe yakışmaz diye erkekler bunu gizli yapmak zorunda kalıyorlar.

Erkek yanlısı olursan çok delikanlısın, kadın yanlısı olursan kırıksın diye niye damgalarlar insanı?..

Bir erkeğe **"Kadın gibisin"** demek sanki duyup duyacağı en kötü küfür. Erkeklerin bir kadını **"erkek gibi kadın"** diye tanımladığı çok değer vermelerinin nişanesi sanki.

Bazen erkek ayrımcılığını kabul eden kadın da diğer kadına kızabiliyor. Böyle bir kadın kitle de var.

Ex kaynananın Ex eltinin anneannesi öldüğünde başsağlığı dilemeyip, **"kadın kısmı eziktir"** diye kızını, kocasının gözünde yükseltmek amaçlı... Damadının anneannesi öldüğünde yemekler pişirip taziye ziyaretine gitmiş, kendine, kızına, gelinine erkek üstünlüğünü kanıtlamıştı.

Ne yazık ki! Şiddetin türü, zamanı, yeri, yurdu, kadını, erkeği yok. Önceki yıl tıp dünyası mensuplarının düzenlediği Kadınlar Günü'nde ki panelden çıkışta Çorlu'da mevsim değişmiş ,kar yağmış elime verilen çiçek buketi donmuş ve bana eşlik eden LeMan Dergi'si yazı işleri müdürünün **"niye EX'inden bahsediyorsun, millete ne senin yaşadıklarından"** çıkışmaları ile dergime dönmüş ve boşanma yazılarıma devam etmiştim. Belki Kadınlar Günü doktor dolu panelde, derdime çare olabilecek tedaviyi yakalayacaktım ki, bir erkek engeline takıldım.

Şehir içi halk otobüslerinde yanına oturan kadına ters ters bakan, hatta oturmayıp kalkan erkekler çok gördüm. Kadın yanını kendine yapılmış bir hakaret sayıyor bazı erkek kişi..

Sadece uzun yol otobüsleri ile sınırlandırılan bayan yanı koltuğu bütün taciz şüphelerini otobüs yolcusu erkeklere yüklemektedir aslında... Tüm sapkınlıklar otobüslerde mi oluyor? Yabancı bir erkeğin yanında ölürsek kadın olduğumuz için ikinci kere öldürülebilir miyiz acaba?

Çok yıllar önce evli bir çift arkadaşımla seramik bir iş yaptığımız Ankara'dan dönerken otobüse bindik. En ön koltuklarda oturuyorduk. Muavin geldi. **"Eğer arkada otursaydınız sorun olmazdı ama dışarıdan görünüyorsunuz, biliyorum evlisiniz, yine de bu iyi bir imaj değil"** diyerek onları ayırdı. Bu imaj oyununda, oturan kişi ve muavin kişi erkek, eşinden ayırmak istedikleri kişi kadındı... Ama nasıl bir tohum ektiyse muavin, birkaç yıl içinde boşandılar zaten.

Geçen yıl bindiğim uçakda **"Bayan Yanı"** vardı..

8 Mart Kadınlar Günü Bayan Yanı Dergi adına davet edildiğim program için Antalya LeMan Kültür'e giderken 20 tane Bayan Yanı dergisi kucağımda iki erkek ortasındaki koltukta oturuyordum. Cam kenarı tarafında oturan Beyefendi Bayan Yanı Dergisine yan göz ile uzunca baktıktan sonra **"izninizle"** diyerek kalktı ve iyiki boş koltuklar vardı da, başka bir koltuğa geçti. O Erkek Bayan Yanı Dergi'sine Dünya Kadınlar Günü'nde açılmış bir eylem pankartı gözü ile bakarak yanımdan kaçtı. Bir koltuk atlayarak diğer erkeğe de kaçma fırsatı açtım. Bu durumda erkeğin kadından kaçması neticesinde cam kenarında bulutlar üzerinde uçarak mutlu bir yolculuk geçirdim.

Erkeğin kadına itimat ettiği tek konu **"Bağyandan Temiz 2. El Araba"** vardı yıllardır. Araba piyasasındaki erkek kardeşimden duydum ki; o güvende elimizden alınmış. Kadınların kullandığı arabaların, **"debriyajları yanmıştır, 3. vitesten yukarı çıkmadıkları için vites kutuları bozuktur"**, diye karalamaya başlamışlar kadını piyasadan eni konu silmişler artık..

"Kadın şöyle çekilmez", "Erkekler böyle çekilmez" gibi yorumlar insanın tanıdığı tek bir EX üzerinden yapılan tanımlar olmamalıdır, geniş düşünmek lâzımdır.

Her cinsin kendine has işleri vardır tabiî ki, görev dağılımı bazen kendiliğinden oluşur..... Erkekler kadınlardan her şeyi yapmalarını istiyorlar ama yapınca da **"niye sen kadın başına her şeye burnunu sokuyorsun"** oluyor. Evde kadrolu işçi gibi her şeyi yapsın, bir yere gelince de sus olsun. Erkek kadınla uğraşmayı aklından çıkarsa, kim hangi işi yapabiliyorsa yapsa ... Kadın hakları, insan hakları, hayvan hakları derken, bu konuda kim haklı durumuna geçiyor. İnsan hakları unutulmuş, yerine kadın hakları, erkek hakları olmuştur. En vahim olan ise erkekten kadın haklarımızı ister hale gelmişiz. Sürekli hak isteyerek, bir takım insanlara haklı olduğu duygusu yaratıyoruz.

Kadın = Erkek olmamalıdır. **Kadın & Erkek** farklıdır. Belgesel tarzda inceleyecek olursak, insan türünün sadece anotamik yapıları, hareketleri, davranışları farklı karşı cinsleridir. Muhtaciyet durumu yoktur, birbirlerini tamamlarlar. Erkek de olmalıdır, kadın da olmalıdır dünya yüzünde...

Kadın & Erkek = İnsan

Kadın & Erkek hakları = İnsan Hakları Olmalıdır.

EX'TEN TANELER

• EX'ten boşanma kararı, Kıştan Yaza geçişte adapte olamayıp, **"ne giyeceğim ?"** diye düşünme dönemi ve geçilen mevsime ait giysiyi giyme kararı almak gibidir. Ve evden dışarı çıkıldığında **"ah iyi ki giymişim"** demektir.

• EX'i babası ölürken bana emanet ettiği için bırakamıyordum. Emanete bırakılan malların belli bir süre içinde alınmamasından resmi müessesem sorumlu değildir.

• İnsan aldığı soyadının genetizmine bürünüyor. EX'in soyadından çıkınca genlerime kavuştum.

• EX evliliğimde bana yaşatıldığı gibi, aldatıp, itiraf edip, gidene daha dizi filmlerde bile rastlanmadı.

• EX Kaynananın Altın Günü'nde bütün kadınlar gençliklerini **"Aahh ! Ben de, ben de..."** diyerek Türkân Şoray'a benzetiyordu. Bütün kadınlara tek tek bakıyordum, hepsi farklı... Bunlar Türkân Şoray'a benziyorsa eğer, benzeme şansı bırakmadıkları Türkân Şoray kime benziyordu acaba ?

• EX ile evliliğime özenerek evlendiğini söyleyen genç kızlar, özentiyi tadında bıraksalar iyi olur.

• Güven duygum hiç değişmedi. EX iyiden kötüye geçiş yaparak güveneceğim durumunu değiştirdi.

• EX araba sürerken her tünele girdiğinde muhakkak cam sileceklerini çalıştırır, görüşü daha da görüşsüz hale getirirdi.

• **"Benim sadık yârim kara topraktır"** diyen Aşık Veysel'i, EX ile birlikteliğimde ve EX'ten sonra yine beni yiyecekle karşılayan **"benim sadık yârim dipfrezdir"** diyerek daha da iyi hissettim.

• EX ile aramıza giren sevgili benim muatabım değil, ölümün yapacağı işi elinden alıyor, ölüme meydan okuyordu. Bizi ayıracak olan ölümle düelloya kalkışıyordu.

• EX, mahalle muhtarlığımızda **aile reisi** olarak kayıt edilmişti. EX gidince muhtarlıkta kayıtları değiştirirken, kabile reisliğini ele geçirmiş, bir savaşçı gibi hissettim.

Kişisel Gelişim

feyhan güver

aksoyezgi@gmail.com

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

• **Keyif kıraathanesi, eti beyaz tavukçuluk, şifa eczanesi, gözüm optik**... Yaratıcılığınıza sağlık bebeyim. Biz sizi hep düz kafa müesseseler sandıydık. Lakin siz son derece gerçeküstü bir evrende var oluyormuşsunuz bilemedik.

• **Aşk nedir** diye ahkam kesiyorduk geçenlerde bir takım arkadaşlarla. Birden hatırladım. Ben lise öğrencisi iken, okula gidip gelmek için bindiğim otobüste haftanın en az üç günü bir çiftle karşılaşırdım. Benim okuluma yakın bir işitme engelliler lisesinden geliyorlardı. Otobüste zaman zaman ayrı yerlere otursalar da, yine de yol boyunca sohbet edebilen tek çift onlardı. Aralarında insanlar varken de konuşabiliyor ve yine de birbirlerini sadece birbirleri anlıyordu. Dünya sadece onlara aitti anlayacağınız. Onları çok seneler sonra, bu sefer metrobüste gördüm. Dünya hala yalnızca onlara aitti. Seslilerin çok ender yakalayabildiği, sessiz ve de dingin huzurdur belki de aşk dedim arkadaşlara. **Amma da yaptın ha** gibi baktılar suratıma.

• Geçen günlerin birinde dehşetle fark ettim ki; sanal dünyanın neden sanal olduğunu anlayamayan bir nesil yetişiyor. Çünkü içine doğdukları dünyayı cep telefonlarından ve de internetten ayrı tahayyül edemiyorlar. Benim kuşağım için sanal dünya, tüplü bilgisayar ekranının ortalama 40 santimlik derinliğinden ibaretti. Yanlış anlamayın; nastaljik romantik takılmıyorum. Sadece **lan ne acayip şeyler oluyor** diyorum. Hayat ne garip falan filan işte.

• Romantik takılmıyorum dedim ya gerçekten öyle. Bir süre önce cep telefonum bozuldu. O sırada şehir dışındaydım ve İstanbul'a döndüğüm gün gidip bir tane aldım. Ancak otogarda inip teknolocik markete gidene kadar kendimi dünyanın en yalnız insanı hissettim. Sanki biri beni yolda kıstıracaktı; seri katiller peşime düşecek, beni öldürüp leşimin otuz gün sonra bulunabileceği bir yere atacak, organ mafyası izimi sürecek, birileri bacağımı kırıp dilendirecekti (bunun için biraz yaşlıyım gerçi)... Sanki herkes o an cep telefonumun olmadığının farkındaydı. **Kaczyinski** adlı muhterem zat, **bir teknolojik yenilik geri döndürülemez** derken fena halde haklıymış abilerim ablalarım.

• Dedemi ve annanemi ziyaret edip eve döndükten sonra, beni ev telefonundan arayan ve **geldin mi** diye soran bir dedem vardı; bir süre önce rahmetli oldu. Bir keresinde **hayır gelmedim** demiştim de kendisinin **fatal error** verip takriben 30 saniye kekelemesine neden olmuştum. Bildiğim bir şey varsa, o da dedem ölünce çocukluğumun sonsuza kadar kaybolduğudur.

• Bazen koca evrenin, devasa bir canlının herhangi bir atomunun iç çeperleri olduğunu düşünüyorum.

• Bir zamanlar TRT'de hava durumu sunarken herkese **dozsuz geceler** dileyen bir spiker varıdr. Ne naif zamanlarmış... Şimdi bir tv spikeri, birilerine donsuz geceler dilese; infial peyda olur, don üreticileri ayağa kalkar, ahlak zabıtası atar yapar, başbakan yargıyı göreve çağırır, CHP anayasa mahkemesine başvurur, RTÜK kanal sahibini göçertecek meblada bir ceza keser falan filan fişmekan.

SABİNA

SİBEL BOZKURT

• **Haber spikerleri** neden hep resmi giyinirler? Erkekler takım elbise, kadınlar tayyör mayyör? Kışın kazak, yazın t-shirt'le çıksalar ekranlara, inanmaz mıyız acaba söylediklerine? Böyle resmi giyinmeleri, yalan söylecek adamın lafa **yemin ederim** diye başlamasını hatırlatıyor bana.

• Televizyonun da bir sanal dünya olduğunu anlamam orta ikide oldu. O sene **Kanal 6**'da yayınlanan **Gol Şov** çok popülerdi. Sunucu **Mehmet Ali Erbil** parmağını bir oynattı mı, Türkiye'de hayat duruyordu. Hangi akla hizmetse, bizi okul olarak Gol Şov'a götürdüler. Tavanından devasa ışıkların sarktığı acayip bir stüdyoydu. Stüdyo şefi işaret ediyordu; alkışlıyorduk. **Ooo çekin** diyordu; çekiyorduk. Kamera çekimdeyken bir saray soytarısını kıskandıracak performanslara imza atan Erbil, kamera yayından çıkınca BM genel sekreteri gibi bir ciddiyete bürünüyordu. Şovda cereyan etmekte olan hiçbir şey gerçek değildi yani. Bu ne yaman çelişkiydi anne, yarabbimize inanasımız gelmiyordu.

• **Boşanmak için evlenilmez** diye bir klişe vardır. Şu sıralar yakın çevremde bir boşanma olabilir, haliyle konuyla hayli ilgiliyim. Bu sayede boşanmanın aslında nasıl bir nimet olduğunu anlamış oldum. Yani insan yolda bulsa, üç kere öpüp bir kenara koysundur boşanmayı. Mesela **Filipinler**'de boşanma yasal değil. Bi kere evlendiniz mi sizin defter dürülüyor anlayacağınız. **Vatikan**'da da öyle. Bazı ülkelerde de şaşılacak kadar yakın geçmişte yasallaşmış boşanma. Örneğin **Paraguay**'da 1991'de, **Brezilya**'da 1977'de, **Kanada**'da 1968'de, **İtalya**'da 1970'de. Bu tarihlere kadar adamı üstünüze zimmetliyorlarmış, sıktıranlar ayrı yaşıyormuş ama.

• İnternet sitesi şirketlerinin ya da bilgisayar programlarının ofislerinin çok teknolocikli, süper modern, ultra minimalist ve über işlevsel olması takıntısını fena halde küçümsüyorum. Açıkçası **tasarım** konusunda öyle takıntılı hale gelmişler ki, her türlü sanallık yaratma peşindeler. Şahsi görüşüm; fena halde klişe, fena halde sıkıcısınız. Evet eminim **gugıl** benim bu görüşümü duysa kalp krizi geçirirdi.

• Dünya gezegeninde deliren tek canlının

NE KADAR ZAMAN GEÇTİ BİLMİYORUM KARŞIMA DİKİLİVERDİ. ÇOK NAZİK VE DÜZGÜN BİR ŞEKİLDE, SORDU...

SİZDEN BİR SİGARA RİCA EDEBİLİR MİYİM?..

TABİ!..

PAKEDİ AÇIP UZATTIM. HEMEN Bİ TANE SİGARA KAPTI, AĞZINA KOYDU. HİÇ KONUŞMADAN ÖYLECE BANA BAKTI, BEKLEDİ. SİGARASINI YAKMAMI BEKLİYORDU. BİKAÇ SANİYE DURDUM. SONRA ÇAKMAĞI ALIP SİGARASINI YAKTIM. KARŞISINDA SANKİ KÜÇÜK BİR ÇOCUK GİBİ KALMIŞTIM. ÇOK GENÇ VE ÇOK GÜZELDİ. GİYSİLERİ DE ÇOK GÜZELDİ. HARİKA GÖRÜNÜYORDU. SANKİ, BAŞKA BİR ZAMANDAN GELEN ÇİNGENE PRENSESİ GİBİYDİ... KÜÇÜLDÜKÇE KÜÇÜLDÜM KARŞISINDA. ÇOK ŞAŞKIN VE HUZURSUZDUM. NE YAPACAĞIMI BİLEMEDİM. SONRA...

KAP

ÇIPSST

...SONRA, BANA TEŞEKKÜR ETTİ. VE ARDINDAN YÜZÜME KOCAMAN GEĞİRDİ. EVET, GEĞİRDİ! VE BEN ARKASINDAN BAKARKEN SESSİZCE ÇIKIP GİTTİ... ÖYLECE KALAKALMIŞ, NEYE UĞRADIĞIMI ŞAŞIRMIŞTIM...

GOAARRKKHHH!

TEŞEKKÜRLER...

EVE DÖNDÜM. EVDEN ÇIKALI TAM BİR SAAT OLMUŞTU. MUTFAK AYNIYDI. DUVARLAR, BULAŞIKLAR, MASADAKİ KURU EKMEK, BOŞ ŞİŞELER. ARKADAŞIM HALA UYUYORDU. HERŞEY BIRAKTIĞIM GİBİYDİ.

... HERŞEY BOK GİBİYDİ VE HERŞEY ÇOK GÜZELDİ. BENDE MUTFAKTA ÖYLECE OTURUP DÜŞÜNMEYE BAŞLADIM. GÜN AĞARANA DEK ORDA OTURDUM. SİGARAYI BİTİRDİM. SONRA, HAZIRLANIP OKULA GİTTİM...

O GÜN ÇIKARKEN KIZIN KİM OLDUĞUNU SORDUM BÖREKÇİYE. EDİRNE' NİN YERLİLERİNDEN BİR AİLENİN KIZIYMIŞ. ÇOK ZENGİNLERMİŞ. BİR SEVGİLİSİ VARMIŞ, AİLELERİ BİRLİKTE OLMALARINA İZİNVERMEMİŞLER. KIZ KAÇMAYA HAZIRLANIRKEN, SEVGİLİSİ VAZGEÇMİŞ KIZDAN. VE BİR SÜRE SONRA BAŞKA BİRİYLE EVLENMİŞ. KIZ BU DURUMU KALDIRAMAMIŞ VE DELİRMİŞ. HERKES TANIRMIŞ KIZI. BÖYLE, GECELERİ DOLAŞIRMIŞ BAZEN VE BİŞEYLER YER, ALIRMIŞ. AİLESİ SONRA ÖDERMİŞ ALDIKLARINI... DAHA 25 YAŞINDAYMIŞ... İŞTE KIZI GÖRÜNCE BENDEN BAŞKA KİMSENİN ŞAŞIRMAMASININ NEDENİ BUYMUŞ.

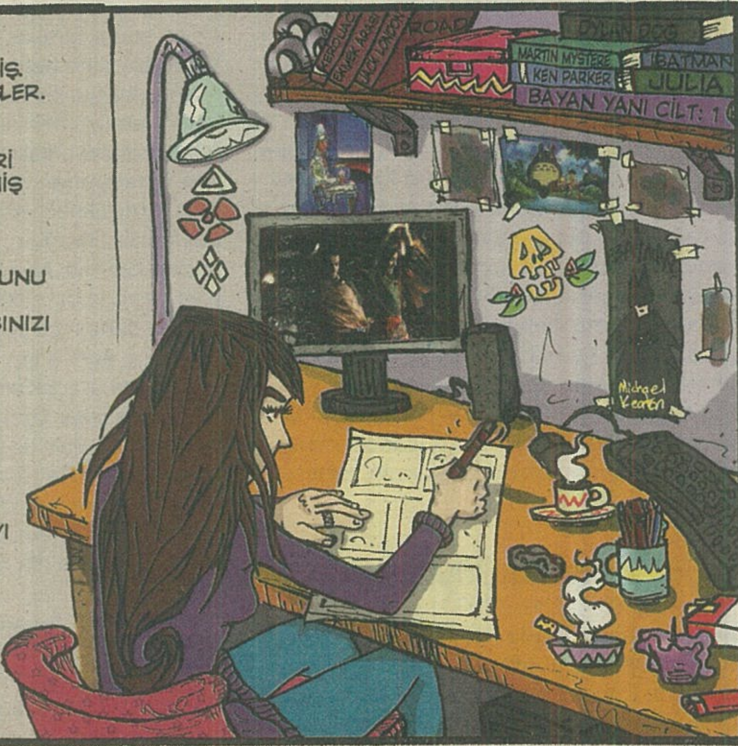
BAZEN AŞK İNSANI DELİRTİR. İŞTE O GECE MUTFAKTA SABAHA DEK BUNU DÜŞÜNDÜM. DEĞER Mİ? BEN KENDİMCE BİR CEVAP BULDUM. BELKİ BAŞKA BİR HİKAYEDE ANLATIRIM CEVABIMI SİZE. SİZ DE KENDİ CEVABINIZI BULMALISINIZ ÇÜNKÜ. ÇÜNKÜ, BU CEVAP KİŞİDEN KİŞİYE DEĞİŞİR...

SEVGİLİMLE AYRILMADAN BİKAÇ GÜN ÖNCE O' NU BİR SAAT KADAR, İSTEMEDEN BEKLETTİĞİM İÇİN KÜÇÜK BİR TARTIŞMA YAŞAMIŞTIK. BANA, " BİR SAATTE NELER OLUR SEN BİLİYOR MUSUN? " DEMİŞTİ. BİLİYORUM, BİR SAATTE ÇOK ŞEY OLUR. BİR SAATTE ÇOK ŞEY DEĞİŞİR... ÖĞRENDİM!

O GECE ÖĞRENEMEDİĞİM ŞEY İSE KIZIN ADIYDI. KIZIN ADINI SORMAYI UNUTMUŞTUM. AMA BEN O' NA " SABINA " DİYORUM. ÇÜNKÜ, O GÜNDEN Bİ KAÇ YIL SONRA TONY GATLIF' İN, GADJO DILO' SUNU İZLEDİM. O GECEKİ KIZ İŞTE KARŞIMDAYDI, FİLMİN BAŞ ROLLERİNDEN BİRİ. SABINA!.. ŞİMDİ BUNU ÇİZERKEN YİNE İZLİYORUM FİLMİ. SİZ DE İZLEYİN EMİNİM ÇOK SEVİCEKSİNİZ.

VE KENDİNİZİ SEVİN... VE VAZGEÇMEYİN...

SON

insan olduğunu düşündükçe delirecek gibi oluyorum. Neyse ki **intihar** konusunda tek değiliz; balinalar ve yunuslar da var.

• Ben küçükken **İstanbul**'dan çıkıp da bir yerlere gittiğimizde en çok şaşırdığım yolların tekliği olurdu. Koskoca düzlükler ortasında kıvrılan yapayalnız bir yol... Oysa İstanbul benim için sürekli birbirini kesen, çizen, geçen, delen yollar demekti. Tek yol kime yeterdi ki?

• Şehirlerin her bir santimetre karesinin **yeni** ile dolmuş olmasına rağmen, **eski**nin bir türlü aramızdan ayrılmamasına anlam veremiyorum.

• Atı yemek, ata binmekten prensipte daha soylu bir davranış. Özellikle de öncelikler düşünülürse. Ama atla olan binlerce yıllık ilişkimizi atları yiyerek bitirecek olmamız çok hazin aslında, bunu bir düşünün abiler...

• Bir kilo pamuğun bir kilo demirden daha ağır olmasını istedim hep gizli gizli. Dünyayı kurtarmalı filmlerde bazen dünyanın kurtarılamadığını görmek istedim. Hayatın anlamı diye birşeyin gerçekten var olmasını istedim hep. Birgün bir zaman makinası yapılacağına inanmak istedim. Sonra birden bir ürperti geliyor insana, kalkıp bi çay daha koyuyorsun.

• Dönemsel olarak aynı rüyayı gecelerce gördüğüm oldu. Böyle zamanlarda peşime bir **hayalet** takılmış gibi hissediyorum. Derdini anlatana kadar asla rahat vermeyen kederli bir hayalet. Kafamızın içinde o kadar çok hayalet var ki...

• Tiyatroda, sinemada ya da bir gösteride espriyi geç anlayıp herkesten sonra tek başına gülen insan... Artık sen de bu dünyada yalnız olmak ne demek biliyorsun işte.

• **Kadınları anlamıyorum** diyerek hayatına devam etmeye çalışan adamlar var. Bence sizin sorununuz hepsini birden anlamaya çalışmak ovlum. Önerim; **tümdengelim** yerine **tümevarım** yöntemini benimsemeniz.

• Geçmiş ve geleceğin hiçbir zaman gerçek olmaması, bana gökkuşağının yaklaştıkça uzaklaşmasını hatırlatıyor. Dibine gömülü sandığı hiçbir zaman bulamayacağız. Hiçbir zaman açamayacağınız sandığı unutmayın; sonra üzülürsünüz.

Absürtlükler Diyarı

Duygu Yavuz

Kadına yönelik şiddet olayları zikredilirken genel kanı şiddet olaylarının artması veya daha önce de gerçekleşmesi; ancak medyada bu denli yer bulmaması etrafında şekilleniyor. Gerçekten de kadına yönelik şiddette son zamanlarda bir artış mı söz konusu ya da bu öteden beri olan bir şey mi? Aslında 8 Mart'ı karşılarken "kadına şiddet"i kınama noktasında akla gelen bu gibi soruların cevabını düşünürken şiddetin sadece kadına yönelik olmadığını vurgulamak abes olmayacaktır herhâlde. İnsanlık şiddet üzerinden topyekün vicdanını yitirmiş vaziyette. Sözgelimi kadına, erkeğe, çocuğa, doğaya, hayvana, hemen hemen her şeyi tahrip etme, yok etme arzusu var.

Şiddetin kaynağının ötekileştirmede yattığını düşünüyorum. Özellikle yaşam stili farklı olana, kendini genelin dışında tanımlayana karşı bir tahammülsüzlük hâkim, tabii buna bağlı olarak da şiddetin derecesi artıyor. Bu tahammülsüzlük "öteki" olarak görülenin yaşamına dahi mal olabiliyor. Geçelim farklı dinden, etnisiteden insanların birbirlerine kendi yolunu dayatmadan bir araya gelmesini, sadece farklı yaşam stiline sahip insanlar bile birbirlerini yargılamaya teşne. Buna karşılık ikide bir "diyalog" kelimesinin ağızdan ağıza dolaşması fazla ironik. Monologlar ülkesinde farklı sesleri işit işitebilirsen.

Ötekileştirme ile şiddet arasında organik bir bağ var. Ötekileştirme devletin halkı kolayca manipüle ettiği yollardan biri. Milliyetçiliğin doğuşu ya da diriltilmesi gibi. "Benim gibi ol!"mottosu üzerinden geliştirilen dayatma şiddetin çıkış noktasıdır. Henüz özgün benliğini yakalama cesareti olmayan bireylerin yaşadığı bir toplumda benlik inşasının manipülasyonlarla idare edildiği ortadadır. "Sen şusun/ şunlardansın/ şucusun" ile baştan kimliği tayin edilen insanlar körü körüne inandıkları sistem ile işbirliği yaparak kendileri gibi olmayanın yaşamasına dahi izin vermezler. En ufak bir fikir ayrılığı bardağın taşmasına bahanedir.

Kendinden başkasını sevmek aslında böyle kaotik, nefret dolu bir ortamda ne kadar güç. Çıkar söz konusu olmadan farklı bireylerin bir araya gelmesi ne büyük bir ütopyaya dönüştü. Tüm bu meseleler gündemdeyken şiddetin şimdilerde artıp artmaması sorusunun cevabını düşünürken "korku"yu da hesaba katmak gerekiyor. Her an telefonun'un dinlendiği paranoyasıyla yaşayan insanlara dönüşmüş hâldeyiz. Kitaplar toplatılıp yakılırken de aynı korku vardı. Şimdi kimse yasaklı olmamasına karşın bazı kitapları okumuyor. Çünkü ilgi kasıtlı olarak yok edildi. Farklı düşünceleri ifade ederken, basit ve özel gündelik konuşmaları gerçekleştirirken de bu korku çepeçevre sarıyor bizleri. Özel hayatımız ellerimizden kayarken her şey ivmeli biçimde tek tipleşecek. Özel olanlar genele evrilecek. Yakında inandıklarımızı da ifade edemeye edemeye onların da yitip gidişine seyirci kalacağız. Gelecek kuşaklarsa yitirdiklerinin dahi farkında olmayacak.

Baştaki sorunun cevabına gelirsek şiddet ve buna bağlı olarak korku hep vardı; ama zorbalık ve diktatörlükten haraç yiyerek her geçen gün gücüne güç katıyor. Belki sevmeyi, şefkati hatırlarsak, insan olmaya sarılırsak, bir Budist gibi başka bir bedende yeniden var olma ihtimalimizi düşünürsek farklı olanı incitmez, tahrip etmez ve hatta öldürmeyiz. Özgün benliklerin keşfedildiği ve ifade özgürlüğünün sağlandığı, barış dolu 8 Mart'lara...

Kadın, "Rağmen" Şarkı Söyleyince...

Selda Öztürk (Kardeş Türküler)

Farklı kuramlar çerçevesinde ve farklı pratik yöntemlerle hareket etse de kadın hareketi ve feminist düşünce, kadın ve erkek arasındaki toplumsal eşitsizliğe karşı durarak, kadının özgürlüğünü ön plana çıkarır. Biz kadınlar da bu yol gösterme ve/veya deneyimlerimiz ile yaşamın gündelik pratiklerini sorgular, alternatif ilişki ve yaşam biçimleri oluşturmanın yollarını ararız. Bu anlamda öznel deneyimlerimizin, üretimlerimizin paylaşılması ve görünür kılınması özellikle de birbirimiz için oldukça gerekli. 8 Mart vesilesiyle, öncelikle can yakıcı bir kadın sorununu bizlere tekrar düşündürdüğü için Dengbêj Mukaddes'in hikâyesini sizlerle paylaşmak istedim.

2011 yılının Haziran ayında derleme yapmak üzere Van'a gittiğimde tanıştığım Mukaddes Abla, "Bana dengbêj değil, 'dertbêj' deyin, yani derdi olan, derdini söyleyen kadın." diyerek anlatmaya başlamıştı hikâyesini. "Çocuk gelin"lerden biri olan Mukaddes Abla, 12 yaşındayken kendisinden 42 yaş büyük olan ve 7 çocuğu bulunan bir adamla, sırf babasının verdiği bir "söz" uğruna, "kurban" edilerek zorla evlendirilmişti.

"Böyle Yaşamak Her Gün Ölümdür!"

"Böyle yaşamak her gün ölümdür, istemediğin bir yerde istemediğin bir insanla yaşamak. Yaşadığın için her gün ölüyorsun. Ölüm bir defadır. Bu hayat benimdi. Yandım ben, öldüm. Hâlâ da çekiyorum, çünkü benim gençliğim bitti, çürüdü." diyerek başladığı hikâyesinin devamını Mukaddes Abla'nın kendi ağzından dinleyelim:

"12 yaşımda babam beni kendi sözüne kurban etti. Ya sen kızının hayatını, gözünü kırpmadan ateşe atıyorsun, kızının hayatının üstüne başkasına söz veriyorsun. Söz veriyor. Ben 12 yaşımda gittim, yengem 12 de değil, 7 yaşında gelmiş. Ne olduğunu ben bilmiyordum. Yengedir, nedir... Köyde bir tane kız bana söyledi, senin abine bir kadın getirmişler. Kürtçe "jinek anîbû" derler. Ez nizanim çi tişte, yani bilmiyorum ne olduğunu. Dedim nedir ki, hani bana da verin, sanki bir meyvadır, bir şekerdir, bir şeydir diye. Ben bunu anlatıyorum ki giden gitmiş ama geri kalan insanlar belki bir gün dinlerse de ders alsın, yapmasın bunu. Bu hata değil, katilliktir. Ben bunu hata kabul etmiyorum, sen katlediyorsun. Babam o adamla orada tanışmış, gittiler geldiler arkadaş olmuşlar. Gel git zaman bu adamın ikinci karısı hastadır. Babam da köye gitmiş allahısmarladık demeye, sonra da hacca gidecek. Babamın arkadaşları babam oraya gidince demişler ki, üçümüzün kızı yok, senin kızın var. Eğer bunun eşi ölse sen kızını bu adama vereceksin. Babam da demiş ki, tabii ki, ama neden ölsün ki, kadını diri diri gömüyorsunuz! Onlar da, ölmezse öldürmüyoruz, ama ölürse sen vereceksin Mukaddes'i bu adama, demişler. Babam da, bir tane değil on tane kız kurban ederim arkadaşıma, demiş. Yani sözgelişi... Sen gelmişsin, şimdi sana desem, "Seni çok sevdim, on tane bir şeyi kurban ederim!" Bıçak getirip kesemem ki? Yani bu ha kesmek, ha öldürmektir. Onlara söz verdikten sonra babam hacca gidiyor. Babam hacdan gelmeden adamın eşi vefat ediyor. Demişler, bize bir söz vermiş biz gideceğiz, Mukaddes'i getireceğiz. Adama da demişler, senin eşin ölmeden biz sana kız bulmuşuz, sen hiç merak etme. O da sormuş kimdir kız? Demişler filankesin kızı. Demiş filankesin kızı değil, çocuğu vardır. Ben getirip de ne yapayım çocuğu, zaten 7 tane çocuğum var. Bir tane de çocuk getirip ne yapacağım? Demişler, yo yo sen bakma öyle yaşına, uzun boyludur, çok da akıllı bir çocuktur, 3-4 sene kalsa öyle bir kadın olacak, parmakla gösterecekler. Bunlar geldiler babamgile. Haberimiz de bir şeyden yoktur, aralarında konuşmuşlar. Konuyu açtılar, böyle böyle bir durum var diye. Babam dedi, bu çocuktur, ekmek elinde sabahtandır oynuyor dışarıda. Gerçekten onlar geldiği zaman ben dışarıda oynuyordum. Onlar gelip beni götürecekler, ben hâlâ daha dışarıda oynuyordum çocuklarla. Oynadığım çocuk benden de büyük. Bir ömürdür, 2 lira bıraktılar, o para da her neyse hatırlamıyorum. Köy halkı, insanlar herkes kınadı babamı. Babamdan 4-5 yaş büyüktü. Büyük de olmasın küçük olsun, ben 12 yaşımdaydım. Zorla alıp götürdüler kış ortası. O zaman ben ve evin büyük gelini gittik ahıra. Camları her şeyi kapattık. O zaman ceryan filan yoktu, çıra vardı. Oturduk biraz hareketli ritimli parçalar okuduk, kaydettik. Kasetin öbür tarafına da ben yaptığım besteyi, ilk defa orda söyledim. Benim yaşım küçük, adamın yaşı büyük, niye kendinden büyük adama vermişsin beni, diye babamla konuşmuşum, 12 yaşımda söylemişim babama. O günden sonra da devam ettim, sevdim müziği. Tüm ümidimi verdim müziğe."

Meryem Xan'ın şarkı söylediği için evini terk etmek zorunda kalması, Ayşe Şan'ın şarkı söylediği için ailesi tarafından tehdit edilmesi ve dışlanması, Dengbêj Gazîn'in ilk albümü çıktığında etraftaki herkesten saklamak zorunda kalması, Dengbêj Mukaddes'in bugün halen sahnede söylerken ailesinin psikolojik baskısını üzerinde hissettiğini söylemesi ve daha birçok örnek, kadınların geçmişten günümüze devam eden engellemelere karşın, "rağmen" şarkı söylemedeki ısrarlarını gösteriyor. Meryem Xan'ın "ben sanatsız yaşayamam, sanatsız yaşarsam ölürüm" ve Dengbêj Mukaddes'in "ben çözdüm, kırdım zincirleri de, hepsini kopardım. Dikenlerin yolunu da ben gittim. Artık bu saatten sonra kimse bana karışamaz, hayat benimdir. Girmişim burda iki tane şarkı okumuşum ne olmuş yani. Ben bunu istiyorum kardeşim, benim elimden niye alıyorsun, veremem. Sen alsan da ben veremem. Müdahale edeceğim ömür boyu. Kimse ne fikrimi, ne hissimi, ne şarkımı hiçbir şeyimi bu saatten sonra elimden alamaz. Şimdiye kadar bazıları gibi de kendimi ezdirmedim, hep mücadele ettim." sözleri onların kararlı duruşlarının çarpıcı ifadeleri.

"Bugün Şarkı Söylemek"

Dengbêj Mukaddes, 2011 yılının Kasım ayında Van merkezde "Komela Jinên Hûnermend û Dengbêj/Kadın Sanatçıları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği"ni kuran altı kadın dengbêjden birisi aynı zamanda. Gündelik konuşmalarında hem Kürtçeyi hem Türkçeyi kullanan kadınlar, 35 kadın üyesi olan dernekte 2011 yılının bahar ayları boyunca Kürtçe, bağlama, gitar ve dengbêjlik kursları verildiğini ancak dengbêjliği öğrenmek için Kürtçe dil kursunu özellikle açtıklarını sohbetimizde dile getirdiler. Kadınlar ayrıca 8 Mart 2011 "Dünya Kadınlar Günü"nde ve 2011 yaz döneminde olmak üzere derneğin kamusal ortamda ilk faaliyetleri olması ve tanıtımı anlamında önemli olan iki tane de etkinlik düzenlediler. Dengbêj Mukaddes kadınların biraraya gelme nedenlerini şöyle anlattı:

"Ben sadece yazdığım kilamlar ortada kalmasın istedim. Kürt kültürüne katkım olsun istedim. Belki birileri görür, duyar, bir menfaati olur. Kürt kültürü, kadını, yani biz çok ezilmişiz. Kadın olarak hepimiz de ezilmişiz. Dedik ki, kendi başımıza yapalım, başımızın çaresine bakalım. Kendimizi vereceğiz, nereye kadar götürürsek istiyoruz. Halkımıza da, insanımıza da, burada gençlere de bir şey vermesini istiyoruz. Gençleri de yetiştirmek, ders vermesi de, şarkı okuması da, derdi olan benim gibi binlerce kadın da var. Hâlâ korkudan buraya gelip şarkı söyleyemeyen birçok kadın var. Burayı okullaştırmayı istiyoruz. Yani elimizden geleni yapacağız. Vazgeçmeyiz de. Ben müzikten vazgeçmem. Canımdan vazgeçerim, müzikten zaten vazgeçmem. Bu dernek olmasa da ben vazgeçmem. Dernek bugün de kapansa ben hayatta müziği bırakmam. Ben 12 yaşından şimdiye kadar müzikle uğraşmışım, konuşmuşum, söylemişim, e bu saatten sonra bırakacak değilim, ben bıraksam da o beni bırakmaz."

Kadınlar kurdukları bu dernek sayesinde yeni kilamlar (destan, hikâye gibi her türlü müzikli sözlü anlatılar) çalışıyorlar, birbirlerine öğretiyorlar, aynı zamanda da bestelerini ve müzikal üretimlerini paylaşma imkânı buluyorlar. Meryem, erken yaşta kaybettiği kocası üzerine; Mukaddes 12 yaşında babası yaşında bir adamla evlendirilmesi üzerine ve daha nice yaptığı bestelerini söylüyor. Ayrıca bireysel yaşanmışlıklarından doğru ürettiklerinin yanı sıra, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ve diğer güncel politik gündemlere dair de yeni besteler üretiyor, değişen zamana rağmen değişmeyen durumlar karşısında öznel tepkilerini şarkılarıyla dile getirmeye devam ediyorlar. Mukaddes Abla'nın 8 Mart ile ilgili yazdığı şiiri:

8'ê adarê lê çi wan e
Hem girîng û hem ciwan e
Roja hemî dayikan e
Bi kurd û tirk û herkesan e
Bi kurd û tirk û herkesan e
Heştê adarê rehber e
Ser nivîsîn, sed defter e
Mi bi xwe vî çekir, ezber e
Mîna feqî û dîlber e
Mîna feqî û dîlber e
Adar meha bi nav û deng e
Tu xemilî, hemû reng e
Ez naxwazim şer û ceng e
Azadiya li me dereng e
Azadiya li me dereng e
De ka Kurdan dike gazî
Dibêjî bese, tu çi dixwazî
Ez çi dibêjim tu nabî razî
Ez şehîdim, tu ne xazî
Ez şehîdim, tu ne xazî
Me ser şerê va sed salê
Him bi ji we û him hevala
Pîr bûm ketime ser gopala
Binehêr halê bê mîhrîcana
Binehêr halê bê mîhrîcana
Bese bila xwîn nerijî
Bira lê dixe, bîrê dikujî
Tu deng nake tu na bêji
Li min reş bûye hiş û mejî
Li min reş bûye hiş û mejî

Türkçesi
Bak 8 Mart nasıldır,
Hem önemlidir hem de civandır.
Bütün annelerin günüdür,
Kürt'ü Türk'ü herkesiyle,
Kürt'ü Türk'ü herkesiyle.
Mart'ın 8'i rehber,
Üstüne yazılmış on defter.
Bunu ben kendim ettim ezber.
Benim hem talebe hem de dilber,
Benim hem talebe hem de dilber.
Mart ayı anlı şanlı,
Her bir renge boyalı.
İstemem kavgayı, savaşı.
Özgürlük gecikti bize,
Özgürlük gecikti bize.
Odur ki Kürtler haykırıyor,
Diyor yeter, bunlar bizden ne istiyor.
Ne desem de razı olmuyor.
Ben şehidim, sen gazi değilsin,
Ben şehidim, sen gazi değilsin.
Odur ki yüzyıldır sürüyor savaş,
Hem sizden hem yoldaşlardan...
Yaşlandım, elden ayaktan düştüm.
Bak şu şenliksiz halimize,
Bak şu şenliksiz halimize.
Yeter artık kan dökülmesin.
Kardeş kardeşi vurup öldürüyor.
Sen ses etmiyor, bir şey söylemiyorsun.
Benimse gözüm gönlüm kararmış,
Gözüm gönlüm kararmış... *(Çeviri: Heja Türk, Şerif Derince)*

Kadın dengbêjler, Temmuz 2011'de kilamlardan oluşan "Komela Jinên Serhedê"/"Serhat Kadın Grubu" isimli bir albüm de çıkardılar. Maalesef 2012 yılının Ekim ve Kasım aylarında yaşanan depremler dolayısıyla dernekteki faaliyetlerini durdurmak zorunda kaldılar ama neyse ki bu aylarda çalışmalarını yeniden örgütlemeye başladılar. Kadın dengbêjlerin dayanışma çerçevesinde ve kolektif bir bilinçle örgütledikleri "Komela Jinên Hûnermend û Dengbêj/Kadın Sanatçılar Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği" kalıplaşmış toplumsal rollere belli noktalarda karşı duruşu hayata geçirdikleri özel bir deneyim. Son olarak Dengbêj Gazîn'in biz kadın sanatçılara öğüdü geldi aklıma: "İstanbul'da bir kadın sanatçılar derneği yok, olsa ne güzel olur, dernek faydalı bir şeydir!".

8 Mart Dünya Kadınlar Gününüz Kutlu Olsun!

Mart'ın Sekizi

Ece Üner

DÜNYANIN EN GÜZEL KADINLARI,YARALI KADINLARIDIR. BEDENİ YARALI, GÖNLÜ YARALI, ÖMRÜ YARALI... EVET YARA GÜZELLİKTİR. ÇÜNKÜ YARA, YAŞAMI ÇAĞRIŞTIRIR.. YARALIYIM DEMEK, HAYATTA KALDIM, ONCA DARBEYE RAĞMEN ÖLMEDİM DEMEKTİR. VE HAYAT KADINA YAKIŞIR, KADIN DA HAYATA..KADIN HAYATI GÜZELLEŞTİRİR, YARASI DA KADINI..

DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAN YA DA SADECE ÜLKEMİZDEN KADINA DAİR HABERLERİ BİLİYORSUNUZ, YÜREĞİNİZ YETERSE TAKİPÇİSİ OLUYORSUNUZ..HANGİ YIL, KAÇINCI GÜN BİR ÖNEMİ YOK, BU DEFA SIRALI VERMEYECEĞİM HABERLERİ, ÇÜNKÜ ÖLÜM BİZE SIRALI GELMİYOR...

GÜLDÜNYA TÖREN..., AKRABASI TARAFINDAN TECAVÜZE UĞRAYIP HAMİLE KALDIĞI İÇİN AİLE KARARIYLA ÖLDÜRÜLDÜ VE TÖRE CİNAYETLERİNİN SEMBOLÜ OLDU..

"İNTİHARA DEĞİL, ÇALIŞMAYA GİTTİ" AYŞE DENİZDALAN... ÇALIŞTIĞI FABRİKADA İHMALDEN KAPILAR KİLİTLİ OLDUĞU İÇİN ÇIKAN YANGINDA DIŞARI ÇIKAMADI VE ÖLDÜ, YANGINI FARKETMESİNE RAĞMEN İÇERİDE KALDI DENİLDİ,KUSURLU BULUNDU,ÖLDÜ, SUÇLU OLDU.

MARDİN'DE 13 YAŞINDA BİR KIZ ÇOCUĞU AYLARCA ONLARCA KAMU GÖREVLİSİNİN TECAVÜZÜNE UĞRADI.

ŞANLIURFA'NIN CEYLANPINAR İLÇESİNDE, 5 LİRAYA ÇALIŞTIKLARI İŞLERİNDEN KAMYON KASASINDA EVLERİNE DÖNERKEN, KAMYONUN DEREYE UÇMASI SONUCU HAYATINI KAYBETTİ 10 KADIN İŞÇİ...

VAKİT GAZETESİ YAZARI HÜSEYİN ÜZMEZ, 14 YAŞINDAKİ BİR ÇOCUĞA TECAVÜZ SUÇUNDAN YARGILANDI, ANCAK MAHKEME TAHLİYESİNE KARAR VERDİ...

POZANTI CEZAEVİNDE ÇOCUK SANIKLARA YILLARCA TECAVÜZ VE İŞKENCE EDİLDİ...

PROFESÖR BÜŞRA ERSANLI CEZAEVİNDEYKEN DOKTORA BİLE GİDEMEDİĞİNİ SÖYLEDİ...

BOŞANMASINA RAĞMEN ESKİ KOCASININ ŞİDDETİNDEN KURTULAMAMIŞ,, ÖLÜM TEHDİTLERİNDEN KORUNMAK İÇİN YARDIM TALEP ETMİŞTİ AYŞE PAŞALI, BOŞANDIĞI GEREKÇESİYLE KORUMA ALTINA ALINMADI..."ESKİ" KOCASININ 11 BIÇAK DARBESİYLE HAYATINI KAYBETTİ...

ANKARA'DA BİR SÜREDİR AYRI YAŞADIĞI EŞİ TARAFINDAN SOKAK ORTASINDA BIÇAKLANAN KADIN YAŞAMINI YİTİRDİ..

BARTIN'DA İSE DEVLETİN ŞİDDET GÖRDÜĞÜ GEREKÇESİYLE KORUMA ALTINA ALDIĞI KADIN,, BOŞANMA DAVASI AÇTIĞI EŞİ TARAFINDAN ÖLDÜRÜLDÜ.

"BEN BİR BDP'Lİ KADIN MİLLETVEKİLİNE ÇOK KIZIYORDUM, ÇOK BEDDUA EDİYORDUM. HALEN MİLLETVEKİLİ BU İNSAN AMA ONUNLA İLGİLİ BİR HATIRAYI DİNLEDIM, ŞIMDI ARTIK KIZMIYORUM." DEDI BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ; "ÇÜNKÜ 17 YAŞINDAKİ BİR GENÇ KIZKEN DİYARBAKIR CEZAEVİ'NDE O KADAR AHLAKSIZCA İŞKENCEYE MARUZ KALMIŞ Kİ O KADAR KENDİSİNİ ZORLAMIŞLAR Kİ BEN DE AKLIMA GELSE DAĞA ÇIKARDIM."DİYE DE EKLEDİ.. O VEKİL GÜLTAN KIŞANAK'TI..

"TECAVÜZE UĞRAYAN DOĞURSUN, GEREKİRSE BEBEĞİNE DEVLET BAKAR" DENDİ..

TECAVÜZE UĞRAYAN KADININ TECAVÜZCÜSÜYLE EVLENMESİ" ÖNERİLDİ...

TECAVÜZ EDİLEN KADIN DA DOĞURMALI. BOSNA'DA PEK ÇOK KADIN DOĞURDU' DİYE SÖYLENDİ..

KİM Mİ SÖYLEDİ?
BUNDAN SONRA KİMİN SÖYLEDİĞİNİN DE ÖNEMİ YOK, İSİM VERMEYECEĞİM ÇÜNKÜ ETRAFTA ONLARDAN ÇOK AMA HALA KADININ ADI YOK....

KADININ ÇİLESİ SANKİ OKYANUS GİBİ, DÜNYANIN 3'TE 2'SİNİ KAPLIYOR, NEDENİ BASİT ASLINDA, KENDİ BAHÇESİNDE DAL OLAMAYANLAR, GİRMİŞ BAHÇEMİZE AĞAÇLIK TASLIYOR... HAYATI YIRTAMAYANLAR GELİP BİZİ YIRTIYOR...

DOĞURMAMAK DA BİZİM ELİMİZDE Mİ BU GİBİLERİ?...BEN BİLMEM..AMA YANIT BASİT; "NE DE OLSA 'DEVLET' BAKIYOR"..

"BANA YAKIN GELDİN DEDİ, SEVDİ.
BANA YAKIN GELDİN DEDİ, VURDU.
ADLARINI SORDUM; 'İNSAN' DEDİLER"....

BUTUN DUNYA KADİNLARİNİN, KADİNİN İNSAN HAKLARİNİ DUNYAYA HATİRLATMA GUNÜ, KUTLU OLSUN...GAYRETİMİZ, ÇIĞLIGIMIZ, AZMİMİZLE GÜNEŞİ DE BİZ DOĞURALIM...ÇÜNKÜ MİLYONLARCA KERE DOĞMASINA RAĞMEN GÜNEŞ HİÇ ESKİMEZ..YARALARIMIZ GİBİ, GÜZELLİĞİMİZ GİBİ, MÜCADELEMİZ GİBİ,BİZ GİBİ...

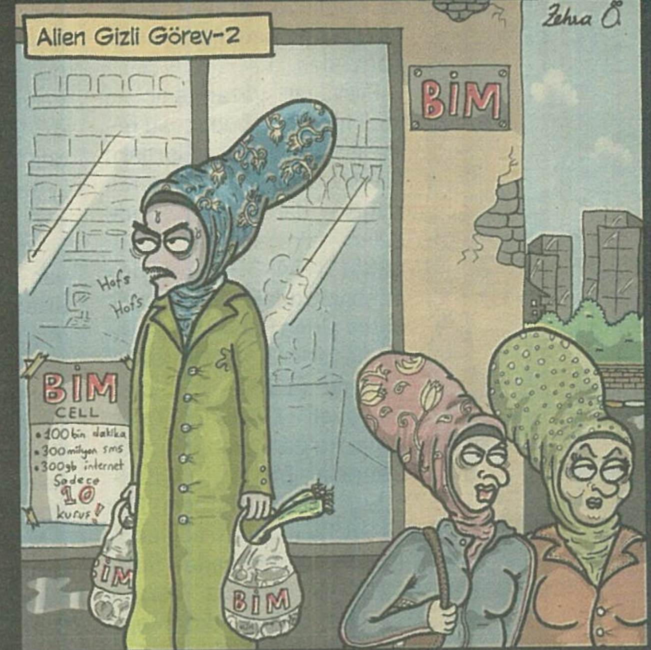
doğumgününüz, doğumgünümüz kutlu olsun:)

Ezgi Aksoy
askoyezgi@gmail.con

Latin Amerika'nın Kadınları

enteresan, güzel, cesur, yaratıcı, şaşırtıcı kadınlar

Latin Amerika sosyal hareketlerin, değişimin ve devinimin adresi. Kafanızı ne zaman Atlantik'in diğer yakasına çevirseniz, olmakta olan bir şeyler muhakkak vardır. Aslında Latin Amerika'nın bir yanı daimi bir devrim halindedir. Bir yanı da hep tetikte ve de faaliyettedir. Hal böyle olunca Latin Amerikalı kadınların hayatının daha kolay olduğu düşünülebilir. Ancak işin orası biraz karışık.

Latin Amerika'da kadınlar ekonomik hayata yüzde 40 oranında katkı sağlıyorlar. Ama söz konusu haklar olunca bu oran düşüyor. Çünkü Latin Amerikalı kadınlar hala kürtaj, boşanma, tecavüz gibi haklarla ve sorunlarla ilgili mücadele vermek durumundalar, ya da bu haklarını çok yakında elde etmişler. Ayrıca kıtada hemen hemen her ülkede yaşanmış olan darbeler ve iç savaşlarda kadınlar büyük acılarla imtihan olmuşlar. Bunlar arasında sistemli tecavüz ve tecavüz bebeklerinin zorla doğurtulması da var. Ayrıca yerli kadınlar bir de ayrımcılıkla baş etmek durumundalar.

Venezüella'nın sol populist başkanı **Hugo Chavez**'in kendini bir feminist olarak tanımladığı ve "**gerçek sosyalizm feministtir**" dediği, Ekvator başkanı **Rafael Correa**'nın kadına karşı şiddeti ortadan kaldırmanın 21. yüzyıl sosyalizminin ana hedefi olduğunu açıkladığı bir kıtadan bahsetsek de, kadın olmak Latin Amerika'da da zor zanaat. Buna rağmen Latin Amerika, hem kendine hem de dünyaya yetecek kadar enteresan kadınlar çıkardı bağrından.

Brezilyalı yazar, şair ve yerli hakları savunucusu feminist **Nisia Floresta** (1810-1885); Brezilya feminist hareketinin önde gelen isimlerinden **Berta Lutz** (1894-1976); dünya edebiyatındaki müstesna yerini almış **Ruhların Evi** gibi dev eserlerin yazarı **Isabel Allende** (1942-...); Nobel Edebiyat Ödülünü Latin Amerika'dan alan ilk isim olan **Gabriela Mistral** (1889-1957); Şilili yazar **Marcela Paz** (1902-1985); kalpten söylediği ılıman şarkıları ile **Mercedes Sosa** (1935-2009); **Chavela Vargas** (1919-2012); **Plaza del Mayo Anneleri**; Kübalı büyük dansçı **Alicia Alonso** (1921-...); Meksika devriminin kadın askerleri "**soldaderas**"; Bolivya'nın ilk ve tek kadın başkanı **Lidia Gueiler Tejada** (1921-2011); Bolivyalı sosyalist politikacı ve aktivist **Elizabeth "Eli" Salgeuro** (1964-...) bu kadınlardan bazıları. Aslında bu kadınların tamamının ortak özelliği feminist olmaları değil. Bu kadınların ortak özelliği; sıradışı olmaları. Tüm dünyaya karşı duracak cesarete sahip olmaları. Söylecek sözleri, anlatacak hikayeleri olmaları. Dünyaya yön verecek kadar yaratıcı, Latin Amerika'nın gerçek mısır başakları kadar güzel olmaları... Ama bazıları, diğerlerinden biraz daha enteresandı...

Manuela Sáenz (1795-1856)

Quito, Ekvador doğumludur ve köken olarak soylu bir kadındır. Ancak Latin Amerika tarihi içinde **devrimci prenses** olarak bilinir. Öte yandan bu devrimci kadın, **Libertador Simón Bolivar**'ın (libertador: özgürlükçü) metresi olarak da tanınmıştır. Manuela, bir kıtaya özgürlük fikrini aşılayan, bunun için savaşan ve bir bütün olarak Latin Amerika'nın Batı sömürüsünden kurtulması gerektiğini ortaya atan ilk adamın, Simon Bolivar'ın aklındaki ve kalbindeki yegane kadındır.

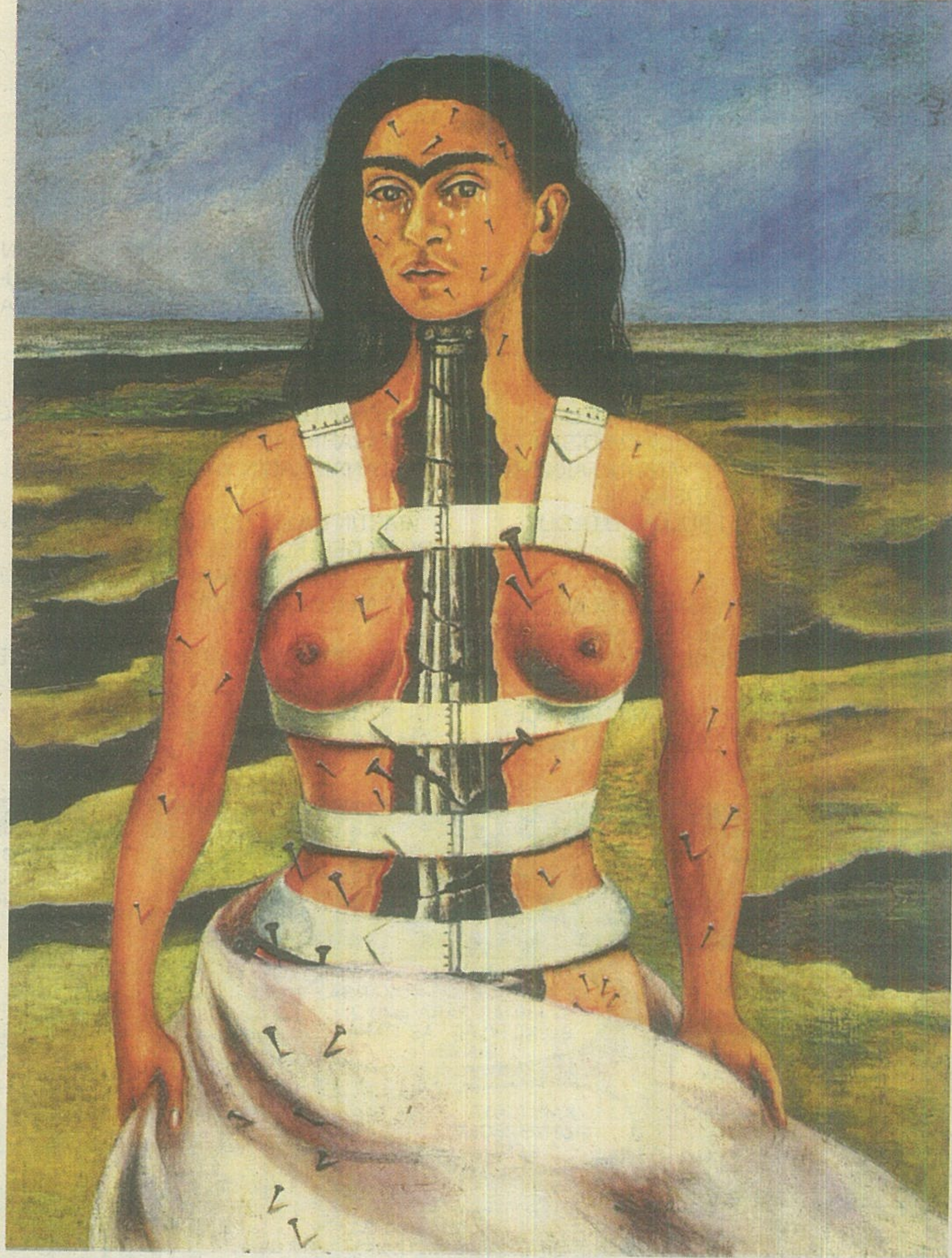
Manuela, Bolivar'ı tanımadan önce zengin bir İngiliz tüccar olan **James Throne** ile evlenmiş ve **Lima**'nın sosyetesine dikey geçiş yapmıştır. Ancak görünürde partilerden partilere akan ve köle sahibi soylularla kadeh tokuşturan bu genç kadın, o yıllarda Latin Amerika'da büyümekte olan birlikçi ve devrimci hareketlere finansman sağlamış, devrimcileri desteklemiştir. Evlendikten beş yıl sonra da kocasını terk etmiştir. O yıllarda bir kadının boşanması Katolik Latin Amerika'da söz konusu bile değildi. Lakin terk etmek bile yeterince aykırı ve radikal bir eylemdi.

Manuela, kendinden 15 yaş büyük olan Bolivar'la sekiz yıl süren fırtınalı bir ilişki yaşadı. İlişkileri sekiz yıl sürdü; çünkü sekiz yılın sonunda Bolivar hayatını kaybetti ve yıldızlara karıştı. Bu yıllarda Manuela Saenz, **Libertadora del Libertador** (özgürlükçünün özgürlükçüsü) adıyla ünlenmiştir.

Bu sekiz yıl içinde Simon Bolivar'a düzenlenen suikastleri önlemiş, bir tanesine bizzat kendisini siper etmiş, çeşitli durumlarda Bolivar'ın kaçmasına yardım etmiştir. Bolivar'a dillere destan aşk mektupları yollamış, politik durumu nedeniyle bir ülkeden diğerine geçmekte olan Bolivar'ı takip etmiş, zaman zaman ziyaret etmiş ve Latin Amerika devrimi ile olan bağını asla koparmamıştır. Ayrıca Manuela kadın hakları için de çalışmıştır. Aslında libertadora del libertador adını kendisine veren de yine Simon Bolivar'dır.

Manuela Saenz, Simon Bolivar öldükten sonra da Latin Amerika devrimi için çalışmalarını sürdürdü. Bolivar'ın ölümünden sonra **Gran Colombia**'nın (Büyük Kolombia: Simon Bolivar tarafından kurulmuş Latin Amerika tarihindeki tek büyük Latin Amerika ülkesidir) başkanı olan **Francisco Santander** tarafından sürüldü ve **Jamaica**'ya yerleşti. Ardından bir **Peru** köyü olan **Paita**'ya irtica etti. Burada Latin Amerikalı kızlara aşk mektupları yazan balina avcılarının mektuplarına çeviri yaparak ve tütün satarak geçindi. Yine bu kasabada devrimci **Giuseppe Garibaldi** ve Amerikalı yazar **Herman Melville** ile tanıştı. Bu sırada kocası öldü ve Saenz kocasının büyük mirasını reddetti. Manuela Seanz, Paita'da patlak veren bir difteri salgınında hayatını kaybetmiştir. Bedeni bir toplu mezara gömülmüş ve eşyaları yakılmıştır.

Ölümünden sonra Saenz'in adı yavaş yavaş

tarih sahnesinden silindi. Bunun nedeni büyük ölçüde bir metres ve bir kadın olmasıdır. Ancak Saenz'in yeniden hatırlanması 1990'ların sonlarında olmuştur. Manuela Saenz, Latin Amerika tarihine yön veren önemli bir devrimci, eylemci ve aktivisttir. Hatta belki de Simon Bolivar'ın "el libertador" olmasında en büyük paya sahip kişidir.

Anne Bonny (1702-1782) ve Mary Read (...-1721)

Aslen Latin Amerika kökenli olmayan Anne ve Mary, dünyanın ender kadın korsanlarından ikisi. Hatta **A General History of The Pyrites** kitabına göre, tek ikisi. Bu iki kadın da erkek çocuk olarak yetiştirilmiştir. Her ikisi de korsanların dünyasına ilk adım attıklarında erkek gibi giyinmişler ve fark edilene kadar öyle kalmışlardır. Her ikisi de erkekler kadar sert ve amansız korsanlardı. Korsanlığı seviyorlardı ve mesleklerinde hayli başarılı idiler. Birbirleri ile Calico Jack'in gemisinde tanışmışlardır. O sırada ikisi de erkek kılığındadır ve her ikisi de birbirlerinden hoşlanmışlardır.

Anne, hayatının neredeyse tamamını Latin Amerika sularında sürdürmüştür. Köken olarak İrlandalı bir korsandır. Ancak İrlanda'da da neredeyse hiç kalmamıştır. Hayatı Latin Amerika'da ve özellikle Karayipler'de geçmiştir.

Korsanlık müessesesinin meşhur olduğu 18. yüzyılda Karayiplerin en meşhur ve en korkulu korsanlarından biridir. Korsanlıkla tanışması fakir bir denizci olan kocası ile evlenmesi olur. Ama bu sırada korsanların prensi **Jack Rackham** ile tanışır ve onunla bir ilişkisi olur. Küba'dan Dominik'e, Jamaika'dan Bahamalar'a gezip dururlar. Aslında sürdükleri suç dolu bir hayattır. Ama birbirlerini sevmektedirler. O yıllarda Anne denizci kocasından resmen boşanır ve denizde, korsan gemisinde Jack Rackham ile evlenir. Evlendikten hemen sonra Mary Read ile tanışır. Mary de tıpkı kendi gibi güzel bir kadındır ve tesadüfe bakın ki o da korsandır.

Mary aslen İngiliz donanmasında görev yapmış bir askerdir. Karayiplerde ve Güney Amerika'da kral adına nice şiddet olayına imza atmıştır. Ancak

gemisi korsanlar tarafından kaçırılınca, Mary de korsanlara katılmaya karar verir. Anne ile tanıştıktan sonra pekçok kanunsuz işe imza atmış ve pekçok zengin gemisi soymuşlardır. Mary bekardır ve tutsak aldıkları bazı denizcilerle aşk yaşadığı da anlatılır.

Mary 1720'de yakalandı ve 1721'de hapishanede öldü. Söylendiğine göre öldüğünde hamile idi. Anne de Mary ile yakalandı. Ancak Mary'nin ölümünden sonra kendisine ne olduğu bilinmiyor. Anne kaçmış olabilir, ya da belki de infaz edilmiştir. Yani Anne'in akıbeti belirsizdir. Ancak neticede bu iki kadın, Latin Amerika sularında varlık göstermiş bilinen tek kadın korsanlar olarak tarihe geçmiş ve o günden bu güne yine o sularda seyreden Latin denizcilere ilham vermişlerdir.

Maria Eva "Evita" Peron (1919 – 1952)

Dünya tarihinin bilinen ilk büyük "first lady"si Eva Peron. Hatta kocasından yani Arjantin başkanından bile daha çok sevilmiş, daha çok hatırlanmıştır. Latin Amerika ona "Evita" yani **Evacık** der.

14 yaşında iken aktirist olmak için Buenos Aires'e gelmiş ve burada ufak tefek işler yaparak para kazanmıştır uzun süre. Bu sırada henüz genç bir subay olan **Juan Domingo Peron** ile tanıştı. Peron çok geçmeden gerçekleşen bir darbeye katıldı ve böylece o yıllarda "siyasete girme yöntemi olarak darbe yapma" düsturundan o da faydalanmış oldu. Bir ara Juan Peron tutuklandı. Bu esnada Eva büyük çaplı grevler yapılmasını sağladı ve böylece Juan Peron serbest bırakıldı. Evita'nın liderlik vasfı ilk o zaman ortaya çıkmıştır. Evita bu vasfını sonraları kocasının seçim kampanyalarında kullanmış, yaptığı konuşmalarla kalabalıkları etkilemiştir. Aslına bakarsanız seçimlerde seçilen Juan Peron değil, Evita Peron'dur.

Juan Domingo Peron bir asker olarak adım attığı hayat yolunu, bir diktatör olarak tamamladı. Populist ve muhafazakar politikalar benimsedi ve belki de çağın ilk neo-liberal politikacısı oldu. Henüz neo-liberalizmi ABD bile keşfetmemişti. Ancak Evita her zaman halk tarafından sevilen bir kadın olmuştur. Juan Peron'dan korkanlar, Evita'yı bağrına basmıştr. Evita, kocası bir diktatörken bile kadın hakları adına birşeyler yapmayı denemiş, ama pek başarılı olamamıştır.

Evita Peron henüz 33 yaşındayken kanser nedeniyle hayatını kaybetti. Evita müzikhali, dünyanın en çok seyredilmiş ve en çok bilinen müzikhallerinden biridir. Evita Peron ise, Latin Amerika'nın kadınları dendiğinde çoğu insanın aklına ilk gelen isimdir.

Policarpa Salavarrieta (1795 – 1817)

Kolombiya'da 10 bin Peso üzerinde bulunan Policarda, ya da Latin Amerika'da bilinen adıyla **La Pola**, devrimciler için casusluk yapan bir genç kadındı. İspanyol soyluların evlerinde çalışıyor, sohbet de edilen yemek masalarına servis götürüyor ve bu sırada soyluların planlarını dinliyordu. Ancak La Pola, henüz 23 yaşındayken İspanyol soylularınca ve krallık yanlılarınca yakalanmış, yargılanmış ve vatana ihanet suçundan idam edilmiştir. 14 Kasım Kolombiya'da **Kolombiya Kadınının Günü** olarak kutlanır ve La Pola'ya ithaf edilmiştir. La Pola, Latin Amerikalı pekçok feminist hareket tarafından manifestolarda adı geçen ve ilham alınan bir sosyal figüre dönüşmüş durumda. Özellikle masum güzelliği ve de cesareti hala anlatılıyor.

Camila Vallejo (1988 - ...)

Henüz 24 yaşında olmasına rağmen neredeyse 3 yıldır tüm dünya tarafından tanınan genç, güzel, iddialı ve idealist bir devrimci Camila Vallejo. Dünya Camila'yı ilk olarak Şili'de üniversitelerin özelleştirilmesini protesto eden öğrencilerin bir araya geldiği eylemlerde duydu. Öğrenciler zaten öfkeliydi. Öğrenciler kızgın ve de yıkım gücü yüksek devrimcilerdi. Camila ise bu öfkenin doğru yöne kanalize edilmesini sağladı ve son dönemde Latin Amerika'dan çıkan en genç ve iddialı lider oldu.

Bu gösteriler sırasında Camila bakanların istifasına neden olmuş, hükümetin yerini sarsmış, suikast tehditleri almış ve bu nedenle bir ara yerinden sarstığı hükümet tarafından koruma altına alınmıştır. ABD'nin bile hakkında araştırma yaptığı Camila, çok yakında siyasete atılmaya hazırlanıyor.

Camila Vallejo, daha şimdiden dünyanın yaşayan en önemli kadınları listelerine girmeyi başardı. Daha şimdiden sözlerine değer veren milyonları sokağa dökebiliyor, genel grev yapılmasını ve ülkede hayatın durmasını sağlayabiliyor. Camila, yaşadığımız yüzyılın en önemli kadınlarından biri olacak gibi duruyor.

Rigoberta Menchu (1959 – ...)

Rigoberta Menchu, Guetamalalı bir aktivist. Yıllardır yerli hakları için mücadele veriyor. Defalarca ülkesinden sürüldü, ya da aldığı tehditler yüzünden kendi ayrılmak zorunda kaldı. Hayatının bir kısmını ülkesi dışındaki ülkelerde geçirdi. 1992'de **Nobel Barış Ödülü**'ne aday gösterildi ve ödülü aldı. Aslen **K'iche** kökenli olan Rigoberta, sadece K'icheler için değil, tüm yerliler için savaş vermiştir.

Rigoberta 1959'da bir K'iche köyü olan **Chimel**'de doğdu. O yıllarda Orta Amerika koskocaman bir muz cumhuriyeti idi. K'icheler kendi yapılarını, kültürlerini ve inançlarını korumaya çalışıyorları, ancak bu hususta başarılı olmalarına izin verilmiyordu. Chimel gibi yoksul K'ichelerin yaşadığı kasabalar ve köyler toprak sahiplerinin kontrolü altındaydı. Üzerindeki yerliler de bir anlamda, gayri resmi olarak toprak sahiplerinin malı sayılıyordu. Latin Amerika tarihi toprak sahipleri ve topraksız köylüler arasındaki mücadeleye çok uzun yıllardan beri sahne oluyor. Latin Amerika'daki sosyal hareketlere meraklı olanlar bunu bilirler.

Rigoberta ve ailesi yaz aylarında kıyı bölgelere gidiyor ve mevsimsel işçi olarak şeker kamışı tarlalarında çalışıyorlardı. O yıllarda **Guetamala İç Savaşı** (1960 – 1996) patlak verdi. Orta Amerika'nın görüp görebileceği en şiddet dolu, en tekinsiz ve en tehlikeli yıllardı. Savaş bittiğinde 200 binden fazla insan ölmüş, ya da kaybolmuştu. Bu yıllarda ülkedeki çeşitli sol gruplarla devlet yetkilileri çatışmıştır. Çatışmaların temelinde ise etnik grupların yoksul bırakılması ve topraksız bırakılması vardır. Rigoberta Menchu'nun babası da bu gruplara katılmıştır. Ancak 80'li yıllarda tutuklanmış ve işkence görmüştür. Bu olay Rigoberta'nın da köylüler için savaşan gruplardan birine katılmasına neden olur.

Rigoberta direnişçilere katıldıktan sonra birer birer ailesinin yok oluşuna tanık olur. Erkek kardeşi kaçırılır, dövülür ve ardından Rigoberta'nın gözleri önünde kasaba meydanına bağlanarak diri diri yakılır. Babası da tekrar yakalanır ve işkencede bu sefer öldürülür. Annesi ise tutuklanır, işkence görür ve tecavüze uğrar. Ardından da öldürülür. 80'li yılların ortalarına gelinmiştir ve sıra artık Rigoberta'dadır. Bu nedenle Rigoberta Meksika'ya sığınır. Oradan da Fransa'ya geçer. Fransa'da Rigoberta, **"I, Rigoberta Menchu"** adlı otobiyografiyi kaleme alır. Okumanın yer yer imkansız bir hal aldığı kitap sonraları gerçek olamayacak kadar acı bulundu. Kitapta hem Guetamala yerlilerine dair, hem de savaşın acılarına ve Guetamala'daki insan hakları ihlallerine dair çeşitli ayrıntılar bulmak mümkün.

I, Rigoberta Menchu yayınlandıktan sonra Rigoberta, uluslararası bir üne sahip oldu. Çalışmalarını genişletti ve Latin Amerika'daki tüm etnik grupların sesini duyurmak adına çaba sarf etmeye başladı. Tehditler aldı ve hayatının büyük bölümünü diken üstünde geçirdi. Hala da öyle geçiriyor. Rigoberta Menchu, tüm Latin Amerikalı etnik aktivistler arasında özel bir yere sahiptir, çünkü bu iç meseleleri dünyaya duyuran ilk aktivstlerdendir. Ayrıca bir kadındır ve Latin Amerikalı aktivist kadınların akıbeti pek de iç açıcı değildir. Rigobelda Nobel Barış Ödülünü 1992'de aldı, Yani **Kristof Kolomb**'un meşhur Amerika gezisinin 500. yıl dönümünde.

Frida Kahlo (1907 – 1954)

Bizzat benim de Latin Amerika'ya ilgi duymama, üniversitede İspanyol Dili ve Edebiyatı seçmeme tek başına neden olmuş, Latin Amerika'dan çıkmış en güzel insanlardan biridir Frida. Bana göre Latin Amerika'nın kısa bir özetidir. Çektiği acılara ve göğüs germekle yükümlü olduğu her tür belaya rağmen, arabesk olmamayı başarmış ve yine de ölüme kocaman bir nanik çekmiştir. Cesur, narin, kırılgan ve aşk doludur. Hissetmek diye tabir ettiğimiz duygu durumunu layıkıyla yaşayabilmiş ender insanlardan biridir. "Herkes olur, ama herkes gerçekten yaşamaz" der **Victor Hugo**. Frida, gerçekten yaşayanlardır. Gerçekten yaşadığını söylemek için çizmiştir resimlerini.

Frida, **Meksika Devrimi** hareketinin başladığı yıl doğmuştur. Tüm ömrü boyunca da ateşli bir komünist olmuştur. Frida'nın dünya kültüründe yarattığı etki hem tartışılmayacak kadar gerçek, hem de hesaplanamayacak kadar yoğundur. Kendi gerçekliğini anlattığını iddia ettiği sürrealist otoportreleri derinden gelen çığlıklar olarak hala yaşadığını haykırıyorlar. Frida aynı zamanda her zaman geleneksel bir Meksika kadını gibi giyinmiş ve bu anlamda geleneksel Meksika kadınını da içinde yaşatmıştır.

1925 yılında Frida, bir otobüs kazası geçirdi. Onlarca kemiği kırıldı ve haftalarca hastanede kaldı. Hastaneden çıktıktan sonra ise asla iyi olmadı. Defalarca alçıya alındı ve kemikleri defalarca kırılıp yeniden birleştirildi. Bedensel acı, Frida için bir yaşam biçimine dönüştü. Frida, dünyayı en çok etkileyen sanatçılardan biri olarak, 1954'te hayatını kaybetti. 47 yaşındaydı. Ancak tüm dünyanın gördüğü en enteresan kadınlardan biri olarak, bir ressam ve bir sanatçı olarak, hala ilham ve yaşam kaynağı olmayı isesürdürüyor.

STİN İGİAMAS KORİTSİA*

Katina Karanikola

Hoş geldi, hoş geldi misafirler
Oturacak yerde yok
Yumurta pişirelim
Tava delik, yağ da yok...

Lodosla, poyrazın kucaklaştığı, deniz, mastiha, rezene ve narenciye kokan lalelerin yurdu Xios'tan (Sakız adası) kadeh kaldırıyoruz seksen küsurluk barba Dimitri'yle. **Sağlığa... Şiddetsiz, kurbansız, cinnetsiz günlere**...

Türkiyeli olduğumu duyan Barba Dimitri yanaştı, henüz çocuk yaştayken yayasından (nine) öğrendiği yukardaki dörtlüğü beynimi delene kadar karşı kıyılara bakarak söyledi, anlattı... Alasata(Alaçatı) dan göçmüş gelmiş ailesi buralara, geçen bunca yıllara rağmen Alasata'ya hasret hiç bitmemiş. Bir şişe uzoyu devirdikten sonra kalkmak istedim, olmaz vre " Methisi miso, paras petamenos"*dedi. Devam ettik sarhoş edici kokular arasında paramızı kurtarmak için kadeh tokuşturmaya. Sar yeni baştan...Hoş geldi....

Yunanistan'da peş, peşe patlayan ekonomik fırtına, peşinden grev dalgalarını sürüklüyor. İşten çıkartılan ve sırada binlercesi bekleyen, (Selanik'teki üniversitenin birinde yüzme havuzu olmamasına rağmen, cankurtaran olarak çalışan, maaşı evine gönderilen gariban da dâhil) ağır vergiler, haraçlar, maaşlardan kesintiler halkı bezdirdi. Vazife haline dönüşen grevlerle, hayat alabora oluyor. Toplu ulaşım, sağlık çalışanları işi bırakıp bakanlıkların önünde protesto ediyorlar. Günlerdir yalnızca acil servis hizmet ediyor. En matrağı televizyonlar da spikersiz, sessiz gösterilen futbol maçları. Yunan hatunları Agamemnon'un ordusu gibi protestolarda ön safhalarda, akıllarına estikçe dağ çetesi gibi ellerinde siyah bayraklarla, yol kesmeler, kamu binalarını basmalar... Belli ki bu hatunlar Türk erkeğiyle tanışmadılar, biber gazından haberdar değiller... Polis desen bunları görünce yol değiştiriyor.

Yirmi beş Aralıkta Ksanthi'de tecavüz edilip öldürülen otuz beş yaşında ki Zoi için Yunanistan'ın her kesiminden kadınlar, katilin bir an önce bulunup cezalandırılması için yüksek mercilere baskı yapıyorlar. Olayın

medyada çok fazla yer almaması, aldığında da "**kurban katili tanıyordu, katil yabancıydı** "gibi söylemler olayın ört bas edilmek istediğini gösteriyor. Bu yayınlar üç maymunu oynayan "kendini temize çıkartmayı, gerçeği görmeyi reddeden" belli bir toplumun sesiyle çıktığı belli. Kadınlar gününde binlerce kadın ve sivil toplum örgütleri öldürülen Zoi için Ksanthi'de toplanarak, tepkilerini dillendirecek, Zoi'yi anacak. Şu ana kadar katılım bildiren gruplar, Sol Feminist Avrupa Forum, Yabancı kadınların fuhuşa zorlanmasına hayır forumu, Atina Feministleri, Uluslararası Kadınlar Rotası, Kadın Yardımlaşma Derneği, Terminal 119 mecmuası(antifaşist, antiracist, anti milliyetçi yayın),Aristotelio Üniversitesini temsilen Dimitra Kongidu... Her grup kendi dövizleri ve kendi panolarıyla " Ataerkil toplumun susmasına, susan medyaya, susan aileye, susan yargı sistemine, şiddet gören kadınların susmasına, susan kiliseye karşı seslerini yükseltecek.

Körler adası Hioslular hala krizin pek farkında değiller. Beş yüz körün yaşadığı altmış bin nüfuslu Hios'ta bir ay içinde dört yüz altmış tanesini adanın koruyucusu olduğu inanılan Aya (Azize) Markela mucizevi bir şekilde iyileştirdi !!!Ama emekli maaşlarının kesilmemesine yardımcı olamadı!!Denizcilik ve sakız ticareti adanın ekonomik ve kültürel açıdan gelişmesinde önemli rolü var. Christopher Colombos bin dört yüz yetmiş üçte Xios'un Vrontados bölgesinde denizcilerden, denizcilikle, ilgili bilgiler edinmek, haritalar almak için gelmiş. Colombos'a Hios'u sevdiren, uzun

kalmasına neden olan Kambos, baharda lalelerin açılmasıyla kızıl renge bürünüyor. Lalenin yurdu olduğu söyleniyor Hios'un. Çalınarak götürülmüş Hollanda'ya. Adanın güneyinde yetişen sakız, Avrupalı gezginler sayesinde M.S. onuncu yüz yılda ün kazanmış. Düzenli kullanımı on dördüncü yüz yılda Cenevizlilerin kurdukları Maonas adlı birlikle satışını tekelinde tuttuklarında gerçekleşmiş. On altıncı yüz yılda Osmanlı işgalciler mamulün satışını tekellerinde tutarak adaya ekonomik katkı sağlamışlar. Gizli olarak satılması, hem Cenovalılar hem Türkler döneminde uzuvların kesilmesinden, ölüme kadar ağır cezalarla sonuçlanırdı. 1983 te damla sakızı üreticileri birliği kuruldu adada. Kimi hastalıkların tedavisinde, ilaçlarda, cerrahi dikişlerde, diş tedavilerinde, bazı endüstriyel ürünlerde ve kozmetik alanlarda kullanılmak için birçok ülkelere ihraç ediliyor. Geçen yaz adanın güneyinde çıkan yangında yüz elli bin hektar sakız ağaçlarıyla birlikte kül oldu. Kimilerine göre şimdi denge sağlanacakmış. Para ettiği için bol miktarda dikilen ağaçlardan çok fazla mastiha elde edilmiş, satılamayıp stoklanmış. Ellerinde ki fazlasını tüketmek için simitte, köftelerde, olur olmaz her yerde mastiha....

Su katılmamış, halisinden salak Altın Şafakçıların yabancılara ve Yunan vatandaşı Müslümanlara saldırıları sürerken, Midilli adasının, özelleştirilen iki yüz on beş yatlık marinanın kırk yıllığına Koç holdinge ait Setura kiralanmasından sonra, Kerkira, Turkolimano, Lefkada limanlarına, Atina Paşa limandaki Zeas marinasına da Türklerin talip olması, aklıyla irtibat edemeyenlerden " **Vatan elden gidiyor, Türklere teslim ediliyor"** yaygaraları duyuluyor. Kangrenleşen bu beyinlere inat Hios esnafı ve halkı Türkleri en iyi ağırlamak için birbirleriyle yarışıyorlar. Dükkânların camlarında mönüler ve fiyatlar Türkçe yazılıyor artık. Sakız sokaklarında Yunanlıdan çok Türk ve Koreli dolaşıyor, hafta sonları Türkler marketleri, tavernaları istila ediyor. Gördüğüm bir duvar yazısı yolda tek başıma gülme krizine girmeme sebep oldu. **Altın Şafak, Altın Şafakçı evde annen Türk dizilerine kapalı.** Her kanalda gösterilen Türk dizilerini Yunan halkı bayıla, bayıla seyrediyor o saatlerde sokaklar boşalıyor, bebekler erkenden uyutulup herkes ekran başında yerin alıyor. Her akşam gösterilen Muhteşem Yüzyılı seyredebilmek için iş yerini kapatanlar var. Bayanların çoğu Bali Bey'e aşık. Malkoçoğlu'na Yunanistan'da cariyelik yapacak hatun çok, bir değil onlarca haremi olabilir.

FRANSIZ HATUNLARA PANTOLON GİYMEK SERBEST

Bin yedi yüz doksan dokuzdan, kadınların pantolon giymesini yasaklayan fosilleşmiş kanun Fransa'nın tozlu raflarında günümüze kadar geldi. On dokuzuncu yüz yılın başında bir yönetmenlikle sadece ata ve bisiklete binerken pantolon giymek kadınlara serbest bırakılmıştı. Diken gibi batan bu kanunu Faslı Kadın Hakları Bakanı Najat Valland Belkacem cımbızla çekerek Parisli bayanların, kadınlar gününde pantolonu yasal giymelerini sağladı.

Bize de bir hediye hükümetimizden geldi. Denetimli Serbestlik Yasasıyla kodesteki koçlarımızı dışarı salıverdi. Bu durumda yüz elli kadın Roma kalkanıyla kendini korumaya

MİNAREYİ ÇALAN KILIFINI UYDURUR

OTOBÜSÜ, DOLMUŞU,MİNİBÜSÜ OLMAYAN GÖKÇEADA TEPEKÖY'E HEDEF 2050

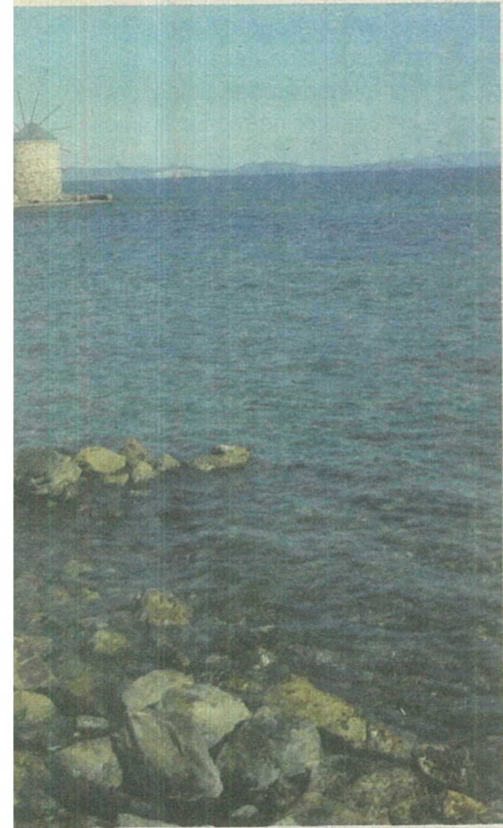
HEY CEMAAT KİLİSE'YE GELSEN DE, GELMESEN DE AYİNİ DİNLEYECEKSİN

ılmıştır. Erkeklerin bunca emekleri karşılıksız kalıyor, hakları yeniyor diye düşünüyorum. Kıyak yapsak ta yılın bir gününü onlara adasak... ne dersiniz kızlar? En fazla hatunu hakladıkları günü "Erkekler günü" ilan edelim.... Haydi, aslanlar hak etmek için iş başına... On dört Şubatta dansla devrim yapıldı mı bilemiyorum. Dans eden kadınlar dan kaçı şiddete maruz kaldı? Asıl şiddet görenler kafesin arkasında saklanarak, koyun gibi sessiz, gözlerden uzak namus koruyorlar. Namus para değil ki kaybedilince geri gelsin!!!İyi korunmalı. Erkekle tokalaşmamak, çam çerçeveden dışarı bakmamak....aksi takdirde Süpermenler cinnet geçirip eşek sudan gelinceye kadar, kadını dövmek zorunda bırakıyor. Dayağında, cinayetin de adı cinnet!!! Cezadan indirim almak için iyi bahane!!! Mahkemelerde indirimlerin sezonu yok, devamlı indirimdeler. Seri tecavüzcü kravatla mahkeme salonuna gelirse iyi hal indirimi, eski sevgili indirimi, kot pantolon giyiyordu indirimi, tecavüz anında bağırmıyorsa rıza göstermiştir indirimi, çantasında doğum hapı buldum indirimi, hamile bırakıp, zaten bakire değildi indirimi, yolda tanımadığı erkeğe saati soran karısını öldürene cilve yaptı indirimi, üvey kızına tecavüz edip, kızın ruh sağlığı bozulmadı raporu indirimi,...Kadın programında babam bana tecavüz etti dediği için babasını kamuoyuna mahcup etti indirimi....(babadır severde, döver de, düdükerde)...

İnsan hakları dendiğinde kadınlara yönelik hiçbir hak yoksa(Bedensel haklar, eğitim, kocadan boşanma, sevgiliden ayrılma hakkı, aile veya kocadan izinsiz çalışma hakkı, Müftü, Patrik olma hakkı...) Türkiyeli kadınlar dansla Pyrrhus(Pirus) zaferi kazanır!

Ve hala "ineği ver, kızı al" diyebilen babalar varsa **"İnekler günümüz mübarek olsun"**

*Sağlığımıza kızlar
**Yarım sarhoşluk atılmış paradır.

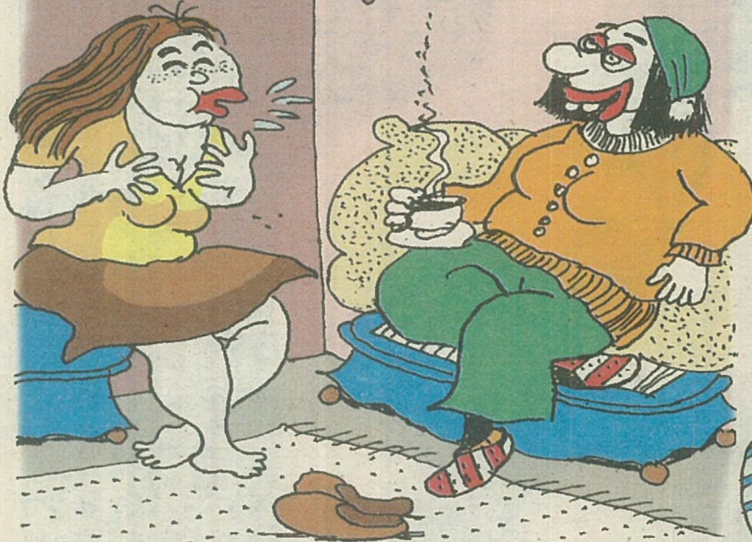

GÖKÇEADA ŞAHİNKAYA KÖYÜNÜ KORSANLARDAN KORUYAN SUR

FEYHAN GÜVER

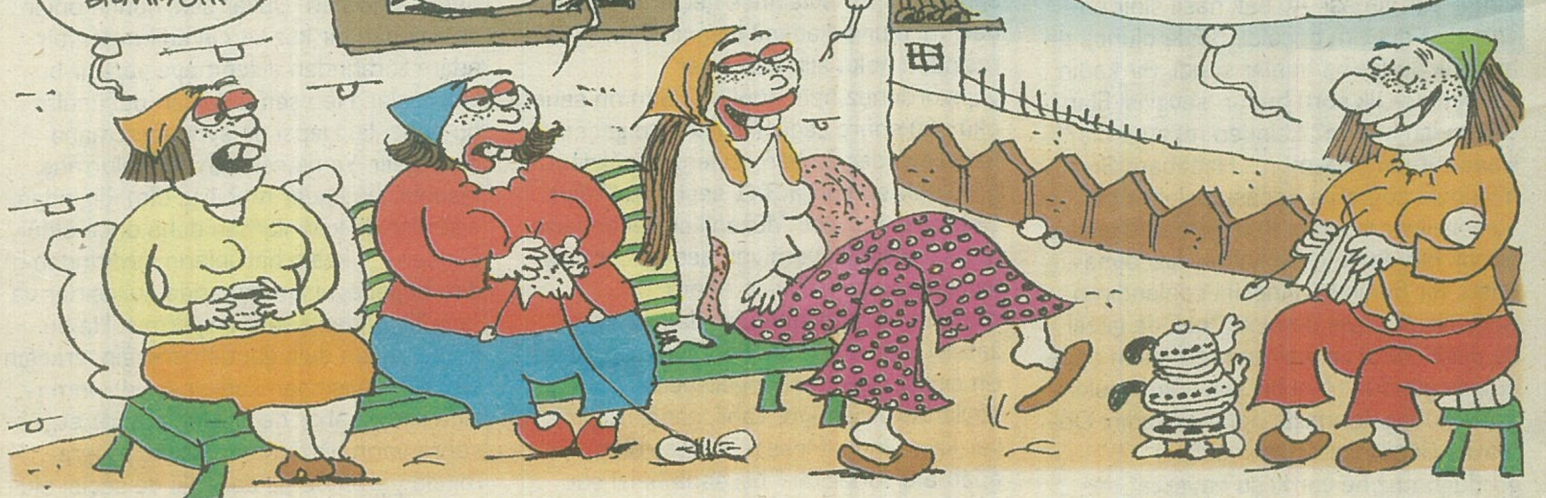

Evde kalmış kız kuruları ve Şen Dullar Apartmanı

Ayşe Özer

Evde otur, otur, otur e tabii kurudunuz kaldınız öyle. Bir de hepsi evde kalmış oluyor başka bir mekanda değil. Arabada kalamıyorsun mesela. O zaman kızlığından şüphe duyuluyor herhalde ondan. Arka koltuk tehlike arz edebilir. Arabada beş, evde on beş durumu olabilir. Amcalar fazla Amerikan filmi izlemişler, üstüne de Ankaralı Namık dinlemişler, devreler yanmış tabii. Hayal dünyaları geniş. Evin sınırları içinde kızlık bir bütündür, parçalanamaz. Dışarıda başına gelenlerden ve sarı saçlarından sen suçlusun. Evde kaldıysan kesinkes kızsındır, muayeneden yırtarsın. Bak ne söylesen yanlış anlaşılmaya müsait oluyor ki. Konu hayli netameli.

Simone de Beauvoir teyze buna bir şey dememiş. Zaten kadın bu zincirleme sıfat tamlamasını Fransızca söylemeye kalksa bir paragraf filan sürer. Google'a sorunca sana diyor ki: "son of a spinster". En meşhur Amerikan küfüründen bir kelime farklı yani. Kuruya "son" diyor Google. Simon'un kedisi gibi bakardı Simone teyzem bunları duysa. Kızın kurusu nasıl oluyor abiler diye. Anadolu'da bütün kalmış kızları nikahlamak diye tabir var, sen sokakta "gelsin koca, gelsin devlet" diye istediğin kadar bağır. Feminizm güncel sorunlarımıza cevap veremiyor ablalar, azcık kaldıralım popoları desem, JLO poposu korsesi alacak hatunlar var. İki dakika delikanlı olun kızım ya.

Kız tercih edilmeyi bekler, ona mesela hayırlı bir kısmet bulayım diye kapı kapı da dolaşamazsın, ayıp. Şöyle öğretmen filan olsun, 2-3 ay yaz tatili olur filan diye kriter de belirtemezsin. Onu hep ne doktorlar, ne mühendisler istemiştir de, biz vermemişizdir. 35 yaşından sonra "ne olursan ol yine gel" demek zorundaymışsın gibi nerede armudun sapı, üzümün çöpü varsa önüne servis ederler. Belki sen Mevlana'dan hoşlanmıyorsun. Belki tipin değil. Olmaazz, kör satıcısının kör alıcısı olmak zorundasın. Bari azcık alla pulla da ayağımız alışsın. Yer misin yemez misin? Sanki sen asal gazlıktan serbest radikalliğe geçiveriyorsun hemen 35'inden sonra. Yolun yarısına gelince bütün istikrarını kaybedip, Farmville'deki tavşanlar gibi kırkılmak için tepende yanan bir ampul oluşuyor. Üzerinde yüklü elektronunla her türlü reaksiyona açık geziniyorsun uzayda. Feysbukta ilişki durumuma bak bari, orada ne yazıyor? "İlişkiye açık" da anguta da, öküze de açık diyor mu? Demiyor. Belki benden çok iyi lahana turşusu olabilir, denemedik ki nereden biliyoruz? Ama senden bir kereviz olmaz yer elması. Ay bak nasıl sinirlendim elim ayağım boşaldı. Böyle olunca da histerik derler ha bunlar şimdi. Bir kadın sinirlenince ilk soru budur: sevgilisi filan var mı lan bunun? Eşinden mi ayrılmış? Haaa tamam o zaman... Hababam Sınıfı'ndaki coğrafya hocası Melahat gibi olası geliyor insanın. Ki o domates güzeli birçok filmde de evde kalmış kızı oynamıştı. Bir filminde annesini canlandıran Adile Naşit şöyle demişti: "pek de güzel de değil". Kirpi ve yavrusu teorisinin çöpe atıldığı gündür. Hani biz senin kuzucuklarındık. Duygularımızla oynadın kadın. Domates Güzeli ise, "Demini almış gördüğümüz ne var ki şu hayatta" demişti bir filminde. Hay ben o biyolojik saatin zembereğine. Mahzunlaştım bak yine.

Ne diyordu Mahzun abimiz, "anam bahan kız beyenmiş, evlenmem de evlenmem, bu genç yaşta kendimi inan heder edemem". İstemem yan cebime koy oluyordu sonra gidişat. Iyyy hiç sevmem erkekte demagoji.

Tıp bile çaresiz kalıyor bu konuda. "Adet sancım var ölüyorum doktor" diyorsun bilmem kaç lira muayene ücreti verdiğin kadın doğumcuya(toplumcu gerçekçi bir gönderme mi var orada) o da sana diyor ki "evlenince geçer". Böyle tedavi mi olur arkadaş? İnsanın bilmem neresinden doku alıp karaciğer yapıyordunuz hani noolldu? Sen on sene oku oku sonra tedavi: evlenince geçer. Reçeteye de yaz bari "evlenme cüzdanı görüldükten sonra 3X1 sevişmesi" diye. Doktor sana tabii "düzenli cinsel hayatın olursa geçer" diyemiyor, dese gider şikayet eder bazı hatunlar. Adam napsın(kadın doğumcular da hep erkek zaten) "sen evlen bacım" diyor. Çocukların cinsel gelişimini engelleyecek bir şey söylemek istemiyor tabii, genel izleyici var karşısında. Mesela prostat olan adama diyorlar mı " biz sana helal süt emmiş birini bulalım evlenirsin şıp diye geçer" diye. Napalım şifa niyetine mi evlenelim yani?

Yaşlı kadınların evlerinde yorganın gitmişliği ve kavganın bitmişliğinden kaynaklı bir huzur vardır. Gençliğinde saç saça baş başa kavga ettiği görümcesiyle birlikte oturan gördüm ben. Kocaları gömmüşler, her gün yeni bir pasta tarifi, her gün yeni bir paspas örneği, ohhh geçinip gidiyorlar işte. Onların evinde olan huzur yoktur evde kalmış kız kurularının evinde. Onların üstünde "ulan bu kızın ne kusuru var ki kimse evlenmemiş bununla" bakışları. Dullar şen, çünkü onlar en azından bir kez tercih edilmişler, bir adam tarafından evlenmeye yaraşır bulunmuşlar. Hep şen oldukları düşünülür bu nedenle. Hepsi de aynı apartmana denk gelir. Ya da eskiden öyle olurmuş. İnsanlar bu kadar mobilize olmadığından, adamlar da kadınlardan daha önce öldüğünden- ki kesin hatunların dırdırındandır- hepsi aynı apartmanda dullaşırlar ve "şen"lik ondan sonra başlarmış. Ha bu arada, dulun dulluğundan erkeğin, erkeğin emekli mayışından kadının faydalanmasına ikinci bahar denir. Bunları not et, sonra yarın bir gün bir izdivaç programında yorumcu ya da belki de seçici olursın hayat bu, lazım olur. Mayışın var mı? Evin var mı? Araban var mı? diye soracaksın bir de unutma.

Kısmeti kapalı diye hocalara üfletilen mi dersin, kırk tane kilit açtıran mı? Evde kalmış kız kurusu kulübü kurayım sosyalleşeyim desen, "vaay bunlar var ya oğlum acayip talepleri oluyormuş" diye apaçilerin uğrak mekanı oluverir. Kariyerist kadın sayısının artması falcı bacılara yarar. 35'inden sonra bir falcının acil girişinden sedyeyle giren gördüm ben.

-17 gün sonra arıycak seni.

-Abla 7 gün geçti, o dahil mi 17 güne?

-Hadi dahil olsun da ayağın alışsın.

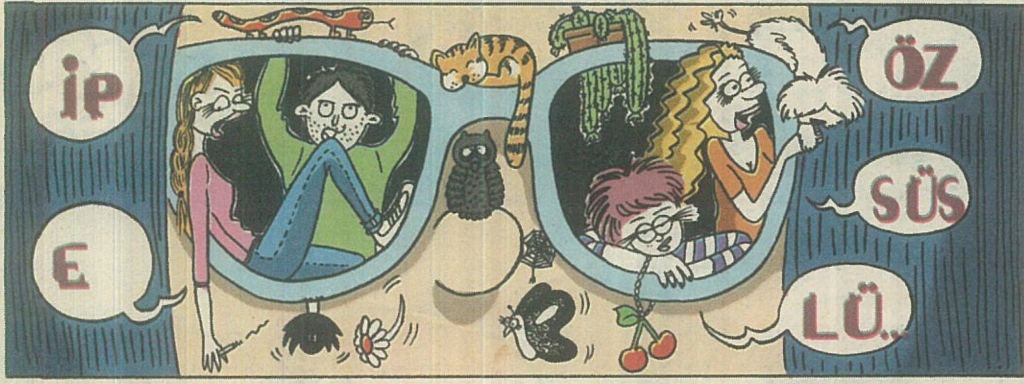
En son kaç olur? Sen daha çok gelir gidersin nasılsa. Sen atomu parçala, sonra on kilo sürmeyle gözlerine kömürlük penceresi havası vermiş kadından medet um. Her şeyi biliyormuş. Bilse orada işi ne acaba? "Valizini al gel kampanyası" başlatsa bu kariyerist kadınlar kapıda kuyruk olur belki. Hepsinde iş, güç, ev, araba ne ararsan var, bütün izdivaç kriterleri mevcut.

Hatta türküsü bile var; Oğlan durdukça koç olur, kızlar durdukça heç olur. Özgür iradenle de evde kalamıyorsun yani. İlla evleneceksin. Atomu da parçalasan, evrenin sırrını da çözsen, düz vitesli arabayı el frensiz (bak çok iddialı konuşuyorum) yokuşta geri kaçırmadan kaldırsan da tekamül etmiş olmuyorsun evlenmeden. Yine oto sanayide "anaa yazık lan başında bir beyi olmadığından yalnız yalnız gelmiş ya la" bakışlarına maruz kalıyorsun.

Kız tarafı düğünde bile öyle fazla oynamazmış eskiden, sonra topuzlu ve payetli teyzeler "kız oynaya oynaya gitti ayol" derlermiş. Kendi düğününde spor ayakkabısını giyip masanın üstüne çıkıp oynayan kız gördüm ben. 35'inde evlenince masanın üstünden topluma nanik yapıyordu. Evde kalmış kız kurusuymuşşş! 80'lerde mi yaşıyoruz, e hani Serpil Çakmaklı topuzu nerede? Hani benim tozluklarım, kiraz ağacında yırtılan vatkalı gömleğim? Taytın üzerine mayo giyen Hülya Avşar vardı, o nicedir? Kimse elinden tutmadığından kendi ayaklarının üzerinde durmuyor ki bu hatunlar. Topuklu ayakkabıyla iki dakika sen dur da görelim.

Yedi kocalı Hürmüz hafif meşrep oluyor da, en eğitimlisinin bile kafasında haremim olsun fikri varken onlara bir şeycik olmuyor. Her sevgilisinden en az bir kez isteyen, ama ehli namus, temiz, el değmemiş, açılmamış bir goncagül, evde kalmış ama kurumamış kızla evlenmek isteyen matematik bilmiyorsa o işe Ali Nesin bakıyor, ben bakmıyorum.

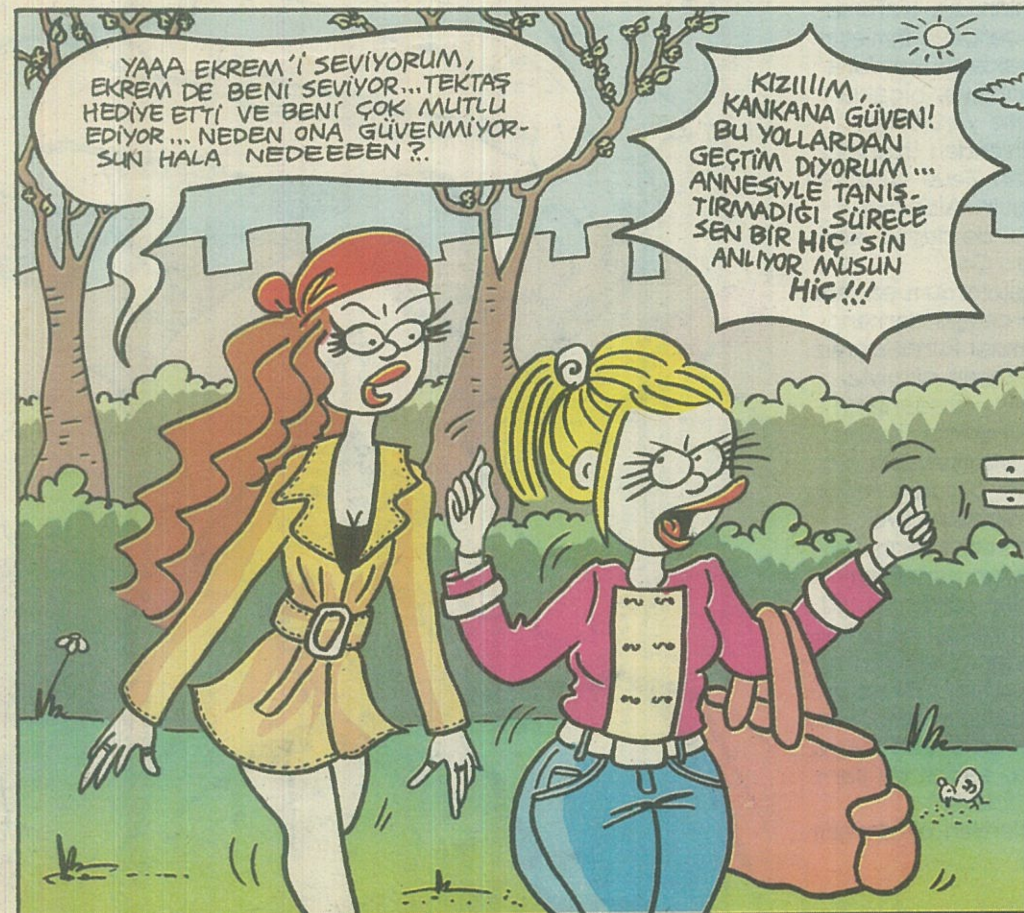
Bak jargonda anlaşırsak problem yok. Evde kalmış kız kurusu değil de tuz kurusu dersek, eyvallah. Ahretlik kedinin mamasını verdiysen gel otur başladı program. Şu battaniyeyi de bana ver sana zahmet dizlerim ağrıyor yine, yağmur mu yağacak nedir? Bu sunucunun anası vardı Esra Erol, o daha iyiydi de, şimdi kitap yazıyor dediydiler. Uyy aman, kadın 60'ından sonra koca bulucam, diye paha çiçeği gibi açıldı. Yanındakini görüyor musun? Kadın kızını avukata verdi, çorabı da çıkardı. 8 Mart diye kadınlara gül veriyor seçiciler. Bak bak ne diyor adam: Bağyanlar günün kutlu olsun.

İP
E
ÖZ
SÜS
LÜ..

BEN AMERİKA'YA GİDERKEN KAPI GİBİYDİN... NOOLDU SANA MELDA, KÜÇÜCÜK KALMIŞ, ÇEKMİŞSİN SANKİ?!. BU KADAR MI ÜZÜLDÜN?
NE ÇEKTİM NE KÜÇÜLDÜM NE DE ÜZÜLDÜM... BENİ TERK ETTİĞİNDE VATKA MODAYDI... HEPSİ BU...

YAAA EKREM'İ SEVİYORUM, EKREM DE BENİ SEVİYOR... TEKTAŞ HEDİYE ETTİ VE BENİ ÇOK MUTLU EDİYOR... NEDEN ONA GÜVENMİYORSUN HALA NEDEEEEEN?.
KIZIIIIM, KANKANA GÜVEN! BU YOLLARDAN GEÇTİM DİYORUM... ANNESİYLE TANIŞTIRMADIĞI SÜRECE SEN BİR HİÇ'SİN ANLIYOR MUSUN HİÇ!!!

1
AŞKİTOM HADİ MEMİŞLERİNİN FOTOĞRAFINI ÇEKEYİM... SEN YOKKEN BAKAR HASRET GİDERİRİM HİHİHHİ!..
ÜFFF! BİRAZ DA BEYNİMLE İLGİLEN YAAA!..
2
EEEHH!.. İYİ ANASINI SATİİM, YARIN BEYİN RONTGENİ GETİR O ZAMAN!!!

1
TÜRKİYE'DE İŞLETME OKUDUM. SONRA VER ELİNİ İNGİLTERE. MASTIR YAPTIM... ŞİMDİ DE DOKTORA YAPIYORUM... EE HEP BENDEN KONUŞTUK... BİRAZ DA SENDEN BAHSEDELİM...
2
BAKİRE MİSİN???

BU EŞARPLA BU BLUZ HİÇ UYMUŞ MU ALLAH AŞKINA!!
BAK BAK.. GÖZÜNE RENKSİZ RİMEL SÜRMÜŞ... KAÇAR MI BENDEN BEEE!!
ES SELAMUU

Çamura Gömülü Saltanat

BAHADIR BOYSAL
bahadirboysal@mynet.com

Kendini ağır ve şuurlu bir tahlile mecbur. Bütün vesikalarıyla içli dışlı olmaya hazır mı?.. Ya da her şey bir isyan, bir ayaklanma felcinden mi ibaret?.. Nedir erkeğin kadına saldırması?.. Şayet kadın çok konuştuysa..neden hala erkek ikna olmuş değil?.. Cahillerden ziyade, okumuş adamların şiddeti çoğalır olmuş artık. Dolayısıyla ne entelektüel birikim kalıyor..ne de yeni hayat... Okumak da..ne okumakmış ama! Benim oğlum bina okur...döner döner kadına vurur! Halbuki binalardan doğaya dönebilmek gerek. Tabiatı yeniden keşfedebilsek, kadın kıyımı da biter.

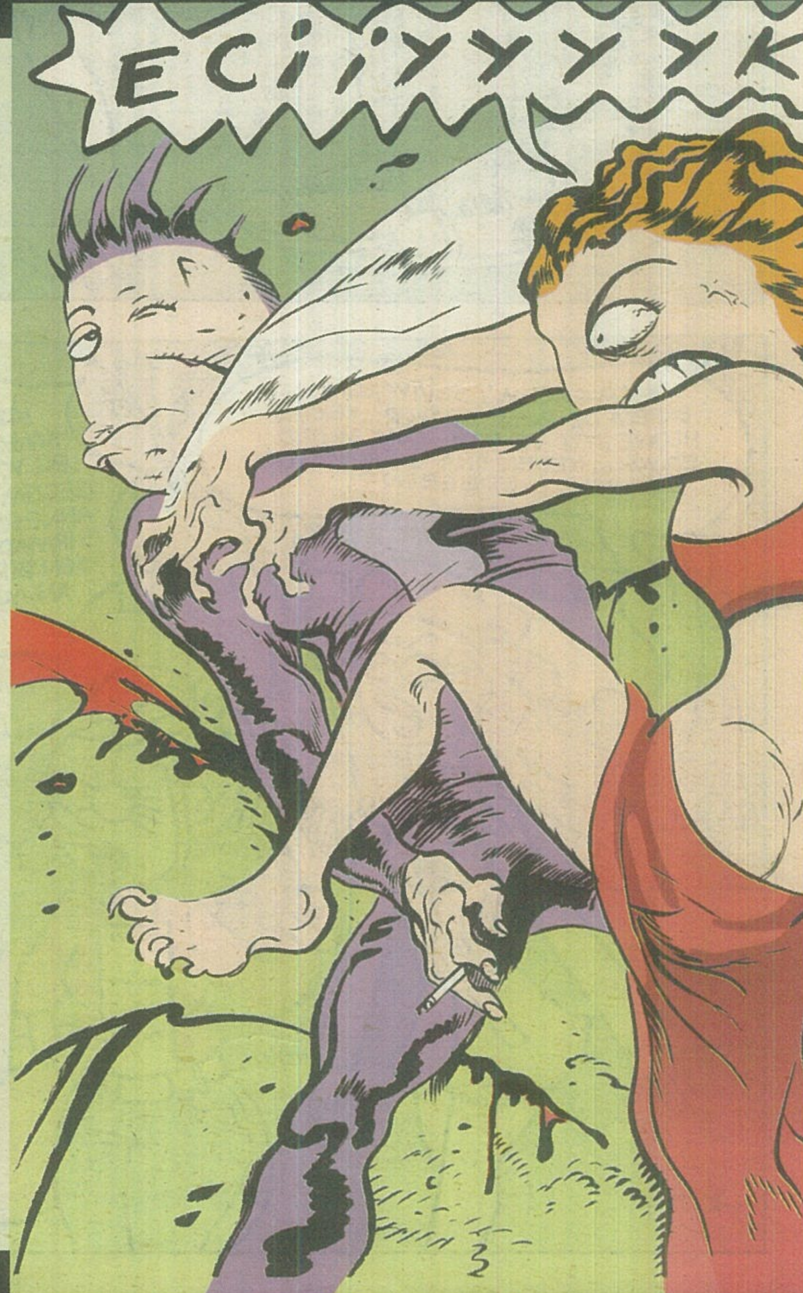

O kıyımsız tabiat dönemleri de vardı...
Ama yüzlerce yıl evvelinde kaldı. Vahdet mırıltıları da "Kadını Allah yaratır, erkek yüceltir" inlemelerine dönüştüğünden beri "hem severim, hem döverim"ler aşiyansız pürtelâş oldu. Bir fazlanla onun yanında, iki eksiğinle onun karakterindeydin. Kadın..kainatın bu mini mini köşesinde, protoplazmanın sergüzeşti...o hiçlikti...o tipindi işte.

Bu çizimi, bir firma, belli bir kurnazlıkla, reklâm çizimi olarak istemişti benden. Türkiye'de, gece mekanları dolaşırken kadınlar da erkekler gibi, steril ve rahat, ayakta işeyebilsinler diye icat edilmiş basit bi aparat için. Hiç tutmadı tabii... Yıllar evvel soft porno erkek dergisi PENTHOUSE'ın kadın versiyonu da ilk sayısında batmıştı bu memlekette. Erkeğin baştan başa çamura gömülü saltanatına benzetilmeye çalışılan iki tuhaflık. İki, erkek buluşu. Erkek aklı, yakınındaki kaderleri algılayamayacak kadar miyop. Sen bir çocuksun erkek aklı..var git çocuklarınla oyna sen.

Dönelim şu şiddet meselesine. Gelelim bana. Hızlı geçen gençliğime şöyle bi dönüp baktım da, rasyonalist bi adam olduğum halde, riyazî bir kafadan mahrum olduğum için paso dayak yemişim kadınlardan. Kafama cam çerçeve inmiştir. Parmaklarım kapılara sıkıştırılmış, bıçakla üzerime yürünmüş, merdivenden üzerime, alçıdan Zeus sütunları itilmiştir. Aldatma hikâyesi de değildi sorunlar. Çok konuşuyordum sadece. İlişki-çelişki derken diplomasi kuramamışız. Ama zaten çizgiyle, mizahla uğraşanların pot kırmakta üstüne yok! Maneviyatla hiç alakası olmadığı halde, ayıp olmasın diye Cuma namazlarını kaçırmayan esnaftan adamlar vardır ya..iki buçuk rekatı hızla kılıp kaçarlar (Camiden rulmanlı çıkış!) Biraz onlara benzemişim. "Hadi hanım erkenden uyuyalım da, sabah da tarlaya gideriz" diyenlerden olmamışım hiç :(

Bir erkek feryad ediyor

Yazan: TACİ ZEMBEREK (Saygın İş adamı)

Kuzin Abla'ya açık mektup

İLK ÖĞRETİME YENİ BAŞLAMIŞTIM

Taciz her yerde Kuzin Abla. Taciz o kadar küçük yaşlarda başlıyor ki. İlkokuldaydım. Yanımda oturan Feriha diye bir kız vardı. O duvar tarafında, paltolu kısımda oturuyordu. Ben ortada. Benim öbür yanımda da Cemil diye bir çocuk vardı. Sınıflar kalabalıktı, her sırada üç kişi oturuyordu Kuzin Abla. Ben hiç değilse bir sıra rahat etsin diye bazen yan sıradaki şişman Zekeriya'yı döve döve bizim sıraya ilave ediyordum. Onun sırasında iki kişi kalıyordu ve rahat bir nefes alıyorlardı. Lakin biz, tek sırada dört kişi oluyorduk Kuzin Abla. Feriha'nın bacağı iyicene benim bacağıma deyiyordu. Taciz oluyordum. Kimseye söylemiyordum. Feriha'ya da "Sen de kimseye söyleme" diyordum. Küçük bir çakı vardı bende. Masum çocukça bir çakı. Kız çakıyı görüyordu. Kız duvar tarafında oturduğu için duvarı da arkasına alarak beni daha fazla sıkıştırıyordu. Ağlıyordu kız. Korkuyordum. Ağlama diyordum. Beni dinlemiyordu. Çakıyı görüyordu.

KUZİN ABLA, SEN HİÇ GENÇ OLMADIN MI?

Ben oldum ve sinemaya gittim. Sinemada yanıma yalnız bir genç kız düştü. Koltukların arası ahşap Kuzin Abla. Kalçasını kalçama deydirmesine imkan yok. Ne yapayım ne yapayım düşünüyorum. Ya kalçasını deydirirse diye. Kafam karmakarışık. Sonunda başka bir yol buldum Kuzin Abla'cığım. Sana da ablacığım diyorum sakın yanlış anlama. İki koltuğun arasında tek dirsek koyma yeri var. Dirseğimi az öne koyuyorum, kızın çok afedersin göğüs kısmı aynı hizada olduğu için hafif hafif kaydırıyorum kolumu, bir yandan da yüzüne tam bakamıyorum saçma bir anlam çıkartmasın diye ama, kız temas ediyor ve iki de bir dönüp dönüp ben dirseğimi az daha çıkardıkça, kendimi korumaya çalıştıkça, o afedersin yiyecek gibi bana bakıyor, mırıldanıyor, bir takım sesler çıkarıyor. Bilmiyorum ben anlatırken sen de bu hadiseden etkileniyor musun Kuzin Abla'cığım? Ben çok olumsuz etkilendim, çok sarsıldım. Orada düpedüz taciz edildim. Kız artık çığlık atınca karanlıkta düşe kalka kaçtım Kuzin Abla'cığım. Yoksa başıma istenmeyen şeyler gelecekti.

KADIN TERÖRÜ SİVİLDEN FİRAR ETTİRDİ

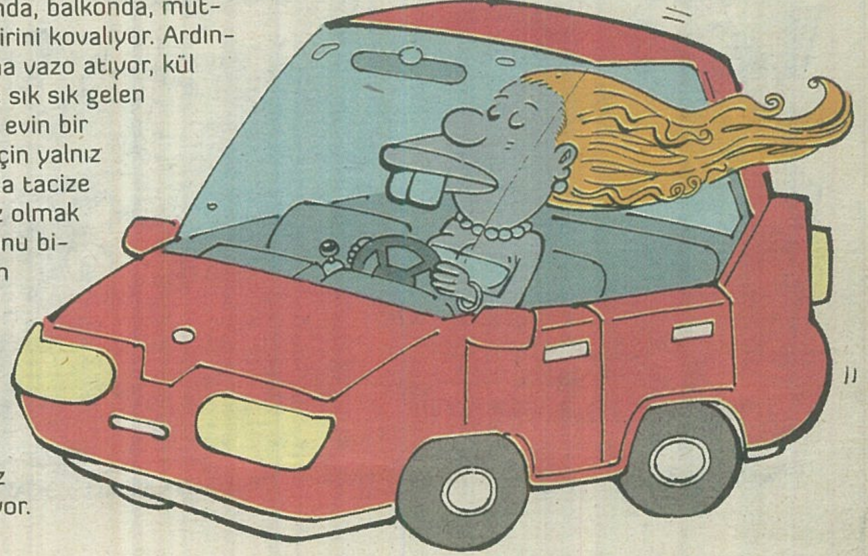
Kuzin Abla'cığım. Askere gittim inan rahat ettim. Orada kız yok. Bayan komutanlar var. Onlarla da olmadı değil. Çok tokatlarını yedim. Kuzin abla, çarşı iznine çıktığım günler kalabalık pazar yerlerinde dolaştım ki tenha bir yerde bir şey olmasın. İyiki de öyle yapmışım. Tenha bir yerde hiç bir şey olmadı. Fakat bir erkek için, pazar yerlerinin de bir cehennem olduğunu bir buçuk yıl boyunca çok iyi anladım. Oralar sıkış sıkış kadın kaynıyor. Ne tarafa kaçmaya çalışsanız etten duvar gibi önünüze çıkıyorlar. Kaçıyorsunuz diye de yüksek ayakkabı çeken mi istersiniz, arkadan çanta çakan mı? Kuzin Abla? Beni dinliyorsunuz değil mi?

METROBÜS HAYAL KIRIKLIĞI

Askerden dönünce bir şirket kurdum. İşler süper gitti. Şu anda bir kaç pahalı arabam var Kuzin Abla'cığım. Biliyorum bu seni ilgilendirmez. Zaten ben de yalıtılmış bir yaşamdan nefret ediyorum. İşe gidip gelirken daha çok Metrobüsü kullanıyorum. Ancak iş saatlerinde Metrobüs bir kabus oluyor. Hele bir de iki kadın arasına sıkıştıysanız. Bir o tarafa dönüyorsunuz bir bu tarafa. Temas, temas, temas. Son durağa gelmişiniz. Metrobüste kimse kalmamış. Hatta sizi makasa alan iki kadından biri de gitmiş ama siz kendi derdinize düşmüşünüz, farkında bile değilsiniz. Hala kadınlı taraftan kaçmaya çalışıyorsunuz. Sonunda polis geliyor sizi kurtarıyor. Tabi buna kurtulmak denirse. Karakolda bayan polis varsa başınız orada da belaya giriyor. Taciz şiddet, taciz şiddet. Bitmiyor.

NEREYE KAÇSAM KARIMIN ARKADAŞLARI. BİR SANİYE ÖNCE PEŞİMDEN GELİYORLAR

Ben evliyim Kuzin Abla'cığım. Aynı sıkıntıyı evimde de yaşıyorum. Karım hayatımı zehir ediyor. Salonda, balkonda, mutfakta tacizler birbirini kovalıyor. Ardından şiddet. Kafama vazo atıyor, kül tablası atıyor. Eve sık sık gelen bayan arkadaşları evin bir köşesinde bir an için yalnız kalsalar o an orada tacize uğruyorum. Yalnız olmak berbat bir şey. Bunu biliyorum çünkü ben de oraya yalnız geliyorum. Yalnız kalmak – yalnız gelmek. Ne var? Çok mu farklı? Erkeksen, söylediğin her söz aleyhine delil oluyor.

YURT DIŞINA TACİZE UĞRAYAYIM DİYE Mİ ÇIKIYORUM

Kuzin Abla'cığım. Sahibi olduğum iş yerinde çalışan bir kaç kadın var. Biri sekreterim. Odamda masalarla dolapların araları çok dar tasarımlanmış ve yoğun bir trafik var. Sürekli dolaşıyorum. Bizim işimiz böyle. Çok gezmemiz gerekiyor. Haliyle sekreterimle oda içindeki gezi programlarımız sık sık çakışıyor. Çok zaman aynı anda aynı yerlerde bulunabiliyoruz ve orası sıkışık bir yerse, geçmek elbette zor oluyor. Kuzin Abla'cığım, inanın kadın milleti hiç bir fırsatı kaçırmıyor. Taciz hemen geliyor. Bazen mücadele etmekten yorgun düşüyorum. Bir boksör gibi sarılarak vakit geçirmek istiyorum. Olmuyor. Neticede erkeksiniz, gözünüzün üstüne yumruğu yiyip oturuyorsunuz. Sesinizi de çıkaramıyorsunuz. "İşten atarım" falan diye bir şeyler geveliyorsunuz fakat o zaman da tazminat var. Kendi de çıkamıyor. Böyle sürüp gidiyor. Muhasebede çalışanı da, temizlikçisi de aynı. Bu gidişle bir gün birini vuracağım o olacak.

Kadınlar gününde bir kadına sitem

Behiç Pek

26 Şubat gecesi, televizyonda Tamer Karadağlı'nın sunduğu "Güven Bana" adlı yarışmanın kritik anında butona basıp yardımlaştığı, birlikte yarıştığı Ayhan Bey'i "atlatarak" yirmi bin TL kazanan hanımefendiden söz ediyorum. Ayşegül Hanım butona basma gerekçesini şöyle açıklıyor "Amerikalı yazar Paul Ekman, Yalan Söylediğimi Nasıl Anladın adlı kitabında, yalan söyleyen (veya söyleyecek) insanın yüzünün simetrisinin bozulduğunu yazıyor. Az önce Ayhan Bey'in ağzının hafifçe yamulduğunu gördüm ve şüphelendiğim için butona bastım." Sözünde durmayan, "yalancı" olan somut olarak kendisi. Buna yüz binlerce izleyici şahit. Ama O, Amerikalı bir yazarın teorisine dayanarak henüz yalan söylememiş birini yalancılıkla suçluyor. Daha doğrusunu kendi "yalanına" kılıf uyduruyor ve bunu anlamadığımızı sanıyor. "İyi bir eğitim" almış, donanımlı bu hanım belki de bütün bilgisini tek kitaptan edinmiş. Çünkü yarışma boyunca hiçbir soruya cevap veremiyor. Bütün soruları Malatyalı öğretmen Ayhan Bey cevaplıyor. Ödülü hakeden biri varsa o da Ayhan Bey. Aşık Mahzuni Şerif'le ve Battal Gazi'yle ilgili soruları da Ayhan Bey cevaplıyor. Ayşegül Hanım'ın ne Mahzuni Şerif'ten haberi var ne Battal Gazi'den. İki yarışmacının farkının eğitimlerinin temellerinde yattığı anlaşılıyor. Üstüne üstlük Ayşegül Hanım "Voltran oluşturmayı" da bilmiyor. Onu da Ayhan Bey'den öğreniyor. Malatyalı öğretmen Ayhan Bey, bütün soruları doğru cevaplamakla kalmıyor, kendini peşinen bağlayarak öğrencilerine ve hepimize büyük bir ders veriyor: "Annem bana hayatım boyunca yalan söylemememi öğütledi. Buraya gelirken ona söz verdim, burada da yalan söylemeyeceğim." İnsan bu söz üzerine yalan söylerse bir daha öğrencilerinin yüzüne bakabilir mi? Kendi bileceği iş. Ödülü, bir kez daha "bilen ve utanan" değil "bilmeyen ve utanmayan" kazanıyor. Ya da o an öyle sanıyoruz. Hayat sürecek, yirmi bin TL harcanacak, bir süre sonra bitecek. Geriye sadece uğruna söylenmiş bir "yalan"ın ömür boyu silinmeyecek tatsız hatırası kalacak. Yarışmadan, çok daha büyük bir kazançla ayrılan, Malatyalı öğretmen Ayhan Bey. O, öğrencilerinin ve halkın önemli bir bölümünün gözünde doğruluğu temsil eden bir Anadolu kahramanı. Hayatı boyunca da öyle kalacak. Yirmi bin TL ile kıyaslanamayacak çok çok büyük bir ödül. İç huzuru. Bu arada Ayşegül Hanım'ın söz ettiği Amerikalı yazarın kitabı da inandırıcılığını kaybediyor. Çünkü bir insanın ağzı yamulmadan da yalan söyleyebildiğini açık şekilde görmüş oluyoruz. "Ne yapalım, format böyle" diyenlere cevap: "Ne yapalım, Ayhan Bey'in formatı da böyle."

Not: Kimlerin alın terinin bedeli olduğu bilinmeyen yirmi bin lirayı orta yere bırakırsanız elbette biri onu alır gider. Ahlak dışı görünen bu durumda, parayı alan kadar onu almaya teşvik edenin de payı yok mu?

Doğan Pehlevan

ATATÜRK'LE BİRLİKTE TÜRK KADINININ GÜZELLİĞİ DE GÖRÜNMEYE BAŞLADI İLK DEFA DÖNEMİN FOTOĞRAFLARINDA...

SEÇME VE SEÇİLME HAKKINI Bİ ÇOK ÜLKEDEN ÇOK ÖNCE ALDI TÜRK KADINI. İSVİÇRELİ KADININ ANCAK YETMİŞLERDE ALDIĞI BU HAKKI TÜRK KADINI 1934'DE ALMIŞ, KISA ZAMANDA 18 DE KOLTUK KAPMIŞLARDI MECLİSTE...

BÖYLE UMUT VERİCİ, İLERİCİ HAREKETLER GÖRÜLSE DE KADIN VE KADIN HAKLARI KONUSUNDA, ASLA AVRUPALI ŞU KIZLAR GİBİ PROTESTO EDEMEDİ HİÇ Bİ TÜRK KADINI HİÇ Bİ DURUMU... SAĞ BIRAKMAZ YERLER ÖYLE PROTESTOCUYU BURDA...

AMA BATILI BEYAZ ADAM DA SÜTTEN ÇIKMIŞ AK KAŞIK DİİL TABİ. 8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜNÜN ÇIKIŞI: TEKSTİL İŞÇİSİ KADINLARIN GREVDE KATLEDİLMELERİNİ 'ANMA' SIDIR TÜM DİĞER DÜNYA EMEKÇİLERİNİN.

AYNI ANDA ORTADOĞUNUN BOL ŞERİATLI ÜLKELERİNDE KADININ DOĞURMAKTAN BAŞKA Bİ HAKKI YOK GİBİ BAYAĞI BAYAĞI!.. BU ÜLKELERDE İLK GÖRÜŞTE 'AŞK' ZOR OLMALI... KARA ÇARŞAFLAR ALTINDA GÖRÜNMEZDİR BU KADINLAR... ARAP BAHARLARINDAN DA KADINLAR ADINA PEK Bİ FAYDA GÖRÜNMEMEKTE...

ANNESİNİN ADINI AĞZINA ALDI DİYE ADAM ÖLDÜREBİLİCEK ADAM MÜSVEDDESİ ADAMLAR KARISINI VE ÇOCUKLARINI GÖNÜL RAHATLIĞIYLA DÖVEBİLMEDE... EN İYİ KADINI "BASTIRILMIŞ KADIN" ALGILAR BU KAFALAR... BU KADINLARIN HAKSIZLIĞI DAHA YUVALARINDA BAŞLIYO MALESEF...

ERKEKLER BELKİ BİR GÜN ŞUNU ANLIYCAKLAR Kİ; EZİLİP HAKLARI ELİNDEN ALINMIŞ Bİ KADIN TOPLUMU YARATMAK, TAMAMEN KADINSIZ Bİ HAYAT YARATMAK KADAR SIKICI...

ANNELERİNE KADAR TÜM EMEKÇİ KADINLARIN KADINLAR GÜNÜ MUTLU VE UMUTLU OLSUN..

One way ticket! Ama Bayan Yanı olmasın!

Aslan Özdemir

Sene 94-95, Gölcük'te askerim.. Pırıl pırıl, coşkulu, kafanın en açık olduğu, tertemiz gençlik günleri silinmiş, tüm heyecanlar çökertilmiş ve yeni format atılmış android gibi geçirdiğim kayıp seneler.. Yine de şanslıyım, izinli olarak hafta sonları İstanbul'a geliyor, Leman'dakileri, ailemi, arkadaşlarımı görüp pazar akşamları da aynı otobüs firmasıyla geri dönüyorum. Ama ne kadar antremanlı olsam da anca son otobüste yer bulabiliyor, zor bela yetişiyordum dönüş saatine. Askerlik yapmış herkesin bildiği gibi insanın ayakları pek geri gitmek istemiyor... O yüzden bilet alma işini en sona bırakıp, otobüsün kalkmasına bir saat kala bileti ayırtıyordum. Bu da o kasvetli ruh haline girmemi geciktiriyordu. Bu dönüşlerden birinde yine her zamanki gibi geciktim. Dönüş stresi başlayınca elim ayağım birbirine dolaştı, hızla traş olmak için banyoya girdim. Kız arkadaşıma da **"sen otobüs firmasını arayıp yer ayırtsana, ben de o arada sakal traşı olayım, zaman kazanırız"** dedim..

Çabucak giyinip kız arkadaşımın ayırttığı otobüs koltuk numarasını bir yere yazıp evden çıktım. Acentaya gidip, ayırttığımız koltuk numarasını söyleyip biletimi aldım ve kalkmakta olan otobüse bindim. Yan koltuğun da boş olmasını fırsat bilip, iki koltuğa yayılarak üzerimdeki gerginliği atıp rahatlamaya çalıştım. Zaten bir-birbuçuk saat sürecek yolculuk böylece başladı. Otobüs geri kalan yolcuları almak için Harem otogarına girdiğinde, benim tek düşüncem ve temennim yanımdaki boş koltuğa oturacak yolcunun mümkünse sıkı bir 'geyikçi' olmamasıydı. Zaten, bu isteksiz yolculukta tanımadığım biriyle konuşmaktansa, kah elimdeki kitabı okuyup kah arkamda bıraktığım insanların hayallerini kurarak, bu sıkıcı yolculuğu renklendirmeye çalışıyordum.

Biraz sonra Harem'den binecek yolcular, otobüse bindi ve herkes elindeki biletle oturacağı koltuk numaralarını arayarak yerini buldu. Bir kadın elindeki biletle bir o yana bir bu yana bakarak, benim oturduğum koltuğun oraya kadar gelip gitti. Sevindim, çünkü yan koltuk boş kalacak gibi görünüyordu! Ama kadın, birden döndü ve biletinde yazan numarayı kısık sesle tekrarlayarak yanımda dikildi. **"Yerimden kalkar mısınız, orası benim yerim"** dedi. *(Ben de ne diyeyim, hemen; 'bu ricanızı emir telakki ederim hanımefendi, ne demek, buyrun oturun lütfen' dedim! Şaka şaka)* Bu buyurgan ünleme karşısında şaşırsam da hemen savunmaya geçtim; **"Olur mu hanımefendi, ben kendi yerimde oturuyorum zaten"** dedim ve cebimden biletimi çıkartıp bir kez daha kontrol ettim.. Evet, doğru yerde oturuyordum! **"Hayır, siz benim yerimde oturuyorsunuz"** dedi bir kez daha. Kadın çok iddialı, yanlış bir yere oturduğumu düşünerek, koltuk kenarlarındaki numaraları kontrol ettim. Evet doğru yerdeydim. Bu sefer de acaba yanlışlıkla kadına ait tarafa mı geçtim, diye düşündüm. Ama camkenarı tarafındaki koltuk numarası cebimdeki biletle aynıydı. **"Bakın bu benim biletim ve koltuk numarası da doğru"** dedim ve bir yanlışlık yaptığını anlatmaya çalıştım kadına. Ama ne fayda, kadın başımdan gitmiyor.. Artık azarlamaya geçti ve gösterdiğim bilete bakmıyor bile... Benim biletime bakmayınca, kontrol etmek için kadının biletini istedim. Kadının biletindeki koltuk numarası hemen yanımdaki koltuk numarası olunca rahatladım. Çünkü kadına da aynı koltuk numarasının satmış olabileceklerinden korktum. Rahatlayınca kendimden emin bir şekilde kadına bu sefer fazla yüz vermeyerek biletini uzattım, **"Buyrun sizin biletiniz yanımdaki numarayı gösteriyor".** Bana bir kaç dakikadır fırça atan kadın sesini daha da yükselti. "Orası benim yerim, asıl siz yanlış yerde oturuyorsunuz. Hemen kalkın bu koltuktan.." gibi şeyler söyleyince iyice gerilip o sırada başka yolcularla ilgilenen muavini çağırdım. Allahtan muavinle, karşıdan Harem'e gelene kadar aramızda kısa bir konuşma (-kaç ay kaldı terhise, denizci olmak daha mı kolaylaştırıyor askerliği, gibi konuşmalar) geçmişti... Muavin de kadının yanılacağını düşünerek, biletini kontrol etmek istedi. Ama bu arada, kadın sürekli söyleniyor. Yanımıza şoför de geldi, otobüs hareket etmesi gereken saatte kalkamadığı için diğer yolcular da ufak ufak başladı söylenmeye. Kadının bileti kontrol edildi. Hemen yanımdaki koltukta görünüyordu numarası. Ben rahatlamış olsam da, kadın rahat değildi. Kaptanla, muavinin de kafası karışmış gibiydi. Kendi aralarında konuşup, birbirlerine söylendiler. Sonra kadını, yanımdaki koltuğa oturtmak istediler. Kadın daha da sinirlendi bunlara.. **"Bayan yanı"**na bilet aldığını, bu yüzden bir erkekle yan yana yolculuk etmeyeceğini söyleyip durdu. Anadolu'da bir köy otobüsünde olsa anlayacam ama kıyameti koparan, gayet modern giyimli, şehirli 45-50 yaşlarında eli ayağı düzgün, belli ki okumuş bir kadın.. - Bu görünümün altından sergilediği tepkiyi hiç beklemezsin!.. *(Normal şartlarda, İstanbul'un bir yerinden bir yerine giderken, kadınlı- erkekli otururken hiçbir sorun olmuyor da neden aynı sürede gidilecek bir şehirler arası otobüste 'bayan yanı', 'adam yanı' ayırımı yapılır onu da anlamış değilim)* Bu kez de ben sinirlendim, ben de bu kadının yanında kesinlikle yolculuk etmek istemiyordum. Bu nasıl kafaydı ki.. Hem son derece modern Türk kadını edasıyla gezecen, sonra da bayan yanı, bayan yanı diye bağırıp, yaygara kopartacaksın!..

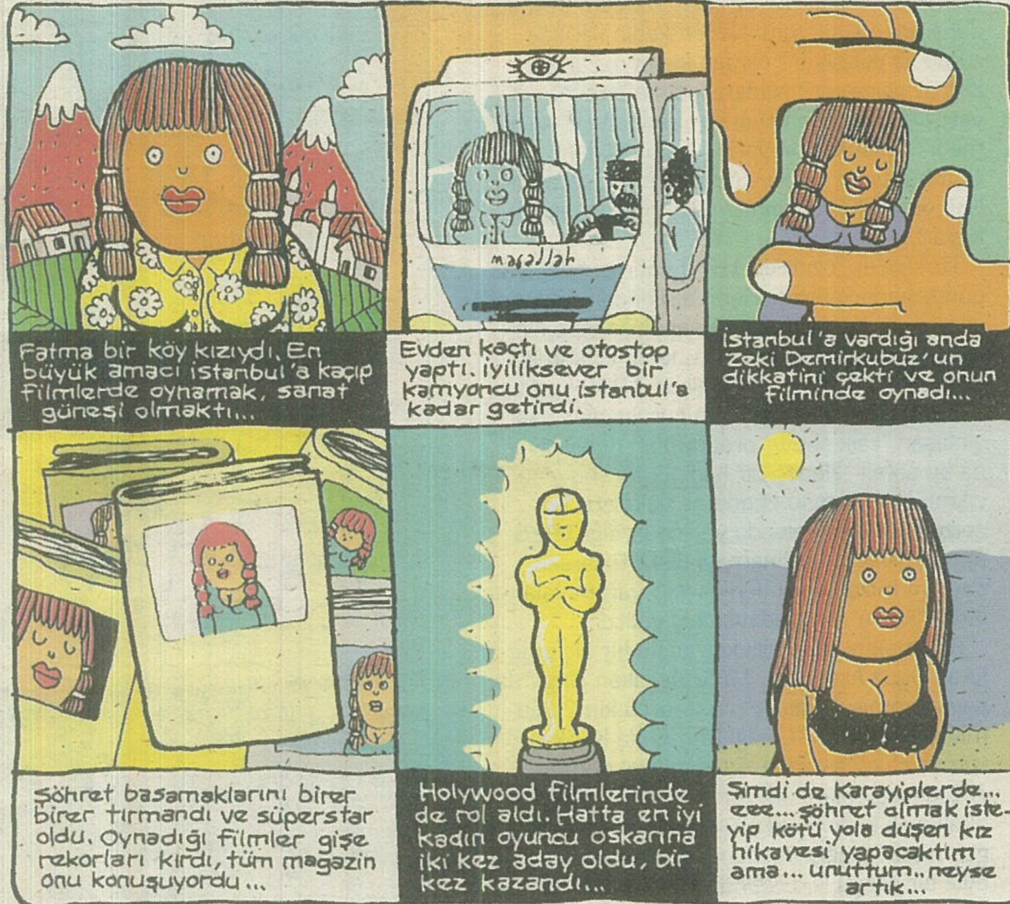
Benim üstümde yazlık denizci elbiseleri vardı. Diyorum ki, en azından bu da mı güven vermiyor kadına.Yok kadın ille de **'bayan yanı'** koltukta yolculuk edecek. Bu arada otobüste kadını oturtacak hiçbir yer bulamadılar. Bir yandan da bu karışıklığı nasıl yapmışlar diye merkezdekilere söyleniyordu kaptan. Biraz sonra evli bir çift buldular ön taraftan.. Kadından rica ettiler; bir karışıklık olduğunu, yerini değiştirmesi için ricada bulundular.. Karı koca istemese de birbirlerinden ayrıldılar. Zavallı karı koca, yolculuğu ayrı ayrı koltuklarda yapmak zorunda kaldı.. Ben kocasının yanına geçtim, karısı da bizim **'bayan yanı'**nın, yanına oturdu. Yanına oturduğum koca biraz bozulmuş haldeydi. Ama benim de bir suçum yoktu. Yine de karı-kocayı birbirinden ayırmış olmaktan dolayı suçluluk duyuyordum.. Kendi adıma, kocadan özür diledim. Sanki olanların suçlusu benmişim gibi!

Yolculuğun sonuna doğru, karışıklığın nasıl olduğunu çözmüştüm sanırım. Kız arkadaşımın, acentayı arayıp yer ayırtması kafa karıştırmıştı.. Bileti kesen şahıs hiç isme bakmadan **'bayan yanı'** bileti satmıştı. Arayanın kadın olması yetmişti. Halbuki bir erkek ismine kesilmişti bilet.

Sloganım da şudur; Tek yöne billet istiyorum, Lütfen bayan yanı olmasın!

5 KADIN
5 HİKAYE
felat delibalta
8 MART
DÜNYA KADINLAR
GÜNÜ
LEMAN ÖZEL

Nebahat teyzemiz hayatından biraz şikayetçi. Konuşucak insan arıyor. Gelin onu dinleyelim.
AYOL BENDE BİR GELİN VAR, DÜŞMAN BAŞINA, AHH AAAHH!
HEP BENİM OĞLANIN YÜZÜNDEN... PISIRIK ANAM PISIRIK.!..
NE BULAŞIĞA ELİNİ SÜRER, NE PAZARA GİDER, NE Bİ TEMİZLİK YAPAR, TÜM EV İŞLERİ BENDE.!..
Bi dakka ya, sen kadın değilsin ki. Kemal Sunal'ın şiki şiki babalı filmindeki kadın kılığına giren mafya elemanısın. Çabuk gider misin?
BEN DE SIKILMIŞTIM ZATEN, ALTILI TÜYOSU VARDI, GİDİP OYNAYAYIM...

maşallah
Fatma bir köy kızıydı. En büyük amacı istanbul'a kaçıp filmlerde oynamak, sanat güneşi olmaktı...
Evden kaçtı ve otostop yaptı. iyiliksever bir kamyoncu onu istanbul'a kadar getirdi.
istanbul'a vardığı anda Zeki Demirkubuz'un dikkatini çekti ve onun filminde oynadı...
Şöhret basamaklarını birer birer tırmandı ve süperstar oldu. Oynadığı filmler gişe rekorları kırdı, tüm magazin onu konuşuyordu...
Holywood filmlerinde de rol aldı. Hatta en iyi kadın oyuncu oskarına iki kez aday oldu, bir kez kazandı...
Şimdi de Karayiplerde... eee... şöhret olmak isteyip kötü yola düşen kız hikayesi yapacaktım ama... unuttum.. neyse artık...

İSMİM BUSE, 26 YAŞINDAYIM, ŞİMDİYE KADAR HAYATIMI HEP İSTEDİĞİM GİBİ YAŞADIM.
KENDİMİ BİLDİM BİLELİ PANKTIM. SEKS, DRAGS VE RAKINROL VAZGEÇEMEDİKLERİMDİR...
BİR GÜN KOKAYİN ÇEKİP OTOBANDA ARABAYLA HIZ YAPIYORDUK...
ŞİDDETLİ BİR TRAFİK KAZASI GEÇİRDİK. NEREDEYSE ÖLÜYORDUM. ONDAN SONRA UYUŞTURUCUYU BIRAKTIM, HAYAT TARZIMI DEĞİŞTİRDİM.
KAZA SONUCUNDA VÜCUDUMUN YÜZDE SEKSENİNİ KAYBETTİM AMA YAŞAM TEK BİR KEZ VERİLEN ŞANS. UYUŞTURUCUYA HAYIR...
ABLA YERİNİ DEĞİŞTİREYİM Mİ?
YER YER RAKINROL DİNLİYORUM AMA.

MUZ Yİ BOL.
Melike'nin göğüsleri büyümüyordu. 30 yaşına gelmişti, ama memeler hala sebze doğrama tahtası kıvamındaydı...
Melike'nin meme konusunda uzman bir arkadaşı ona muz yemesini tavsiye etti. Her gün bir muz yerse, memelerinin büyüyeceğinden bahsetti.
Melike her gün bir muz yedi ama göğüsleri büyümedi.
Melike günde bir kilo muz yemeye başladı, zira muzun tadını severdi. Ama memeleri büyümemekte ısrar ediyordu.
Melike yavaş yavaş kendinde değişimler farketti. Tam ne olduğunu anlayamıyordu ama göğüsler ilgilendirmiyordu artık onu. Muz yemeye devam etti...
Değişimin ne olduğunu ancak değişim bitince farketti Melike. O artık bir muz olmuştu, mutluydu, muzların memelerinin olmasına gerek yoktu.

Büşra minyon bir kızdı. Cüce değildi ama minyondu. Orta yaşını biraz geçmesine rağmen, hala insanlar onu çocuk sanıyor, bu yüzden hiç sevgilisi olmuyordu...
Bir gün çok sert esen bir rüzgar Büşra'yı uçurdu. Yapabileceği pek bir şey yoktu, kendini rüzgarın yönüne doğru bıraktı.
Rüzgar o kadar güçlüydü ki, Büşra'yı uzaya kadar uçurdu. Büşra uzayda sabit bir hızla uçan bir insandı artık.
Uzayda uzunca bir süre uçan Büşra, yeni bir gezegenle karşılaştı. Bu gezegen Dünya olmasa da, ona epey benzemekteydi...
Gezegenin yerçekimine kapılan Büşra, minyonluğun da verdiği hafiflikle gezegene iniş yaptı. heyecanlıydı, bu yeni gezegende aradığı aşkı bulabilecek miydi acaba?
Hayır bulamadı. Bu gezegende, herkes o kadar minyondu ki, Büşra dev gibi kalıyordu ve Büşra prensip gereği kendinden kısa erkeklerle çıkmazdı.

İlk Kadın Karikatürcü ve Türkiye'nin İlk Mizah Dergisi

Turgut Çevike

İlk Kadın Karikatürcü Konusunda Saptama

1960'larda taşrada mizah kültürüne ilişkin bir kitap görememiştim. Ancak karikatür çizen bir dostum vardı; bütün sorularımın yanıtını ondan alırdım. Henüz kadın karikatürcü konusunu düşünebilecek seviyede değildim. 1973'te İstanbul'da, Semih Balcıoğlu ile Ferit Öngören'in *50 Yılın Türk Mizah ve Karikatürü*,[1] aradığım kitapla buluşturmuştu. İlk baskısını hâlâ sakladığım kitabı neredeyse ezberlemiştim... Kitabın "karikatür" bölümünü Balcıoğlu; "mizah" bölümünü ise Öngören hazırlamıştı. Özellikle Öngören'in metni benim için bir "büyük hazine"ydi.

Balcıoğlu'nunki, kısa bir değerlendirmenin ardından gelen —bir tür— karikatürcüler antolojisiydi; işte o sayfalarda "Selma Emiroğlu" adlı karikatürcü için "Türk karikatürünün ilk kadın karikatüristidir" deniliyordu. Türk karikatür kültürü üzerine hazırlanmış ilk kitap, *Tef ve Dünya Karikatüristleri Albümü*'dür.[2] Bu kitabın künye sayfasında kim tarafından derlendiği ve yayına hazırladığı yazmıyor. Ancak bu işi Ferruh Doğan'ın yaptığı ve —kendilerinden önceki kuşakla bir hesaplaşmayı da içeren— giriş metnini yazdığı biliniyor. İşte bu kitapta yer alan "Selma Emiroğlu" bölümünde onun için, "ilk Türk karikatürcüsü" değil; "hepsi erkek olan meslekdaşlarının maskotu olduğu kaydediliyor. Daha yakın zamanlara ilişkin iki kaynaktan daha söz açmak istiyorum: Hakan Alpin'in *Çizgi Roman Ansiklopedisi*'nde[3] Emiroğlu, "şöhretli ilk Türk kadın çizgiromancısı" olarak tanımlanıyor. Şefik Memiş ile İbrahim Yarış'ın hazırladığı *İstanbul'un 100 Karikatüristi*'nde[4] ise "Türk mizah tarihinin ilk kadın karikatürcüsüdür" deniliyor.

Kuşkusuz ben de —geçen yıl yitirdiğimiz— Selma Emiroğlu'nu "ilk Türk kadın karikatürcüsü" olarak değerlendirdim birçok vesileyle. Bu bilginin doğru olmadığını *Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü-3 / Meşrutiyet Dönemi / 1908-1918*,[5] için çalışırken öğrenmiş ve şöyle demiştim: "1867'den 1923'e uzanan karikatür serüvenimizde karşımıza çıkan ilk ve son kadın karikatürcü olarak gözüken Fatma Zehra"dır. Osmanlı döneminde çizmiş ikinci bir kadın karikatürcüye hâlâ rastlamış değilim araştırmalarım sırasında; fakat cumhuriyet dönemi için durum değişti. 1930 ve 1940'larda *Cumhuriyet* ve *Tan* gazeteleriyle *Şaka* ve *Akbaba* mizah dergilerinde Melilâ Fuat imzası, kimi karikatürlerde gözümüze çarpıyor. Melilâ Fuat'ı, *Güldiken*'i (1993-2003) çıkardığım yıllarda yaptığım basın taramaları sırasında keşf etmiştim. Ancak bu konuda bir yazı yazmamış, herhangi bir yazıma "ilk Türk kadın karikatürcü" konusunda bir dipnot düşmemiştim. Melilâ Fuat ile *Karikatürkiye*[6] için çalışırken daha çok karşılaştım. Döneminde tanınmış —ancak bugün hiçbir sanat sözlüğünde yer verilmemiş— ressamlardan olan Bayan Fuat'ın, süreli yayınlarda birçok karikatürünü gördüm.

— A kızım! Her gün sokak! Her gün gezmek! Olur mu hiç[!] Olmazsa bir kerecik de evde otur da görücüye olsun görün.
— Anneciğim pek güzel söylüyorsunuz ama! Evde kalırsam bir kişi görür[,] halbuki sokakta?...

Küçük Hanım, Leylâk, 15 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 1, s. 1

BEY— Niçin benimle evlenmemekte ısrâr ediyorsunuz[?] Hamd olsun hiç bir kusûrum yok[!]
HANIM— Fakat bir parça hım hım söylüyorsunuz da...
BEY— Lâkin emin olunuz özrüm yalnız burnumdadır.

A. Cevat 1330, Leylâk, 12 Haziran 1330 (1914), Sayı: 3, s. 43

— A! Turgut oğlum bu ne kıyafet[?]
— Anneciğim bu kıyafetim bir keşşâf [kâşif] kıyafetidir. Ben de Tanrıma[,] sevgili Hakanıma mutî-i vicdân [itaatkâr vicdan] ve vazîfemi tanır[,] kanûna hürmet eder[,] vatana her dakika hizmete âmâde bir keşşâfim.
— Cenab-ı Hak dileklerini hasıl etsin yavrum[.] Cümlenizin, cümlemizin yüzünü ak etsin[,] fakat Turgut bu keşşâflığın sevgili Türkçemizde mukâbili [karşılığı] yok mu?
— Var melek anneciğim var[,] biz keşşâf[ın] asıl ismimiz izcidir.
— Ya! Öyle ise keşşâf yavrucuğum evvela[,] şu sabahlara kadar eve girmeyen babanın izini bulsan.

Anonim, Leylâk, 29 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 2, s. 12

Selma Emiroğlu'na Fatma Zehra'yı keşf ettiğimde, "Artık 'Cumhuriyet döneminin ilk kadın karikatürcüsü' siz değilsiniz" demiştim; Melilâ Fuat'ı keşf ettiğimde ise, "Artık 'Cumhuriyet döneminin de ilk Türk karikatürcüsü' değilsiniz" dediğimde şöyle yanıtlamıştı, Münih'ten gelen şen sesiyle: "Oh be, şu sıfattan nihayet kurtuldum!"

Kadın Karikatürcü Neden Az Yetişiyor?

Her alanda "ilk" olgusu, daima merak yaratmıştır. Ancak "ilk"ten çok, "neden" sorusu daha önemli sanırım: Neden kadın karikatürcü az yetişiyor? Neden kadın mizah yazarı az yetişiyor? Neden kadın nüktedan az yetişiyor? Neden kadın bir meddah sahne almadı? Bu soruların yanıtı, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türkiye'de sansürün, yaratıcılığın ve özellikle kadınların tarihini de ortaya koyar!

Türkiye'de, özellikle 1970 sonrası edebiyat dünyasında kadın şairlerin azlığından yakınan yazılar ya da satırlar anımsanabilir. Bu sıkıntıya, kadın karikatürcü sorunu da eklenmiş, zaman zaman dile getirilmiştir. 1980 sonrası özel televizyon kanallarının kuruluşuyla yaygınlaşan "talk show" programları dolayısıyla da bu sefer, "Neden bir kadın 'talk show'cu çıkmıyor?" sorusu gündeme gelmişti. Televizyonun ülke çabında yayına girdiği 1975 öncesi tiyatro ve sinemayı dışta tutarsak, sanırım mizahın içinden geçtiği yaratıcı alanlarda "kadın"ın neredeyse hiç yoktur.

Bu "makûs talihi" ilk kez güçlü bir biçimde kıran Oğuz Aral oldu. 1972'de çıkan *Gırgır*'da yayımlanmış ilk kadın karikatürcü kim? Bilemiyorum; ancak "Çiçeği Burnunda Karikatürcüler" köşesinden *Gırgır*'ın —ve sonra *Fırt*'ın— sayfalarına fırlayan Özden Öğrük, bu okulun ilk kadın karikatürcüsü olarak tarihe geçmişti. "Çiçeği Burnunda Karikatürcüler" öyle bir çalıştı ki, *Gırgır*'da "Biz Bıyıksız"lar diye köşe bile yaptılar... "Gırgır Okulu"nun en önemli kazanımlarından biri genç kızları da karikatüre, dolayısıyla mizaha yönlendirmesi oldu. *Gırgır*'ın yaygın bir biçimde (7'den 70'e) izleniyor olması, —Türkiye gibi "genç" nüfusulu bir ülkede— insanların mizahla kaynaşmasına yol açtı.

Bugün, içinden mizah geçen yaratıcı alanlarda çalışan her genç insan, yaşamöyküsünü anlatırken, mutlaka *Gırgır*'dan söz açar. Oğuz Aral, *Gırgır*'da özellikle genç kuşakları mizah ile neşe ile besledi; ve bu, onların hayatlarında ilerledi. Bu kuşkusuz doğal bir sonuçtu; ancak, alışılmadık olan genç kızlara ardına kadar *Gırgır*'ın kapılarını açıyor olmasıydı— bu olağanüstü bir hareketti.

1970 sonrası Türkiye'deki iki önemli mizah hareketini de *Gırgır*'ın çıkışına eklemekte yarar görüyorum: İlki, Ertem Eğilmez'ın —1960'lardan gelen kadrolarla oluşturduğu Devekuşu Kabere'nin oyuncu kadrosuna da yaslanarak— Arzu Film'de yarattığı komedi dünyası. İkincisi, Ferhan Şensoy'un 1980'de kurduğu Ortaoyuncuları'da yarattığı siyasal yergi tiyatrosu. *Gırgır* ile birlikte bu üç okul, mizahın her alanında kadınların varlığını —eskiyle karşılaştırılamayacak seviyede—güçlü olarak görünür kıldı.

Bu bağlamda 1970 öncesine de bakmalıyız bir an: 1950'lerden getirdiği tiyatro birikimiyle Dormen Tiyatrosu, neredeyse bir "komedyen fabrikası"na dönüşmüştü. İstanbul Şehir Tiyatrosu ve Devlet Tiyatrosu'nun katkıları muhteşemdir. Yeniden söylemek gerekirse, kadınların mizahi olanda kendilerini gösterme olanağı bulabilmeleri, tiyatro ve sinema sayesinde olmuştur... Türkiye için mizahta bu iki alan, "Gogol'ün paltosu"ndan farksızdır.

Kadınlar İçin İlk Kadın Mizah Dergisi

Mizahımızın basın tarihinde kadınlar için hazırlanmış ilk mizah dergisi *Leylâk*'tır.

— Ah bir beyim olsaydı hiç şüphesiz şimdi şu potinlerimi bağlamak zahmetine girmezdim.

Anonim, Leylâk, 29 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 2, s. 1

Öncelikle bu derginin tam bir künyesini vermek istiyorum:

Leylâk

"Şimdilik onbeş günde bir neşr olunur, edebî mizah gazetesidir".

Başmuharriresi: Küçük Hanım • Sahib-i imtiyaz: A. Cevad • Müdir-i mes'ûl: A. Cevad • Süre: 15 Mayıs 1330 (1914) - 12 Haziran 1330 (1914) • Sayılar: 1-3 • Sayfa sayısı: 8 • Boyutlar: 22 x 30 cm • Basıldığı Kent: İstanbul • Basımevi: Zerâfet Matbaası

Eskiden, mizah dergileri bile bir "önsöz" ile —o zamanki sözcüğüyle söylersek bir "mukaddeme"yle— çıkarlardı. *Leyâk* da bu geleneğe uymuş. Osmanlıcadan bugünkü Türkçeye ilk yazıyı aktarıyorum:

Maksad ve Meslek

İnsanı ağlatmak güldürmekten kolaydır fakat ma'rifet, hüner kalemi insanı güldürebilecek sûretde isti'mâldedir [kullanmadadır].

Paul de Kock

İşte biz de ikinci şıkkı kendimize meslek ittihâzıyle [kabul ederek], muhterem okuyucularımıza her hafta lâtîf [hoş] kokulu zarîf bir demet *Leylâk* takdîm edeceğiz.

Fakat *Leylâk*[']ımız tabîatın kendisine bahş ettiği o evsâfdan [nitelikler] başka bir çok havâsı hâizdir [üstün nitelikleri içerir].

— Koklayınız !...Koklayınız!
— Ah...ne hoş.

Evet hoş doyulmaz bir koku... Bu kadar mı... Hayır lûtfen şu dil-rübâ [gönül alan] çiçeğin yapraklarını çeviriniz!... İşte bu atlas yapraklar üzerine her hafta en muktedir [güçlü] mizâh-nüvîslerimiz [mizah yazarlarımız], san'atkâr-ı çalâk [çevik fırçalı sanatkâr] ressâmlarımız tarafından (hayât-ı edebî [edebiyat hayatımızı] ve ictimâiyyemizin [toplumumuzun] pek lâtîf [hoş] ve pek mudhik [güldürücü] sahneleri) nakş [resm] edilecektir.

Leylâk[,] mübeccel [ululanmış] okuyucularının lûtfundan [değerbilirliğinden] emîn olarak hayât-ı matbûâta [basın hayatına] atılıyor.

Ey muazzez [aziz] kar'i ve kar'ielerimiz [kadın okuyucularımız] sizden rağbet.

Ulu tanrımızdan da yüz aklığıyla muvaffakıyyet.[7]

İstibdat Dönemi'ne (1876-1908) son veren II. Meşrutiyet (1908), mizah basınını azdırma derecesinde bir çalışmaya sokmuştu. Ferit Öngören'in deyimiyle, meşrutiyetin ilanıyla havaya fırlatılan fesler denli çok dergi ve gazete yayımlanmıştı; bunların önemli bir bölümü mizaha ilişkindi.

— Biri gider, biri bakar kabahat kimden kopar.

A. Cevat 1330, Leylâk, 12 Haziran 1330 (1914), Sayı: 3, s. 1

— Ayın ondördü gibi yüzünüzün beş dakika temâşâsına [seyrine] hayâtımın yüz senesini fedâ ederdim.

A. Cevat 1330, Leylâk, 12 Haziran 1330 (1914), Sayı: 3, s. 20

— A!... O kadar korkaca[k](!) ne var ayo[l]...

A. Cevat 1330, Leylâk, 12 Haziran 1330 (1914), Sayı: 3, s. 21

Pazar günü İttihad Klubü[']nde icra olunan Çiçek Bayramı[']na fevkâlade mazhar-ı takdir [beğenilen] ve tahsin olan [alkışlanan] ve birinciliği ihraz [elde] edip Elmas Kupa kazanan arabanın hususi fotoğrafçımızın objektifsiz fotoğrafile aldığımız resmidir!?....

Anonim, Leylâk, 15 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 1, s. 5

1908'in hemen ilk aylarında isim hakkı alınan mizah dergisi 30'u aşkındır; 1908-1923 yılları arasındaysa bu sayı 100'e yaklaşır.

Leylâk, kadınlar için erkekler tarafından yayımlanmış bir mizah dergisidir. Karikatürlere baktığımızda daha çok geleneksel yaşam tarzı, moda ve kadın-erkek ilişkilerinin ele alındığı görülüyor. Espriler ve çizgiler, 1908'le başlayan yeni karikatür döneminin altında değil. *Leylâk*'ın üç sayısında yer alan metinlerin başlıkları şunlar: "Tramvay İdaresi kazayı men ediyor [yasaklıyor]", "Leylâk"ın hanımefendilere mühim hizmeti - Yalnız hanımefendilere", "Cicili şakalar", "Bilmece", "İ'tizar [özür]", "Turan masalları - Lâpiska", "Kanburun kurnazlığı", "Tamahkârlığın neticesi", "Muhavere [karşılıklı konuşma]". Üç sayıda yer alan metinlerin sadece birinde imza var: M. Ra'fet.

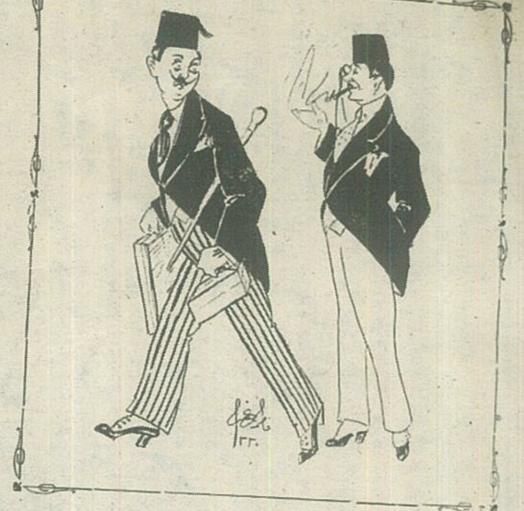
Leylâk'ın Karikatürcüleri

Leylâk'ın üç sayısında toplam on iki karikatür yayımlanmış. Bunlar, üç karikatürcü tarafından çizilmiş: Küçük Hanım, Fatma Zehra ve Cevad Nuri. Derginin birinci sayı kapağında sağ altta "Küçük Hanım", sol altta ise "Haydarpaşa 1330 [1914]" yazıyor. Diğerlerinde sadece "imza" ve/ya "tarih" yer alıyor.

İlki, anlaşılacağı gibi "takma imza"dır. Fatma Zehra'nın imzalı tek karikatürü olmasına karşın, dergide "imzasız" yayımlanan üç karikatürün de ona ait olduğunu düşünüyorum. Bu düşünceye öncelikle, "imzalı" ile "imzasız"ların çizgilerini karşılaştırarak varıyorum. Üçüncü imza olan Cevad Nuri'nin,[8] *Leylâk*'ta beş karikatürü yayımlanmıştır. *Baba Himmet* (1911), *Falaka* (1911), *Gıdık* (1911) ve *Karikatür* (1914) adlı mizah dergilerinde çizgileri görülür.

Osmanlı'da İlk Kadın Karikatürcü: Fatma Zehra

Fatma Zehra'yla *Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü*'ne[9] çalışırken 1983'te karşılaştım, ilk kez. Bu beni çok sevindirmişti. Osmanlı karikatüründe hiç değilse bir kadın karikatürcü vardı. Fatma Zehra'nın karikatürcülüğü konusunda söz söylemek kolay değil; ancak görebildiğimiz birkaç karikatüründen yola çıkarak 1908 sonrası karikatürümüzde görülebilen bir çizgi dünyasını yansıtıyor. Özellikle 1910-1923 yılları arasında çizerlerin önemli bir bölümü, sanki bir moda ressamı gibi davranır. Sanayi-i Nefise Mektebi'nde okuyan, öte yandan da "Babıâli"de kendine yer açmaya çalışan öğrencilerin çizgilerinde kendini gösterir bu tutum. Bu saptama, Fatma Zehra için de geçerlidir.

— Yahu! Böyle kan ter içinde koşa koşa nereye gidiyorsun?

— Dur allahını seversen lâkırdıya tutupda beni yolumdan alıkoyma[;] bizimkine bir iskarpinle bir çarşaflık aldım[,] modası geçmeden yetiştireceğim.

Fatma Zehra 1330, Leylâk, 15 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 1, s. 4

A! (Minet)i [küçük erkek kedi] evde bağlı bıraktım zannediyordum[,] meğerse arkamdan geliyormuş!..

Cevat Nuri 1330, Leylâk, 15 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 1, s. 7

BEY— Bu sıcakta kürkle[,] yeldirmeyi nasıl giyiyorsunuz(!) Bâ-husus [hele] ortalıkta hiç soğuk yok.

HANIM— Ya!... Sizin soğukluğunuz.

A. Cevat 1330, Leylâk, 29 Mayıs 1330 (1914), Sayı: 2, s. 16

1) Semih Balcıoğlu - Ferit Öngören, *50 Yılın Türk Mizah ve Karikatürü*, T. İş Bankası Kültür Yay., 1. Basım, İst., 1973, s. 121
2) [Haz.: Ferruh Doğan], *Tef ve Dünya Karikatüristleri Albümü* Çağlayan Yay., Tef Kitapları, Seri No. 1, İst., 1955, s. 32
3) Hakan Alpin, *Çizgi Roman Ansiklopedisi*, İnkılâp Kitabevi Yay., 1. Basım, İst., 2004, s. 211-212
4) Şefik Memiş - İbrahim Yarış (Haz.:), *İstanbul'un 100 Karikatüristi*, İstanbul 2010 - Avrupa Kültür Başkenti Yay., 2010, s. 93
5) Turgut Çeviker, *Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü-II* / Meşrutiyet Dönemi (1908-1918), Adam Yay., 1. Baskı, İst., Temmuz 1988, s. 123
6) Turgut Çeviker, *Karikatürkiye - Karikatürlerle Cumhuriyet Tarihi (1923-2008)*, NTV Yay., 1, Basım, İst., Ekim 2010, s. 861-862
7) *Leylâk*, 15 Mayıs 1330 (1914), s. 2
8, 9) Turgut Çeviker, *age.*, s. 122; s. 12

SAMATYA CANAVARI

BAYAN YANI

2013-01 Şubat 4 TL (KDV Dahil) K.K.T.C 5 TL

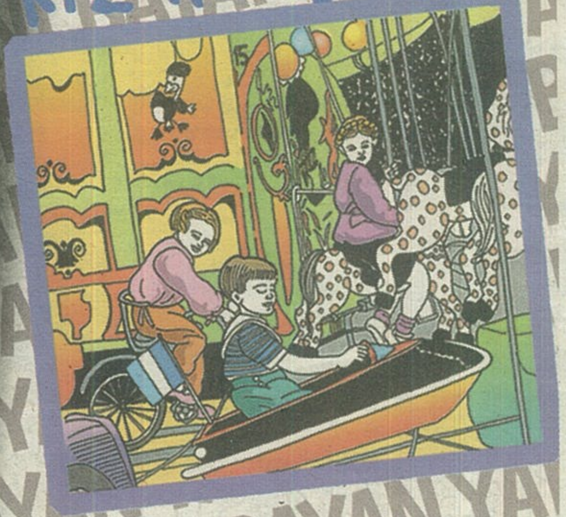
18

Sarai Sierra'nın öldürülmesinin ardından "İki çocuklu kadının ne işi var İstanbul'da?" şeklinde haber bile yapıldı yurdum medyasında...

MADEM İKİ ÇOCUĞUN VARDI NE IŞIN VAR İSTANBULLARDA?..

Ramize Erer

Sıdıka

Kız Hikayeleri

Sinemor

TIENE QUE SABER QUE NO ES ASI

ES UNA HERMOSURA

TIENE QUE SABER

DiLEX

Babam ve Ustam

PAPARAZZIYE

Yaşam Koçu Afet Abla

TESTOSTERONSUZ DERGİ BAYİİLERDE!

BAYAN YANI'na abone olun

evinize gelsin, sadece size özgü, üzeri orjinal çizimli ve elle boyanmış çanta veya tişört de hediye...

abonelik@leman.com.tr Abonelik işlemleri sorumlusu: **Asiye ULUDAĞ: 0.212.292 95 65-66**

TÜYAP Bursa Tüyap Bursa Fuarcılık A.Ş. www.tuyap.com.tr

TÜRKİYE YAYINCILAR BİRLİĞİ

Bursa'da Kitap Baharı

BURSA 11.

KİTAP FUARI

9 - 17 Mart 2013

www.bursakitapfuari.com

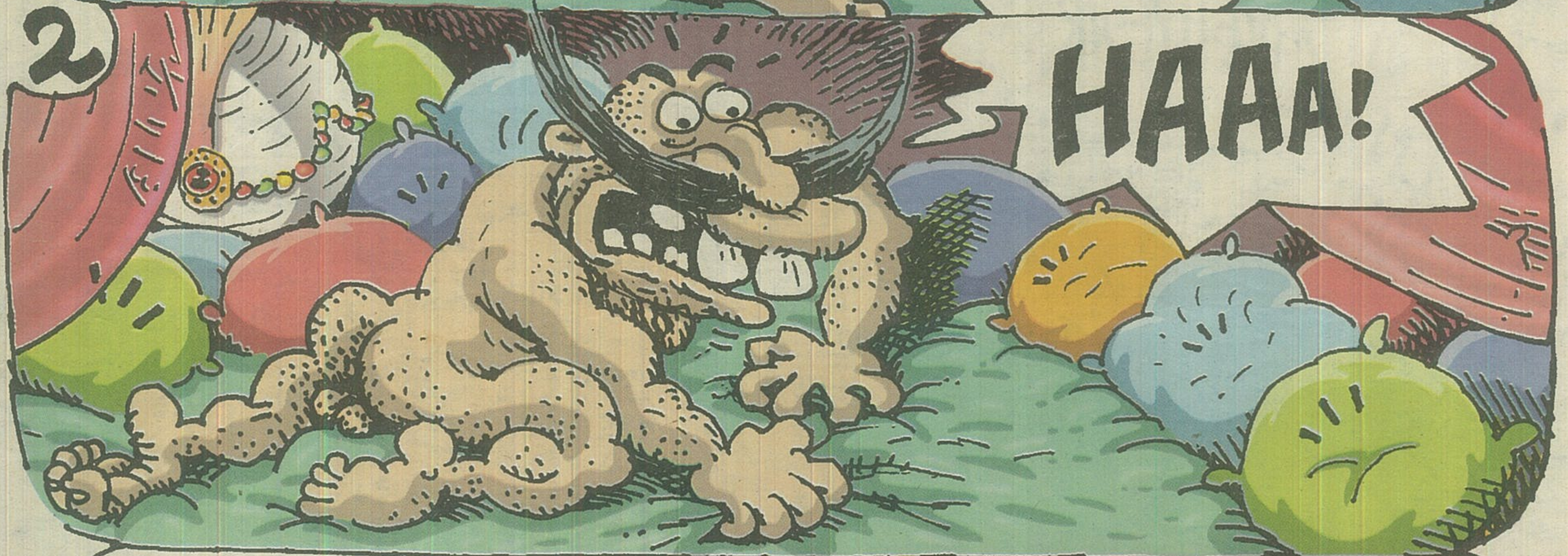
KOSGEB NTV BTSO TÜYAP BURSA

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) İZNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

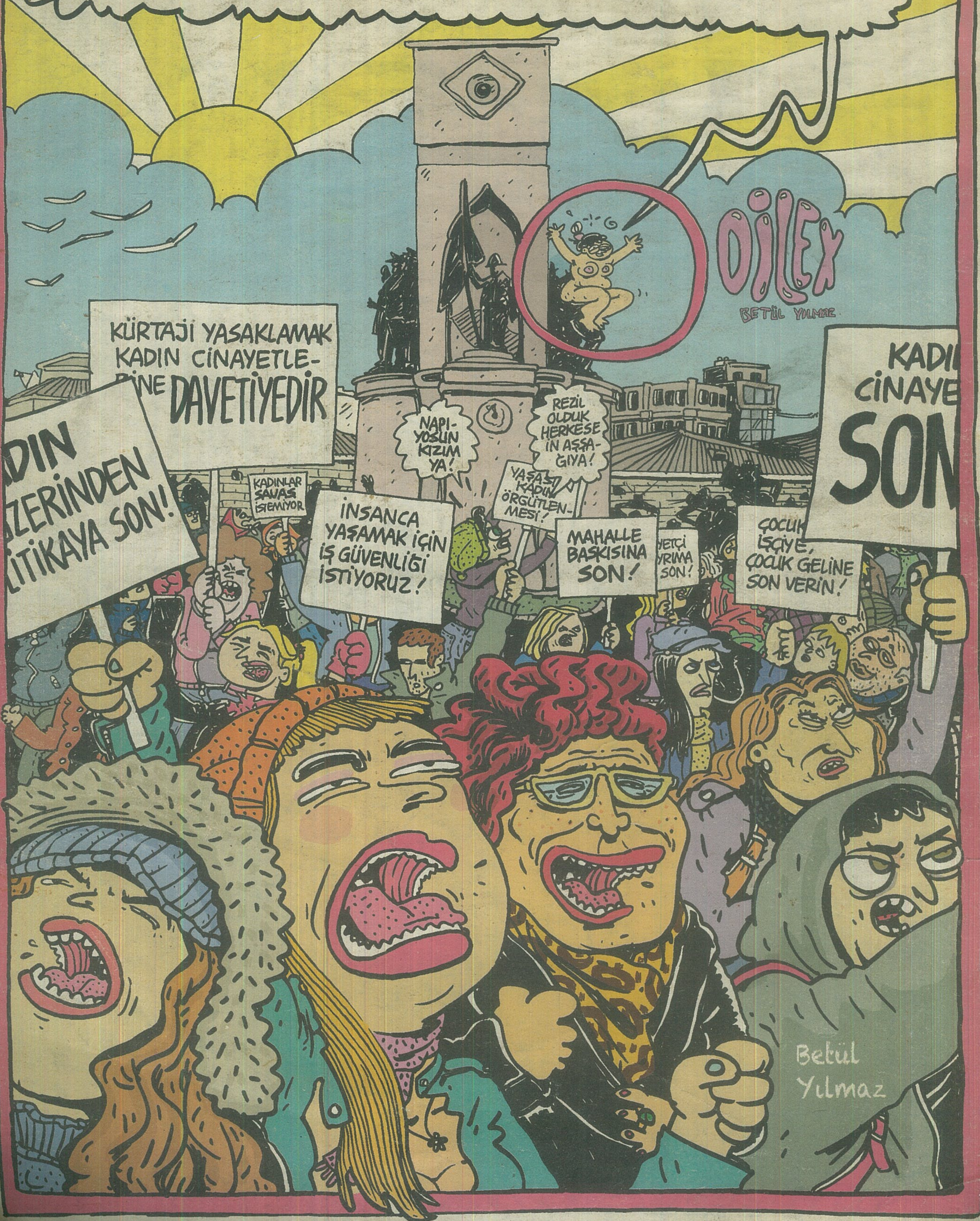
harem

TUNCAY AKGÜN & KEMAL ARATAN

ÖZ-GÜR, SEK-SE EEE-VET, MA-HAL-LE BAS-KI-SI-NA SON! KA-DI-NIM, İ-ÇE-RİM, BUN-DAN Kİ-ME NE! ÖZ-GÜR, SEK-SE EEE-VET!..
OİLEX
BETÜL YILMAZ
KÜRTAJI YASAKLAMAK KADIN CİNAYETLE-RİNE DAVETİYEDİR
ADIN ZERİNDEN LİTİKAYA SON!
KADINLAR SAVAŞ İSTEMİYOR
İNSANCA YAŞAMAK İÇİN İŞ GÜVENLİĞİ İSTİYORUZ!
NAPI-YOSUN KIZIM YA!
REZİL OLDUK HERKESE İN AŞŞA-ĞIYA!
YAŞASIN KADIN ÖRGÜTLEN-MESİ!
MAHALLE BASKISINA SON!
YETÇİ YRIMA SON!
ÇOCUK İŞÇİYE, ÇOCUK GELİNE SON VERİN!
KADI CİNAYE SON
Betül Yılmaz